

ISSN 1820-063X

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO

B I L T E N

**ZDRAVSTVENO-STATISTIČKIH POKAZATELJA
ZA JUŽNOBANATSKI OKRUG
ZA 2023. GODINU**

Pančevo, 2024. godina

Izdavač:
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO
Pančevo, ul. Pasterova 2,
Tel/fax 013/322-965

Za izdavača:
Prim. dr Ljiljana Lazić

Recenzent:
Prim. dr Jasmina Pavlović Stojanović
specijalista socijalne medicine,
subspecijalista medicinske informatike

Urednik:
dr Aleksandra Perović,
specijalista socijalne medicine
subspecijalista zdravstvenog vaspitanja

Priprema podataka:
Centar za promociju zdravlja, analizu, planiranje,
organizaciju zdravstvene zaštite,
informatiku i biostatistiku u zdravstvu

Kompjuterska priprema:

Slađana Trebješanin
Viši zdravstveni statističar

Jasna Vukotić
Viši zdravstveni statističar

Ivana Popov
Viši zdravstveni statističar

2024. godine

PREDGOVOR

Zavod za javno zdravlje Pančevo kao nosilac aktivnosti u oblasti delovanja javnog zdravlja za teritoriju Južnobanatskog okruga, izdaje publikaciju Bilten koja predstavlja statistički prikaz zdravstvene delatnosti i zdravstvenog stanja stanovništva. Bilten je redovna publikacija Zavoda za javno zdravlje Pančevo u kojoj se objavljuju aktuelni godišnji zdravstveno-statistički podaci za teritoriju Južnobanatskog okruga. Prvi Bilten zdravstveno-statističkih pokazatelja za naš okrug je izdat 1974. godine, a kao redovna publikacija se objavljuje od 1977. godine.

Zdravstveno-statistički podaci prikazani u Biltenu su prikupljeni na osnovu zakonskih propisa u oblasti zdravstva. Prikazani podaci obrađivani su korišćenjem jedinstvenih metoda, koje omogućavaju njihovu poredivost i kontinuitet u dužem vremenskom periodu.

Poglavlja u publikaciji obuhvataju demografska kretanja u okrugu, registrovano oboljevanje i umiranje stanovnika od najčešćih bolesti i povreda u sklopu zdravstvenog stanja stanovništva, korišćenje zdravstvene zaštite, kao i preventivne aktivnosti zdravstvenih ustanova u oblasti promocije zdravlja i prikaz higijensko-epidemiološke situacije u Južnobanatskom okrugu tokom prethodne godine.

Bilten je i odraz kontinuirane saradnje svih činilaca sistema zdravstvene zaštite i nadamo se da ćemo i u narednom periodu uz podršku naših saradnika unaprediti kvalitet podataka koji se objavljuju u ovoj publikaciji. Ujedno im izražavamo i neizmernu zahvalnost, kao i svim našim korisnicima, čije sugestije i saveti su od izuzetnog značaja za dalji rad naše ustanove u ovoj oblasti.

VD DIREKTORA ZAVODA

Pančevo, oktobar 2024. godine

Prim. dr Ljiljana Lazić

Redni **SADRŽAJ**
broj**Broj**
tabele **Broj**
strane

1.	Uvod.....	1
2.	Organizacija zdravstvene zaštite u Južnobanatskom okrugu5
3.	Demografski podaci1-1710
4.	Zdravstvena zaštita dece predškolskog uzrasta.....18-2138
5.	Zdravstvena zaštita dece školskog uzrasta i omladine22-2653
6.	Zdravstvena zaštita žena.....27-3271
7.	Zdravstvena zaštita radnika33-3683
8.	Zdravstvena zaštita odraslih.....37-3996
9.	Zdravstvena zaštita u službama hitne medicinske pomoći.....40-41110
10.	Zdravstvena zaštita u službama za polivalentnu patronažu42-44114
11.	Stomatološka zdravstvena zaštita45-47119
12.	Zdravstveno-vaspitni rad.....48127
13.	Dermatovenerološka zdravstvena zaštita49-51130
14.	Antituberkulozna zdravstvena zaštita52-56137
15.	Zdravstvena zaštita u službama za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.....57-60144
16.	Specijalističko konsultativna zdravstvena zaštita61-62150
17.	Stacionarna zdravstvena zaštita.....63-69156
18.	Pobačaji u zdravstvenim ustanovama.....70-71168
19.	Zdravstvena zaštita u službama za transfuziju.....72174
20.	Privatna praksa73-77177
21.	Prikaz epidemioške situacije zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu.....	181
22.	Prikaz epidemiološke situacije hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu.....	197
23.	Prikaz higijenskog stanja u Južnobanatskom okrugu.....	212
24.	Promocija zdravlja.....	244
25.	Preporuke.....	253
26.	Zaključak.....	254

<i>Redni broj</i>	<i>NAZIV GRAFIKONA</i>	<i>Broj grafikona</i>	<i>Broj strane</i>
1.	Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini.1-930-34
2.	Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2023.godini1035
3.	Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2023. godine1136
4.	Prirodno kretanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2023. godine1237
5.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini1351
6.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama1452
7.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema grupama oboljenja1569
8.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama1670
9.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema grupama oboljenja1781
10.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama1882
11.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema grupama oboljenja1994
12.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama2095
13.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema grupama oboljenja21108
14.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama22109

15.	Utvrđena oboljenja u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini23126
16.	Šest najčešćih oboljenja i stanja u dermatovenerološkoj zdravstvenoj zaštiti u 2023.godini24136
17.	Broj medicinskih prekida trudnoće u Južnobanatskom okrugu u periodu od 2000. do 2023. godine25171
18.	Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema broju živorođene dece u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini26173
19.	Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema starosti žene u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini27173

**organizacija Zdravstvene zaštite
u južnobanatskom okrugu**

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u skladu sa Uredbom o Planu mreže zdravstvenih ustanova postoji i deluje: 8 domova zdravlja (u Alibunaru, Beloj Crkvi, Vršcu, Kovačici, Kovinu, Opovu, Plandištu, Pančevo), Opšta bolnica Pančevo i Opšta bolnica Vršac, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti u Kovinu, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović” u Vršcu, Specijalna bolnica za plućne bolesti „Dr Budislav Babić” u Beloj Crkvi, Zavod za javno zdravlje Pančevo, dok je Apoteka Pančevo u stečaju od 2015. godine, a zbog otežanog poslovanja Apoteke Vršac, Grad Vršac je u svojstvu nosioca prava svojine organizovao obavljanje apotekarske delatnosti koja je od javnog interesa za građane, tako što je poslovne objekte nakon sprovedenih procedura izdao u višegodišnji zakup sa namenom daljeg obavljanja apotekarske delatnosti na teritoriji grada.

Jasno definisanom zdravstvenom politikom, predviđeno je da veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo.

Farmaceutska delatnost tokom 2023. godine obavljala se samo u domu zdravlja u Opovu (pri matičnoj ustanovi i punktovima) .

Stacionarna zdravstvena zaštita se ostvaruje u dve opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 4 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga. Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 7 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 42%. U okrugu se nalaze i tri specijalne bolnice (dve psihijatrijske i jedna plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

**ZDRAVSTVENE USTANOVE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU PO OPŠTINAMA**

Sedište zdravstvene ustanove	Naziv zdravstvene ustanove
Alibunar	Dom zdravlja "Alibunar"
Bela Crkva	Dom zdravlja "Bela Crkva"
	Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić"
Vršac	Dom zdravlja Vršac
	Opšta bolnica Vršac
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović"
Kovačica	Dom zdravlja "Kovačica"
Kovin	Dom zdravlja "Kovin"
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin"
Opovo	Dom zdravlja "Opovo"
Pančevo	Zavod za javno zdravlje Pančevo
	Dom zdravlja Pančevo
	Opšta bolnica Pančevo
Plandište	Dom zdravlja "1. oktobar"

DEMOGRAFSKO-ZDRAVSTVENA SITUACIJA I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Zavod za javno zdravlje Pančevo pokriva svojom delatnošću Južnobanatski okrug površine 4246 km² sa 260 244 stanovnika, prema popisu iz 2022. godine, sa 8 opština (najveća opština Pančevo 115 454, najmanja opština Plandište 8957 stanovnika) u okviru kojih se nalazi 94 naseljenih mesta. Prosečna gustina naseljenosti je 61 stanovnik po 1 km². Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga u 2023. godine karakteriše pad opšte smrtnosti, blagi pad nataliteta i porast stope prirodnog priraštaja. Starosna struktura stanovništva Južnobanatskog okruga godinama unazad odgovara regresivnom biološkom tipu.

Stopa smrtnosti odojčadi kao najosetljiviji pokazatelj rada zdravstvene službe pa i ukupne socijalno-ekonomske situacije u 2023. godini iznosi 3,59 promila.

U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2013. godine iznosi 3,19% a u 2023. godini 1,57%). Vrednosti stopa specifičnog mortaliteta u pogledu vodećih uzroka prirodnih smrti pokazuju da se na vodećem mestu u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini nalaze bolesti sistema krvotoka, zatim tumori čijem nastanku znatno doprinosi demografska stuktura stanovništva i savremeni način života (smanjena fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, korišćenje duvana i alkohola i drugo), na trećem mestu su su bolesti sistema za disanje, na četvrtom mestu su simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, a na petom mestu su zarazne i parazitarne bolesti.

Vrednost stope vanbolničkog morbiditeta odraslih u 2023. godini je 1912/1000 stanovnika. Na prvom mestu se nalazi grupa bolesti sistema krvotoka (332/1000), na drugom se nalaze bolesti sistema za disanje (309/1000), a na trećem mestu se nalaze bolesti mišićno koštanog sistema (157/1000). U mnogim grupama registrovanih oboljenja preovlađuju hronične masovne nezarazne bolesti koje su rezultat starenja i savremenog načina života stanovništva.

Kada je u pitanju registrovano oboljevanje dece od 0 do 18 godina izdvajaju se bolesti sistema za disanje (1332/1000), zatim simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (474/1000) i na trećem mestu se nalaze zarazne bolesti i parazitarne bolesti (334/1000). Oboljevanje registrovano u vanbolničkim zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga odgovara po obimu i strukturi oboljevanju stanovništva Vojvodine.

Registrovano oboljevanje stanovništva u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u opštim bolnicama varira u poslednjih 10 godina, s tim da je u 2023. godini (86 lečenih na 1000 stanovnika) došlo do povećanja korišćenja bolničke zdravstvene zaštite u odnosu na 2022. godinu (81 epizoda na 1000 stanovnika). Na prvom mestu u registrovanom bolničkom morbiditetu se nalaze bolesti mokraćno-polnog sistema (1091 /100 000), na drugom mestu su bolesti sistema krvotoka (1015/100 000), zatim slede bolesti sistema za varenje (1015/100 000), na četvrtom mestu su tumori (971/100 000), a na petom mestu su bolesti sistema za disanje (612/100 000).

Broj živorođene dece u zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga u 2023. godini se smanjio za 4,6 % u odnosu na 2022. godinu, kao i broj prekida trudnoće za 16%.

Veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo. Na okrugu se nalazi 14 zdravstvenih ustanova: 8 domova zdravlja, 2 opšte bolnice, 3 specijalne bolnice i 1 Zavod za javno zdravlje. U njima je u 2023. godini bilo zaposleno ukupno 4112 radnika. Ukupna obezbeđenost lekarima u Južnobanatskom okrugu iznosi 342 stanovnika po jednom lekaru.

Punktovima primarne zdravstvene zaštite je pokriveno 73% naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, s tim da zdravstvenu zaštitu obezbeđuje 1 lekar za 857 stanovnika. Samo jedan dom zdravlja u okrugu ima organizacionu jedinicu koja obavlja farmaceutsku delatnost (apoteku) u svom sastavu.

Bolnička zdravstvena zaštita se ostvaruje u 2 opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 4 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga.

Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 7 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 42%. Ukupna stopa hospitalizacije u opštim bolnicama iznosi 86 hospitalizovanih na 1000 stanovnika. U okrugu se nalaze i 3 specijalne bolnice (2 psihijatrijske i 1 plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

Demografski podaci

DEMOGRAFSKI PODACI

Južnobanatski okrug obuhvata teritoriju od 4246 km². Po popisu iz 2022. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga je živelo 260 244 stanovnika, a prema popisu iz 2011. godine okrug je imao 293 730 stanovnika, što znači da je između dva popisa došlo do smanjenja broja stanovnika za 11%. Prosečna gustina naseljenosti je 61 stanovnik po 1 km².

Starosna struktura stanovnika Južnobanatskog okruga je prikazana prema podacima iz popisa stanovnika iz 2022. godine i odgovara regresivnom biološkom tipu sa oko 23% stanovnika starijih od 65 godina i 6,6% u dobnoj grupi od 0-6 godina.

Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga od 1989. do 2023. godine karakteriše:

- Prisutan je blagi pad broja živorođene dece u odnosu na predhodnu godinu (2022. godine živorođenih je bilo 2335, a 2023. godine 2227). Od 1989. do 1991. godine stopa nataliteta varira od 10,91 do 11,14 na 1000 stanovnika, da bi u 1998. godini došlo do smanjenja ispod 10 promila i u 2023. godini ova stopa iznosi 8,56 promila. Uočava se da se Južnobanatski okrug u opisanom periodu nalazi u fazi nepovoljnog nataliteta prema svetskim standardima (ispod 12 promila po SZO).
- Kao pokazatelj starenja populacije Južnobanatskog okruga prati se stopa prirodnog priraštaja, koja nastavlja svoj negativni trend i u 2023. godini i iznosi -6,83. Vitalni indeks pokazuje trend opadanja do 2011. godine (56,73), a u 2023. godini njegova vrednost iznosi 55,62. Vrednosti ovih demografskih pokazatelja su približno iste kao i u populaciji Vojvodine, koja ima sličnu starosnu strukturu stanovništva. U 2023. godini najnepovoljniji vitalni indeks u Južnobanatskom okrugu ima stanovništvo opština Plandište i Bela Crkva (35,29 i 39,06).

- Reproductivna sposobnost žena, koja se meri stopom fertiliteta, od 1989. do 1997. godine nije pokazivala značajna odstupanja, tokom 2023. godine iznosila je 42,09.
- Opšta stopa mortaliteta tokom 2023. godine iznosi 15,39, što je niža vrednost nego u 2022. godini (17,84). U ukupnom broju umrlih najveći udeo imali su stanovnici starosti 55 godina i više (93%). Među umrlima muškarci imaju učešće od 50,1%, a žene 49,9%. Prosečna starost umrlih muškaraca u Južnobanatskom okrugu je 71,24 godina, a umrlih žena 77,63 godina, što odgovara prosečnoj starosti umrlih na nivou Republike Srbije.
- Stopa smrtnosti odojčadi od 1991. godine (18,58‰) do 1997. godine (14,2‰) varira, da bi 1998. godine imala nagli pad (9‰), a tokom 1999. godine beleži se nagli porast (14,1‰). U 2000. i 2001. godini dolazi do pada smrtnosti odojčadi na 13,30‰, da bi u 2023. godini stopa smrtnosti odojčadi iznosila 3,59‰.
- U 2023. godini stopa mrtvorodjenosti je 8,53%, što je više od stope mrtvorodjenosti za Republiku Srbiju (6,28%). Najnepovoljnija stopa mrtvorodjenosti u 2023. godini je registrovana u opštini Kovin (12,45%).
- U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2013. godine iznosi 3,2% a u 2023. godini 1,6%).
- Vrednosti specifičnog mortaliteta u pogledu uzroka prirodnih smrti pokazuju da se u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini na prvom mestu nalaze bolesti sistema krvotoka, na drugom mestu su tumori, a na trećem bolesti sistema za disanje.

BROJ STANOVNIKA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU (PREMA POPISU 1991, 2002 , 2011 i 2022. GODINE)

Tabela 1.

Redni broj	OPŠTINA	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 1991	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2002.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2011.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2022.	DECA I OMLADINA						POSEBNE GRUPE STANOVNIŠTVA		Index starenja	65 i više/ ukupan broj stanovnika	ŽENE		
						DOBNE GRUPE						18 i više	65 i više			DOBNE GRUPE		
						0 godina	0-6 godina	7-14 godina	15-18 godina	7-18 godina	19-27 godina					15-49 godina	25-49 godina	15 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	UKUPNO	328428	313937	293730	260244	2410	17077	20359	10829	31187	23716	211979	58782	0,72	22,59	52915	40187	114440
1	ALIBUNAR	26535	22954	20151	17139	158	1123	1320	714	2034	1557	13982	4205	0,79	24,53	3144	2329	7381
2	BELA CRKVA	23707	20367	17367	14451	123	865	1088	657	1745	1332	11841	3582	0,80	24,79	2723	1986	6337
3	VRŠAC	58228	54369	52026	45462	423	2984	3625	1931	5557	4153	36923	10434	0,72	22,95	9512	7253	20341
4	KOVAČICA	30469	27890	25274	21178	201	1425	1669	874	2543	1945	17210	4917	0,73	23,22	4048	3020	9210
5	KOVIN	38263	36802	33722	28141	268	1888	2192	1184	3376	2647	22877	6262	0,70	22,25	5374	3975	12061
6	OPOVO	11384	11016	10440	9462	88	644	835	411	1246	859	7572	2058	0,64	21,75	1831	1372	3983
7	PANČEVO	125261	127162	123414	115454	1083	7681	9100	4697	13797	10495	93976	25018	0,69	21,67	24722	19120	51198
8	PLANDIŠTE	14581	13377	11336	8957	66	469	528	362	890	729	7598	2306	1,00	25,75	1561	1132	3929

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 2.

Redni broj	OPŠTINA	ŽIVOROĐENI		STOPA PRIRODNOG PRIRAŠTAJA	U M R L I				STOPA SMRTNOSTI ODOJČADI (NA 1000 ŽIVOROĐENIH)	BROJ MIRTVOROĐENIH	STOPA MORTINATALITETA (NA 1000 ŽIVOROĐENIH)	STOPA FERTILITETA (NA 1000 ŽENA UZRASTA 15-49 GODINA)	VITALNI INDEKS
		BROJ	STOPA NATALITETA (NA 1000 STANOVNIKA)		UKUPNO		OD TOGA ODOJČAD						
					BROJ	STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)	BROJ	%					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	REPUBLIKA SRBIJA*	61438	9,24	-5,36	97081	14,61	286	0,29	4,66	386	6,28	21,57	63,29
	AP VOJVODINA	15898	9,14	-5,90	26169	15,04	52	0,20	3,27	102	6,42	43,77	60,75
	OKRUG JUŽNI BANAT	2227	8,56	-6,83	4004	15,39	8	0,20	3,59	19	8,53	42,09	55,62
1	ALIBUNAR	163	9,51	-8,34	306	17,85	0	0,00	0,00	1	6,13	51,84	53,27
2	BELA CRKVA	100	6,92	-10,80	256	17,72	1	0,39	10,00	1	10,00	36,72	39,06
3	VRŠAC	407	8,95	-6,84	718	15,79	2	0,28	4,91	2	4,91	42,79	56,69
4	KOVAČICA	173	8,17	-7,70	336	15,87	0	0,00	0,00	2	11,56	42,74	51,49
5	KOVIN	241	8,56	-7,85	462	16,42	1	0,22	4,15	3	12,45	44,85	52,16
6	OPOVO	98	10,36	-6,45	159	16,80	1	0,63	10,20	-	0,00	53,52	61,64
7	PANČEVO	991	8,58	-5,40	1614	13,98	2	0,12	2,02	10	10,09	40,09	61,40
8	PLANDIŠTE	54	6,03	-11,05	153	17,08	1	0,65	18,52	-	0,00	34,59	35,29

* Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1989. DO 2023.GODINE

Tabela 3.

Redni broj	GODINA	ŽIVOROĐENI			U M R L I						STOPA SMRTNOSTI ODOJČADI (NA 1000 ŽIVOROĐENIH)	STOPA FERTILITETA	VITALNI INDEKS
		BROJ	STOPA NATALITETA (NA 1000 STANOVNIKA)	STOPA PRIRODNOG PRIRAŠTAJA	UKUPNO		OD TOGA ODOJČAD		UMRLI NASILNOM SMRĆU				
					BROJ	STOPA (NA 1000 STANOVNIKA)	BROJ	%	BROJ	%			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	1989	3762	10,91	-1,11	4143	12,02	71	1,71	160	3,86	18,87	43,95	90,80
2	1990	3791	11,55	-0,94	4100	12,49	67	1,63	186	4,54	17,67	48,61	92,46
3	1991	3660	11,14	-1,98	4310	13,12	68	1,56	194	4,50	18,58	46,16	84,92
4	1992	3564	10,85	-2,89	4514	13,74	55	1,22	208	4,61	15,43	46,03	78,95
5	1993	3499	10,65	-3,20	4549	13,85	73	1,61	179	3,93	20,86	45,11	76,92
6	1994	3490	10,60	-3,30	4555	13,90	61	1,34	200	4,39	17,50	25,57	76,62
7	1995	3506	10,70	-2,60	4352	13,30	34	0,78	133	3,06	9,70	44,95	80,56
8	1996	3477	10,60	-3,90	4740	14,50	42	0,89	195	4,11	12,10	44,60	73,40
9	1997	3307	10,20	-3,90	4605	14,10	47	1,02	194	4,21	14,20	42,40	71,81
10	1998	3110	9,55	-4,61	4603	14,20	28	0,61	183	3,98	9,00	39,87	67,56
11	1999	2979	9,15	-5,07	4621	14,30	42	0,91	197	4,26	14,10	38,19	64,47
12	2000	2930	9,00	-5,75	4795	14,79	39	0,81	143	2,98	13,31	38,19	61,11
13	2001	3158	9,89	-4,77	4681	14,66	42	0,90	217	4,63	13,30	40,49	67,46
14	2002	3146	10,02	-4,80	4653	14,82	45	0,97	177	3,80	14,30	41,60	67,61
15	2003	3348	10,66	-4,61	4794	15,27	46	0,96	167	4,98	13,74	44,27	69,84
16	2004	3206	10,21	-4,58	4644	14,79	35	0,75	182	5,67	10,92	42,40	69,04
17	2005	3033	9,66	-5,42	4734	15,08	32	0,68	165	3,49	10,55	40,11	64,07
18	2006	2989	9,52	-4,77	4486	14,29	31	0,69	179	3,99	10,37	39,53	66,63
19	2007	2871	9,15	-5,27	4526	14,42	19	0,42	205	7,14	6,62	37,97	63,43
20	2008	2774	8,84	-5,44	4481	14,27	26	0,58	189	6,81	9,37	36,68	61,91
21	2009	2745	8,74	-5,22	4384	13,96	15	0,34	158	5,75	3,60	36,30	62,61
22	2010	2675	8,52	-5,64	4446	14,16	21	0,47	203	4,56	7,85	35,37	60,17
23	2011	2555	8,56	-6,53	4504	15,09	20	0,44	156	3,46	7,83	37,77	56,73
24	2012	2676	8,97	-5,26	4246	14,23	16	0,38	146	3,44	5,98	39,55	63,02
25	2013	2565	8,60	-5,24	4128	13,83	16	0,39	132	3,19	6,24	37,91	62,14
26	2014	2531	8,48	-5,42	4148	13,90	18	0,43	127	3,06	7,11	37,41	61,02
27	2015	2449	8,21	-6,26	4317	14,47	24	0,56	101	2,33	9,80	36,20	56,73
28	2016	2470	8,28	-5,92	4237	14,20	16	0,38	111	2,61	6,48	36,51	58,30
29	2017	2500	8,38	-6,10	4319	14,47	13	0,30	117	2,7	5,20	36,95	57,88
30	2018	2427	8,13	-5,46	4057	13,60	13	0,32	94	3,31	5,36	35,87	59,82
31	2019	2344	7,86	-6,07	4154	13,92	14	0,34	103	2,47	5,97	34,65	56,43
32	2020	2362	7,92	-7,88	4712	15,79	14	0,30	112	2,37	5,93	34,91	50,13
33	2021	2374	8,71	-11,81	5594	20,52	12	0,21	119	2,12	5,05	41,16	42,44
34	2022	2335	8,97	-8,86	4642	17,84	10	0,22	97	2,08	4,28	44,13	50,30
35	2023	2227	8,56	-6,83	4004	15,39	8	0,20	63	1,57	3,59	42,09	55,62

UMRLI PREMA POLU I PROSEČNA STAROST UMRLIH PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 4.

R.br	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	P O L		PROSEČNA STAROST UMRLIH		
			MUŠKO	ŽENSKO	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
0	1	2	3	4	5	6	7
	REPUBLIKA SRBIJA*	97081	48447	48634	75,2	72,60	77,80
	AP VOJVODINA	26169	12802	13367	74,5	71,40	77,50
	OKRUG JUŽNI BANAT	4004	2006	1998	74,43	71,24	77,63
1	ALIBUNAR	306	151	155	75,25	72,25	78,17
2	BELA CRKVA	256	122	134	72,55	68,61	76,14
3	VRŠAC	718	367	351	74,8	71,28	78,48
4	KOVAČICA	336	160	176	73,93	70,48	77,06
5	KOVIN	462	249	213	73,6	70,08	77,72
6	OPOVO	159	101	58	72,42	70,05	76,55
7	PANČEVO	1614	784	830	74,94	72,25	77,48
8	PLANDIŠTE	153	72	81	74,5	69,86	78,62

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA STAROSTI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 5.

Redni broj	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	S T A R O S T															
			DO 1 GODINE		1-4 GODINE		5-14 GODINA		15-24 GODINA		25-54 GODINA		55-64 GODINA		65-84 GODINA		85 I VIŠE	
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	REPUBLIKA SRBIJA*	97081	286	0,3	51	0,1	98	0,1	255	0,3	6064	6,2	10617	10,9	55865	57,5	23845	24,6
	AP VOJVODINA	26169	52	0,2	14	0,1	25	0,1	64	0,2	1720	6,6	3281	12,5	15194	58,1	5819	22,2
	OKRUG JUŽNI BANAT	4004	8	0,2	0	0,0	1	0,0	8	0,2	276	6,9	515	12,9	2295	57,3	901	22,5
1	ALIBUNAR	306	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3	17	5,6	40	13,1	176	57,5	72	23,5
2	BELA CRKVA	256	1	0,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	21	8,2	41	16,0	148	57,8	45	17,6
3	VRŠAC	718	2	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,1	51	7,1	83	11,6	418	58,2	163	22,7
4	KOVAČICA	336	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3	23	6,8	44	13,1	197	58,6	71	21,1
5	KOVIN	462	1	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,2	35	7,6	67	14,5	264	57,1	94	20,3
6	OPOVO	159	1	0,6	0	0,0	0	0,0	1	0,6	16	10,1	14	8,8	90	56,6	37	23,3
7	PANČEVO	1614	2	0,1	0	0,0	1	0,1	2	0,1	103	6,4	206	12,8	920	57,0	380	23,5
8	PLANDIŠTE	153	1	0,7	0	0,0	0	0,0	1	0,7	10	6,5	20	13,1	82	53,6	39	25,5

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI I PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 6.

Redni broj	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	UZROK SMRTI						NEUTVRĐENO
			PRIRODNA	N A S I L N A					
				SVEGA	NESREĆNI SLUČAJEVI	SAMOUBISTVO	UBISTVO	OSTALO	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	REPUBLIKA SRBIJA*	97081	94746	2335	1253	668	93	321	0
	OKRUG JUŽNI BANAT	4004	3857	63	39	15	1	8	84
1	ALIBUNAR	306	298	8	4	3		1	0
2	BELA CRKVA	256	255	0	0	0		0	1
3	VRŠAC	718	696	8	3	3		2	14
4	KOVAČICA	336	323	7	5	2		0	6
5	KOVIN	462	442	5	5	0		0	15
6	OPOVO	159	155	2	0	2		0	2
7	PANČEVO	1614	1538	30	19	5	1	5	46
8	PLANDIŠTE	153	150	3	3	0		0	0

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1993. DO 2023. GODINE

Tabela 7.

Redni broj	GODINE	UKUPNO UMRLI	UZROK SMRTI						NEUTVRĐENO
			PRIRODNA	N A S I L N A					
				SVEGA	NESREĆNI SLUČAJEVI	SAMOUBISTVO	UBISTVO		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1993	4549	4370	179	86	71	22	0	
2	1994	4555	4355	200	86	99	15	0	
3	1995	4352	4219	133	69	50	14	0	
4	1996	4740	4545	195	103	73	19	0	
5	1997	4605	4411	194	112	72	10	0	
6	1998	4603	4420	183	92	74	17	0	
7	1999	4621	4424	197	49	81	13	46	
8	2000	4795	4652	143	57	60	6	20	
9	2001	4681	4464	217	115	65	13	24	
10	2002	4653	4476	177	82	63	17	15	
11	2003	4794	4627	167	61	68	14	24	
12	2004	4644	4462	182	83	72	5	22	
13	2005	4734	4471	165	93	57	6	9	98
14	2006	4486	4214	179	109	60	8	2	93
15	2007	4526	4258	205	103	85	6	11	66
16	2008	4481	4185	189	96	82	7	4	107
17	2009	4384	4116	158	89	59	6	4	110
18	2010	4446	4243	135	67	53	13	2	68
19	2011	4504	4270	156	73	64	7	12	78
20	2012	4246	4024	146	78	51	11	6	76
21	2013	4128	3903	132	74	54	3	1	93
22	2014	4148	3926	127	59	51	8	9	95
23	2015	4317	4095	101	59	36	3	3	121
24	2016	4237	3976	111	63	32	2	14	150
25	2017	4319	4043	117	79	22	4	12	159
26	2018	4057	3835	94	50	33	3	8	128
27	2019	4154	3932	103	58	29	5	11	119
28	2020	4712	4502	112	62	42	3	5	98
29	2021	5594	5354	119	77	28	3	11	121
30	2022	4642	4437	97	57	27	4	9	108
31	2023	4004	3857	63	39	15	1	8	84

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI ALIBUNAR U 2023. GODINI

Tabela 8.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	306	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	13	4,25	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	53	17,32	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0,33	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	9	2,94	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	1	0,33	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	10	3,27	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	159	51,96	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	28	9,15	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	3	0,98	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1	0,33	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	8	2,61	
14	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	7	2,29	
15	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	8	2,61	
16	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	5	1,63	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI BELA CRKVA U 2023. GODINI

Tabela 9.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
U K U P N O				A00-T98	256	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	8	3,13	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	57	22,27	
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	7	2,73	
4	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	1	0,39	
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	7	2,73	
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
7	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
8	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	120	46,88	
9	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	29	11,33	
10	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	7	2,73	
11	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	12	4,69	
12	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0,39	
13	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	4	1,56	
14	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	3	1,17	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI VRŠAC U 2023. GODINI

Tabela 10.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
U K U P N O				A00-T98	718	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	25	3,48	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	129	17,97	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	2	0,28	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNjim LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	14	1,95	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	8	1,11	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	12	1,67	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	402	55,99	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	60	8,36	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	15	2,09	
12	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	12	1,67	
13	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	2	0,28	
14	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	18	2,51	
15	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	8	1,11	
16	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	11	1,53	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVAČICA U 2023. GODINI

Tabela 11.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	336	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	10	2,98	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	55	16,37	
3	GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0,30	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	4	1,19	
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	8	2,38	
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
7	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
8	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	196	58,33	
9	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	20	5,95	
10	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	14	4,17	
11	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	2	0,60	
12	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1	0,30	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	7	2,08	
14	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	8	2,38	
15	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	7	2,08	
16	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	3	0,89	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVIN U 2023. GODINI

Tabela 12.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	462	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	15	3,25	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	84	18,18	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0,22	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	6	1,30	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	7	1,52	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	11	2,38	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	251	54,33	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	26	5,63	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	15	3,25	
12	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1	0,22	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	7	1,52	
14	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	23	4,98	
15	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	5	1,08	
16	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	10	2,16	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI OPOVO U 2023. GODINI

Tabela 13.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
U K U P N O				A00-T98	159	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	3	1,89	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	34	21,38	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	0	0,00	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	6	3,77	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	0	0,00	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	2	1,26	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	81	50,94	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	9	5,66	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	5	3,14	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1	0,63	
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	0	0,00	
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	6	3,77	
15	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	1	0,63	
16	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	0	0,00	
17	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	8	5,03	
18	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	2	1,26	
19	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	1	0,63	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PANČEVO U 2023. GODINI

Tabela 14.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	1614	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	58	3,59	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	365	22,61	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	7	0,43	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	41	2,54	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	12	0,74	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	46	2,85	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	748	46,34	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	100	6,20	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	46	2,85	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	4	0,25	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	52	3,22	
14	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	2	0,12	
15	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	71	4,40	
16	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	30	1,86	
17	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	32	1,98	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PLANDIŠTE U 2023. GODINI

Tabela 15.

R.br	UZROK SMRTI			UKUPNO UMRLI		
				BROJ	%	
0	1			2	3	
UKUPNO				A00-T98	153	100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	7	4,58	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	31	20,26	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	1	0,65	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	2	1,31	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	1	0,65	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	4	2,61	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59			
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	84	54,90	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	10	6,54	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1	0,65	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1	0,65	
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	4	2,61	
14	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	1	0,65	
15	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	2	1,31	
16	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	3	1,96	
17	GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	1	0,65	

VODEĆI UZROCI SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU, AP VOJVODINI I REPUBLICI SRBIJI U 2023. GODINI

Tabela 16.

R.br	UZROK SMRTI			Južnobanatski okrug		Vojvodina		Srbija**		
				broj	stopa*	broj	stopa*	broj	stopa*	
0	1			2	3	3	3	3	3	
UKUPNO				A00-T98	4004	15,4	26169	15,0	97081	14,6
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	139	53,7	374	21,5	1337	20,1	
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	808	312,1	5711	328,2	21153	318,2	
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	13	5,0	83	4,8	299	4,5	
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	89	34,4	615	35,3	2973	44,7	
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	30	11,6	333	19,1	1612	24,3	
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	100	38,6	673	38,7	2808	42,2	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59							
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95							
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	2041	788,3	13337	766,4	48277	726,3	
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	282	108,9	1789	102,8	5704	85,8	
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	106	40,9	881	50,6	3055	46,0	
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	9	3,5	92	5,3	231	3,5	
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	2	0,8	41	2,4	137	2,1	
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	108	41,7	542	31,1	2359	35,5	
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	0	0,0	2	0,1	6	0,1	
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	6	2,3	36	2,1	196	2,9	
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0,4	21	1,2	100	1,5	
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	141	54,5	606	34,8	3307	49,8	
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	63	24,3	701	40,3	2335	35,1	
20	GRUPA XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	66	25,5	332	19,1	1192	17,9	

* Ukupno - opšta stopa mortaliteta na 1000 stanovnika

Grupe bolesti - specifična stopa mortaliteta na 100000 stanovnika

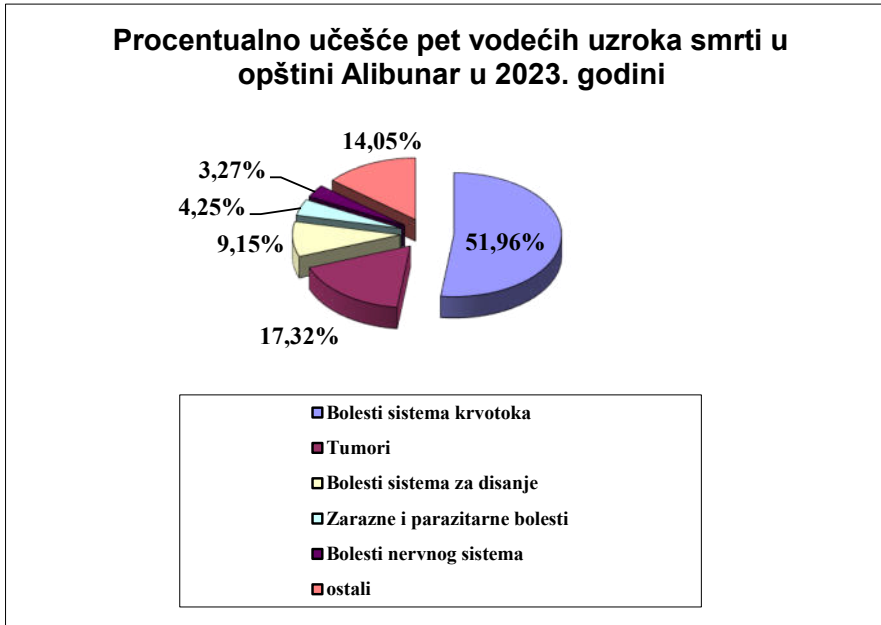
** Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

ŽIVOROĐENI PREMA POLU I MRTVOROĐENI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI.

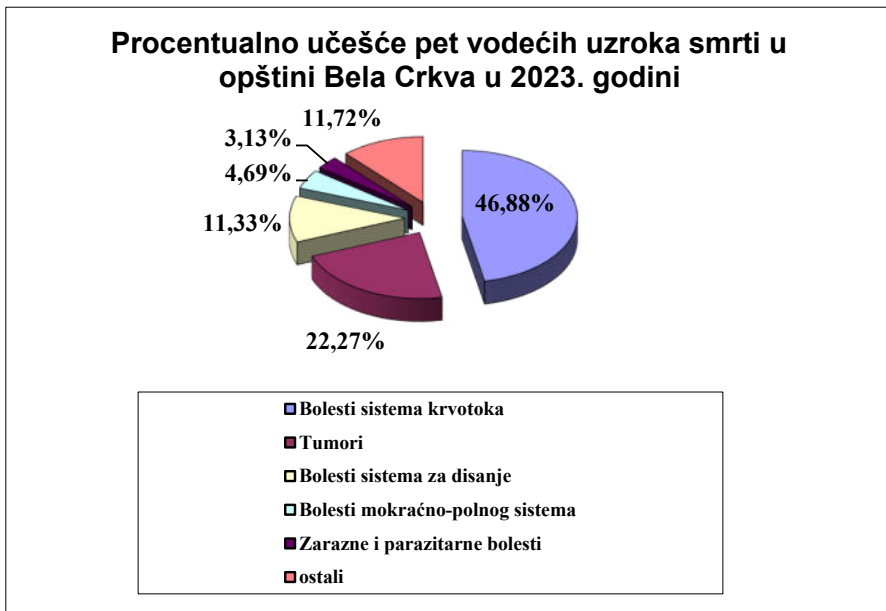
Tabela 17.

R.br	OPŠTINA	UKUPNO ROĐENI	ŽIVOROĐENI						MRTVOROĐENI	
			SVEGA		MUŠKO		ŽENSKO		BROJ	%
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	OKRUG JUŽNI BANAT	2246	2227	99,15	1150	51,64	1077	48,36	19	0,85
1	ALIBUNAR	164	163	99,39	72	44,17	91	55,83	1	0,61
2	BELA CRKVA	101	100	99,01	50	50,00	50	50,00	1	0,99
3	VRŠAC	409	407	99,51	205	50,37	202	49,63	2	0,49
4	KOVAČICA	175	173	98,86	90	52,02	83	47,98	2	1,14
5	KOVIN	244	241	98,77	121	50,21	120	49,79	3	1,23
6	OPOVO	98	98	100,00	58	59,18	40	40,82	-	0,00
7	PANČEVO	1001	991	99,00	526	53,08	465	46,92	10	1,00
8	PLANDIŠTE	54	54	100,00	28	51,85	26	48,15	-	0,00

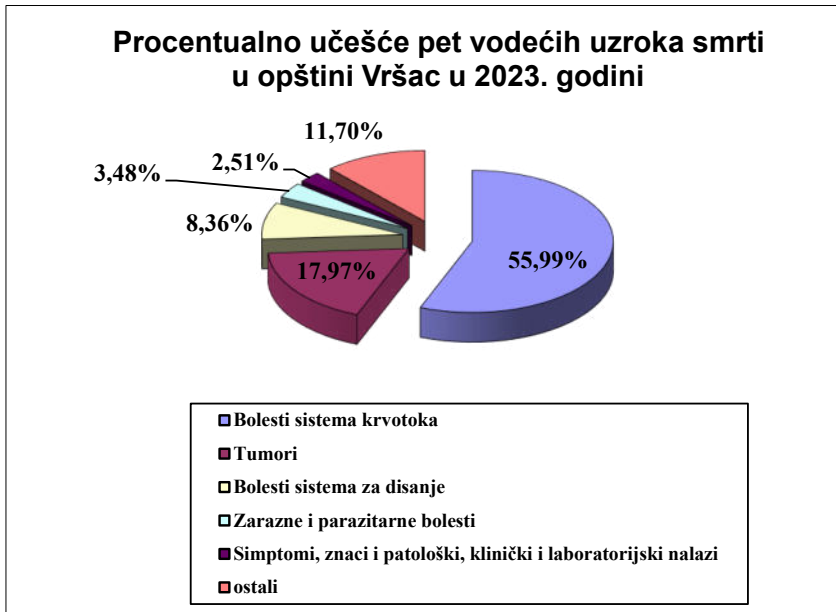
Grafikon 1.

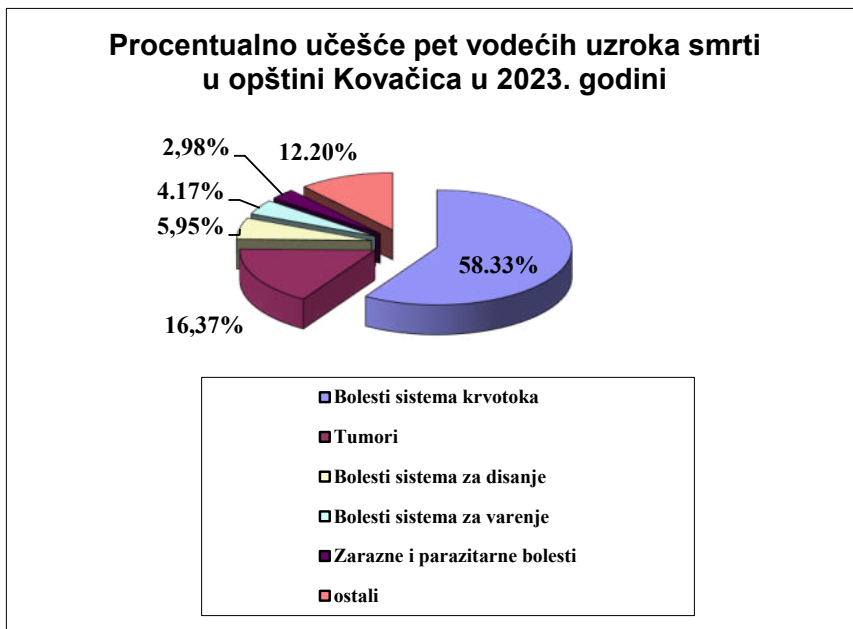
Grafikon 2.

Grafikon 3.

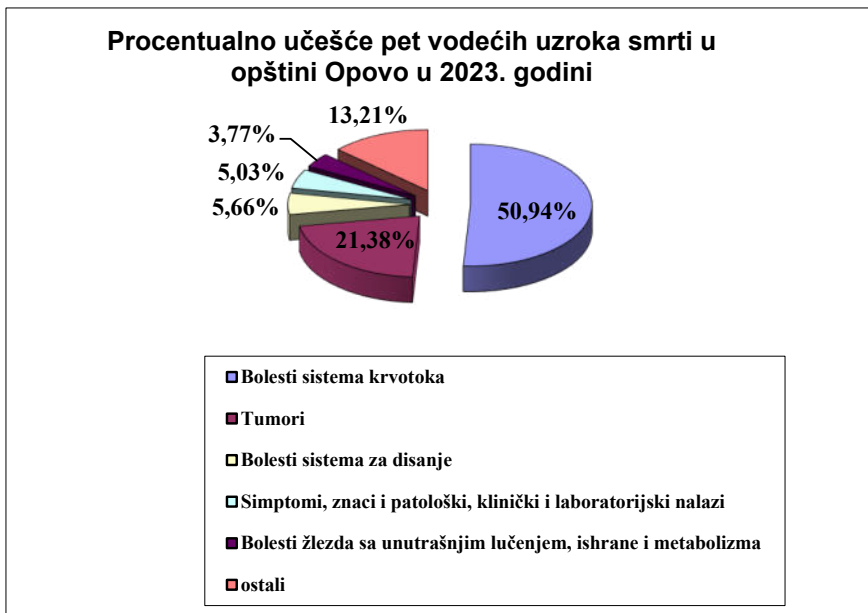
Grafikon 4.

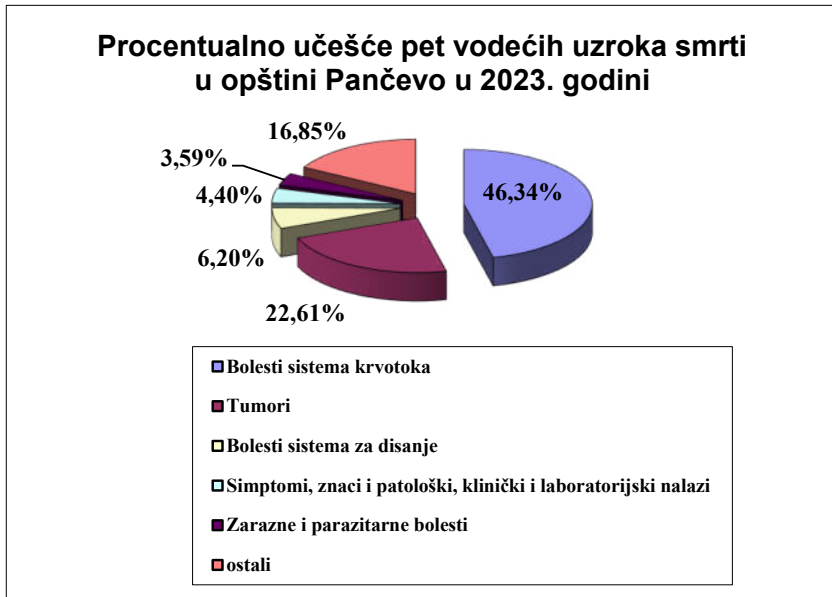
Grafikon 5.

Grafikon 6.

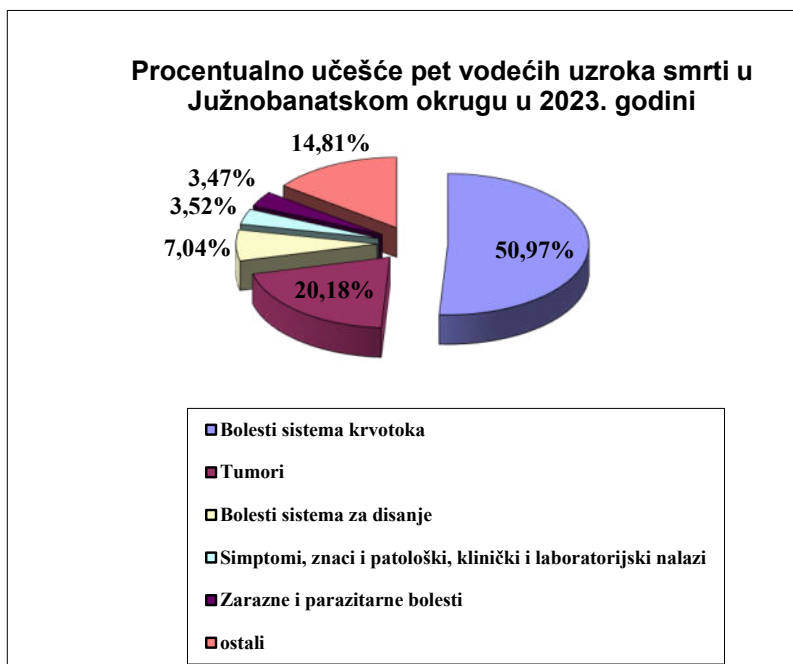
Grafikon 7.

Grafikon 8.

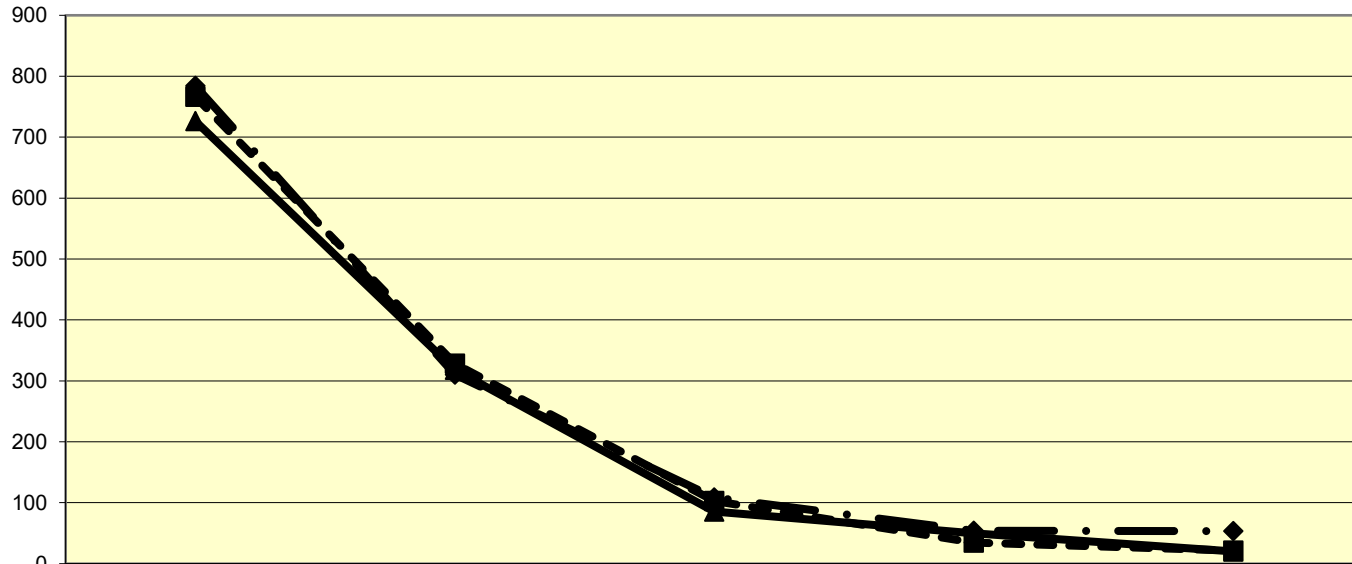

Grafikon 9.

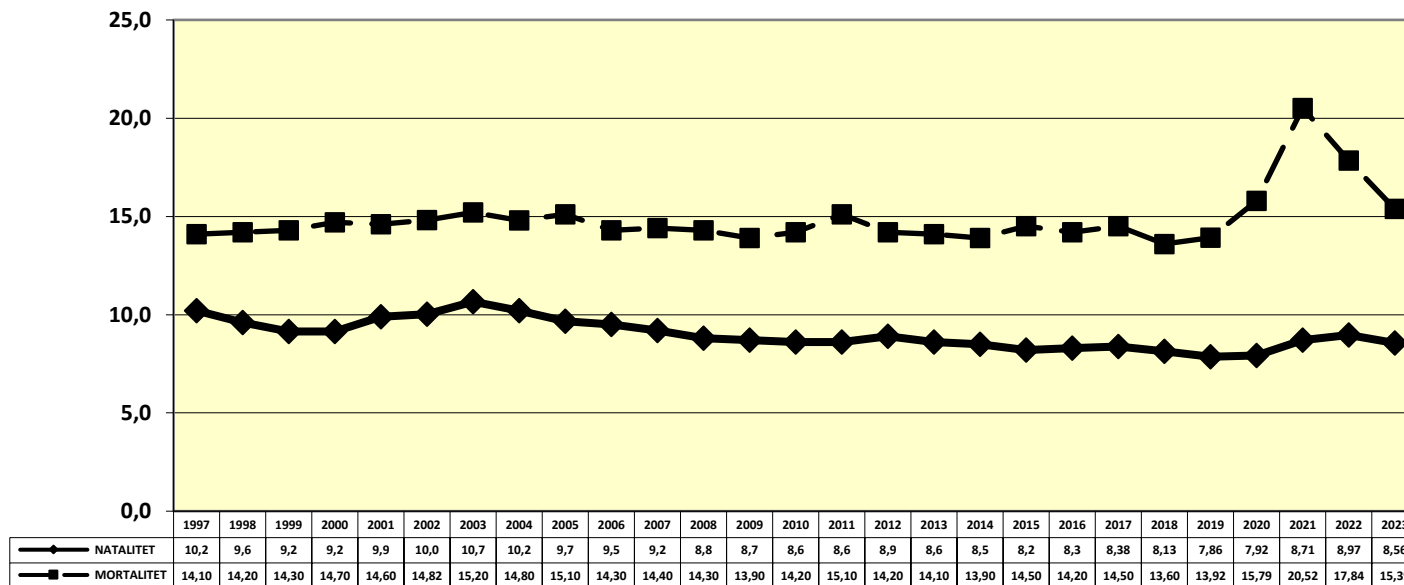
Grafikon 10.

Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2023.godini

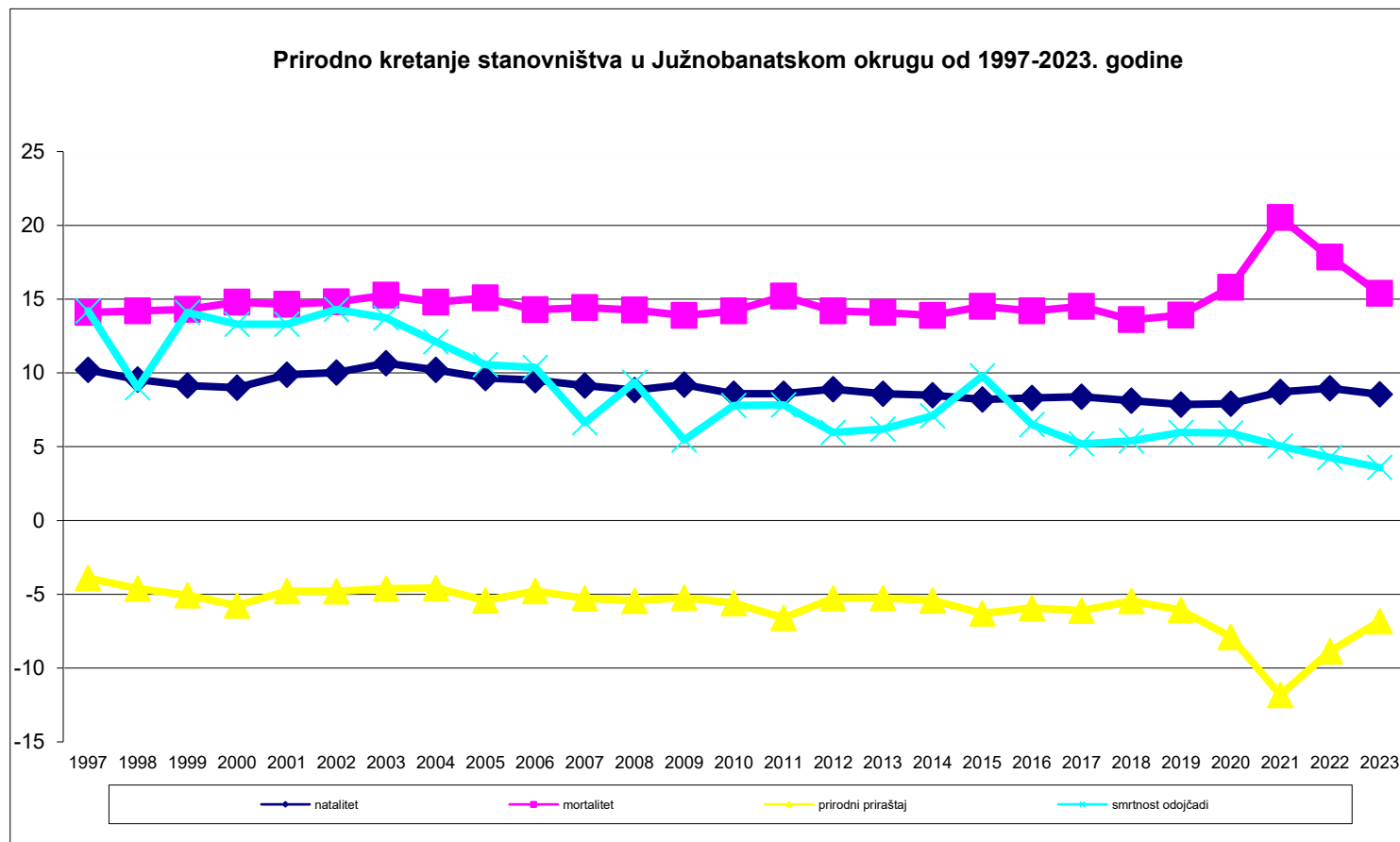

	Bolesti sistema krvotoka	Tumori	Bolesti sistema za disanje	Simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi	Zarazne i parazitarne bolesti
● Južnob. okrug	784,3	310,5	108,4	54,2	53,4
■ Vojvodina	766,4	328,2	102,8	34,8	21,5
▲ Srbija	726,3	318,2	85,8	49,8	20,1

Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2023. godine

Grafikon 12.

**Zdravstvena zaštita dece
predškolskog uzrasta**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu deci predškolskog uzrasta, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2023. godini pružalo je 23 doktora medicine, od kojih je 18 specijalista pedijatrije (78,3%), kao i 4 doktora medicine na specijalizaciji i 30 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opovu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost su prikazani prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite predškolske dece u pojedinim zdravstvenim ustanovama. U proseku 1 lekar obezbeđuje zdravstvenu zaštitu za 736 dece predškolskog uzrasta, a jedna medicinska sestra za 564 dece.

U 2023. godini svako dete je, u proseku, imalo 7,2 epizode lečenja sa 4,2 prvih poseta kod doktora medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povrede po epizodi i sa 1,2 posete kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog deteta je u proseku obavljeno 1,5 sistematskih ili kontrolnih pregleda u savetovalištu. Pri tome svako dete je u prvoj godini imalo približno 9 preventivnih pregleda, a u ostalim godištim 1,2 preventivnih pregleda. Više od polovine svih kurativnih pregleda čine prvi pregledi.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2023. godine je utvrđeno prosečno 5 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 5210 na 1000 dece predškolskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 70% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (1941 na 1000 dece);
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (629 na 1000 dece);
- zarazne i parazitarne bolesti (439 na 1000 dece);
- bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (404 na 1000 dece);
- bolesti kože i potkožnog tkiva (213 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 18.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI								sa nižom spremom	Mesta punktovi
			LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			
			SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI		
				Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	UKUPNO	53	23	1	4	18	8	8	22	20	6	22
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	5	2	1		1	1	1	2	2		2
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4	1			1	1	1	2	2		1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	7	2			2	1	1	4	4	3	1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	3		1	2			3	3		5
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	6	2			2	1	1	3	1	1	1
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	1			1			2	2		1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	20	11		3	8	4	4	5	5	2	10
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1			1			1	1		1

**BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU
U 2023. GODINI**

Tabela 19.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U ORDINACIJI							KUĆNE POSETE		POSETE KOD	
		UKUPNO	PRVE POSETE KOD LEKARA				KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	PSIHOLOGA	LOGOPEDA	
			SVEGA	OD TOGA PREMA STAROSTI								
				0 god.	1 - 2 god.	3 - 5 god.						6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	UKUPNO	121277	71586	12972	20037	25378	13203	19487	0	0	1540	5275
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	9208	8615	1583	2457	3413	1162	1522				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	6560	3750	980	790	1092	889	1258				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	13807	10413	2086	2914	3839	1574	1344			36	2101
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	10797	5969	1575	1884	2510		3476				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	18525	11034	1613	3022	4533	1866	2441			63	1474
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	6153	3265	699	808	1225	533	1832				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	53218	26784	4114	7854	8128	6691	6691			1441	1700
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	3009	1756	322	308	638	488	923				

**BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 20.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U SAVETOVALIŠTU									
		SISTEMA- TSKI PREGLEDI	KONTROLNI PREGLEDI	ODOJČADI						OSTALE DECE	
				UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJČETA				UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE	
					SVEGA	do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	UKUPNO	23449	1919	20389	13833	2725	5657	6136	16848	10235	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1164	20	451	451	133	159	159	686	686	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	749	66	890	94	139	225	432	1814	1814	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1042	277	2164	2164	704	748	712	1010	1010	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1034	18	666	280	163	65	52	2378	278	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2032	321	1930	368	228	77	63	1295	635	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	749	753	450	75	20	40	15	869	299	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	15558	408	13758	10367	1322	4328	4700	8716	5472	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1121	56	80	34	16	15	3	80	41	

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 21.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	UKUPNO	A00 - Z99	88165	3318	4446	9665	24110	31406	15220
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	7426	138	219	569	2140	2835	1525
004	Amoebiasis	A06	3				1	1	1
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	502	3	4	32	172	199	92
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	731	5	9	46	271	272	128
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	185			9	32	80	64
033	Infectiones herpesvirales	B00	147			25	90	28	4
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	1369	1	11	90	375	690	202
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	1			1			
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	4084	120	187	343	1112	1382	940
042	Mycoses	B35-B49	104	9	6	13	34	33	9
047	Infectiones trematodicae aliae	B66	1					1	
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	54			2	13	29	10
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	245		2	8	40	120	75
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	96	13	12	14	25	23	9
065	Drugi zloćudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	3				1	1	1
068	Drugi zloćudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	1						1
082	Neoplasma malignum cerebrale	C71	1					1	
087	Leucaemia	C90-C95	7				4	3	
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	15			1	5	6	3
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	1						1
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in sity<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	68	13	12	13	15	12	3

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 21.-nast. 1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	429	26	25	153	151	49	25
097	Anemia sideropenica	D50	371	24	18	151	130	35	13
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	12		2		4	2	4
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	43	2	4	1	16	12	8
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	3		1	1	1		
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	314	17	23	69	67	66	72
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	1			1			
102	Thyreotoxicosis	E05	1					1	
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	26	6	5	2	5	4	4
104	Diabetes mellitus	E10-E14	8					5	3
105	Pothranjenost	E40-E46	41	3	5	13	9	7	4
106	Avitaminosis A	E50	1			1			
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	17	7		4	5	1	
109	Obesitas	E66	107		8	30	21	18	30
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	26				9	10	7
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjm, ishrane i metabolizma	E15-E35, E58-E63, E65, E67-E85, E87-E90	86	1	5	18	18	20	24
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	560	5	13	97	93	230	122
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	6					4	2
118	Retardatio mentalis	F70-F79	7					4	3
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	547	5	13	97	93	222	117
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	123	0	2	9	31	58	23
124	Epilepsija	G40-G41	56			2	13	33	8
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	10			1		3	6
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	2				1	1	

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 21.-nast. 2

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2	3 - 5	6 - 11	1 - 2	3 - 5	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	32				8	18	6
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	23		2	6	9	3	3
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	1481	49	52	127	449	555	249
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	83		5	16	21	28	13
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	1121	37	30	90	370	439	155
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	3					2	1
133	Katarakta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	1						1
135	Glaucoma	H40-H42	6				1	1	4
136	Strabismus	H49-H50	74		4	9	24	25	12
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	63				1	24	38
138	Amaurosis et amblyopia	H54	2			1		1	
139	Druge poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	128	12	13	11	32	35	25
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	6834	23	127	632	2493	2544	1015
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	5936	22	108	575	2238	2169	824
141	Surditas	H90-H91	32		3	1	8	11	9
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	866	1	16	56	247	364	182
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	70	2	3	1	14	29	21
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	2						2
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	4					4	
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	15		1		3	4	7
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	7				4	2	1
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	1	1					
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	1					1	
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	1					1	
163	Haemorrhoides	I84	3					2	1
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	36	1	2	1	7	15	10

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 21.-nast. 3

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca 4	3 - 5 meseci 5	6 - 11 meseci 6	1 - 2 godine 7	3 - 5 godina 8	6 i više 9
0	1	2	3						
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	32847	247	952	2885	8897	13573	6293
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	13881	36	216	818	3282	6290	3239
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1079	2	25	72	269	466	245
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificatis	J00-J01,J05-J06	11511	145	534	1429	3461	4237	1705
168	Influenza	J10-J11	52			5	1	26	20
169	Pneumonia	J12-J18	209	1	5	13	61	99	30
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	3725	53	154	457	1184	1347	530
171	Sinusitis chronica	J32	8		1	3	1	2	1
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1099	7	4	27	312	503	246
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	598			8	107	340	143
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	2				1		1
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	15				5	7	3
176	Asthma bronchiale	J45-J46	366		5	24	108	145	84
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	302	3	8	29	105	111	46
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1259	26	46	186	425	415	161
180	Caries dentium	K02	35			1	5	25	4
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	377	1	8	75	181	83	29
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	92		3	10	25	38	16
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	1					1	
184	Gastritis et duodenitis	K29	15	1	1	1	3	5	4
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23,K28,K30-K31	100	2	3	5	18	47	25
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	5					1	4
187	Hernia inguinalis	K40	72	6	3	6	14	31	12
188	Hernia femoralis	K41-K46	27	7	4	5	7	3	1
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	6					5	1

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 21.-nast. 4

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 mesecca	3 - 5 mesecci	6 - 11 mesecci	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
192	Druge bolesti creva i potrbušnice	K52-K55,K58-K67	457	7	13	67	153	157	60
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	2		1		1		
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	70	2	10	16	18	19	5
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	3598	81	181	436	1054	1428	418
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	1091	15	58	118	267	496	137
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	2507	66	123	318	787	932	281
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	366	65	46	28	34	71	122
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	9			3	1	3	2
201	Degenerativno oboljenje zglobova	M15-M19	5				2	2	1
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	28				4	8	16
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	11				3	6	2
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	1						1
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	258	65	42	25	10	33	83
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	50		2		14	19	15
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	4		2				2
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1086	20	37	123	285	416	205
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	4					2	2
213	Bolesti kanalića bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	8			1	1		6
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	1			1			
216	Cystitis	N30	249	3	6	9	84	112	35
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	340	4	10	25	69	131	101
220	Hydrocele et spermatocele	N43	32	4	3	3	6	12	4

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 21.-nast. 5

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
221	Phymosis et paraphymosis	N47	210	5	6	10	78	78	33
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	71	2	1	5	17	33	13
223	Bolesti dojke	N60-N64	4						4
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	66				23	38	5
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	101	2	11	69	7	10	2
GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	782	782	0	0	0	0	0
245	Oštećenje ploda i novorođenčeta zbog bolesti majke i komplikacija trudnoće, trudova i porođaja	P00-P04	22	22					
246	Poremećaji u toku trudnoće i razvoja ploda	P05-P07	79	79					
247	Porodajne povrede novorođenčeta	P10-P15	33	33					
248	Hypoxia intrauterina et asphixa neonatalis	P20-P21	39	39					
249	Druge smetnje disanja u porođajnom periodu	P22-P28	69	69					
250	Urođena infekcija i parazitarne bolesti	P35-P37	16	16					
251	Druge specifične infekcije u porođajnom periodu	P38-P39	21	21					
252	Morbus haemolyticus fetus et neonati	P55	14	14					
253	Druga stanja u porođajnom periodu	P08,P29,P50-P54,P56-P96	489	489					
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	933	218	106	123	203	203	80
254	Spina bifida	Q05	18	4	4	1	1	6	2
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	14	1	1	2	5	2	3
256	Urođene anomalije krvotoka	Q20-Q28	289	111	33	28	48	57	12
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	16	1	2	7	4	2	
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40, Q42-Q45	44	16	6	9	8	4	1
260	Cryptorchismus	Q53	93	5	4	9	37	26	12

BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

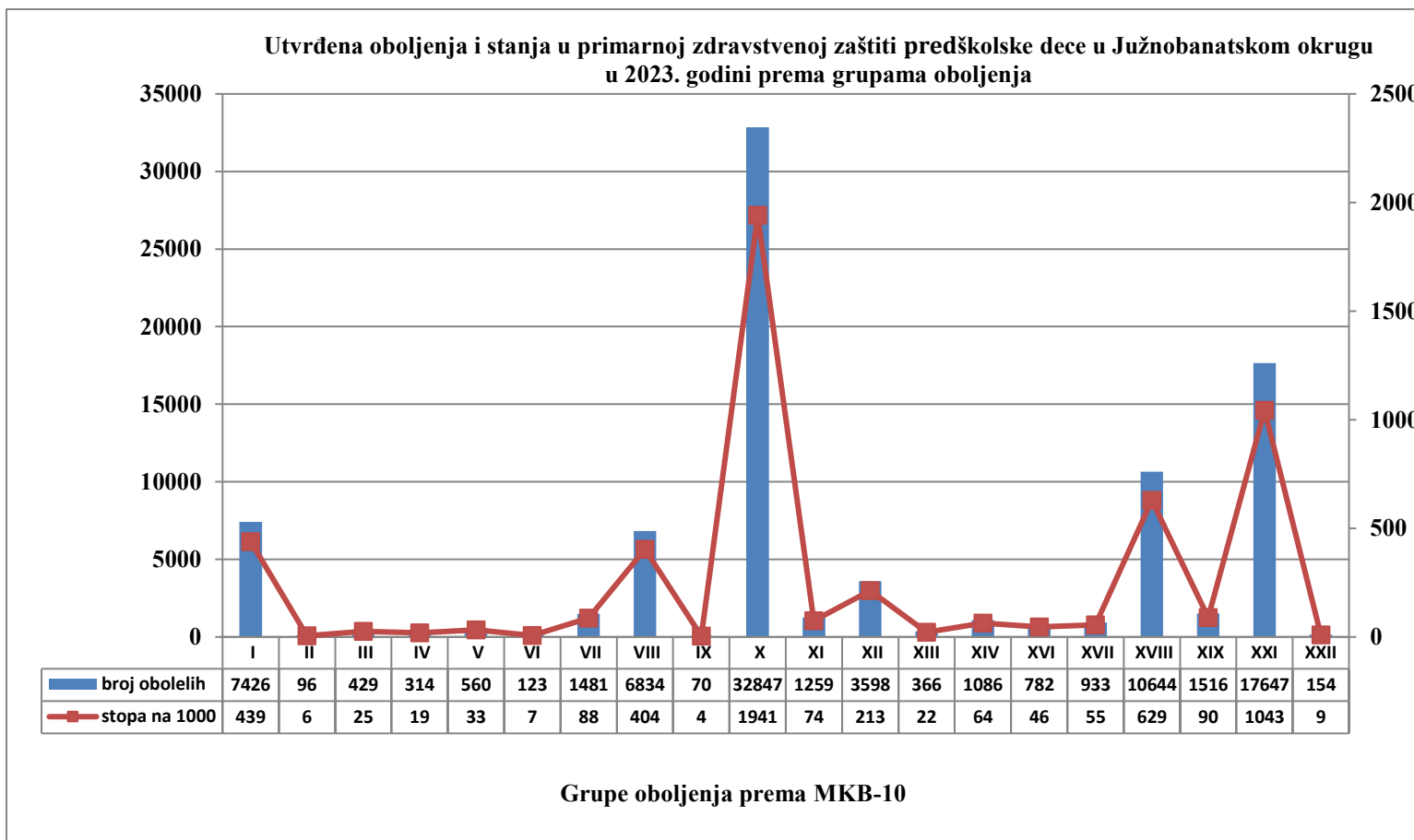
Tabela 21.-nast. 6

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
261	Druge anomalije polno-mokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	114	15	15	9	24	35	16
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	9			2	1	1	5
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	219	50	27	24	48	51	19
264	Druge urođene anomalije i deformacije mišićno-koštanog sistema	Q67-Q79	65	4	6	27	13	10	5
265	Druge urođene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	44	9	6	5	10	9	5
266	Hromozomske nenormalnosti	Q90-Q99	8	2	2		4		
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	10644	368	537	1056	2909	4012	1762
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	932	19	17	29	131	420	316
268	Febris causae ingotae	R50	4035	150	244	409	1235	1415	582
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	5677	199	276	618	1543	2177	864
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	1516	12	23	122	389	675	295
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	13			1	2	6	4
273	Fractura femoris	S72	1						1
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	32			1	4	15	12
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	55			1	12	29	13
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	11			1	1	5	4
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	3					2	1

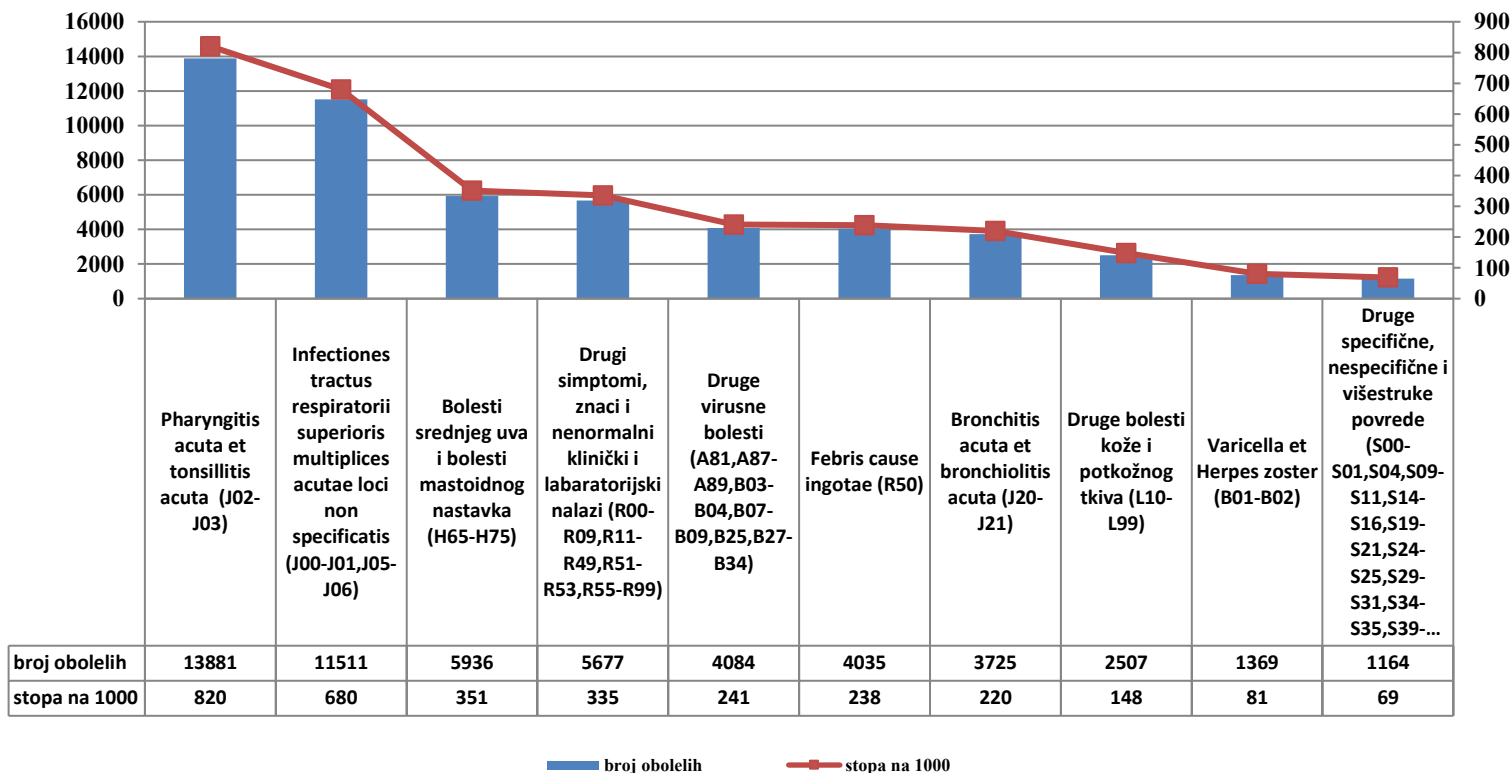
**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM
OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 21.-nast. 7

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	1164	9	18	91	302	521	223
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	39	1		5	7	19	7
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	115	2	1	20	41	37	14
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	8				3	2	3
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	1						1
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	74		4	2	17	39	12
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	17647	1221	2028	3006	4406	4193	2793
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	8349	832	880	1318	1873	2319	1127
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	7790	324	1104	1554	2160	1274	1374
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	20	4		5	4	6	1
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	15			2	1	8	4
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	1473	61	44	127	368	586	287
GRUPA XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	154	5	14	29	45	31	30

Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama

**Zdravstvena zaštita dece
školskog uzrasta i omladine**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE ŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružalo je u 2023. godini 22 doktora medicine, od kojih su 6 specijalisti pedijatrije (27,3%), dok je 12 doktora medicine na specijalizaciji i 30 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opopu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite školske dece i omladine u pojedinim zdravstvenim ustanovama je iskazan broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost. Jedan doktor medicine u zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta je pružao zdravstvenu zaštitu za 1538 dece, a jedna medicinska sestra za 1128 dece.

U 2023. godini svako dete ovog uzrasta je u proseku imalo 4,6 posete kod doktora medicine u ordinaciji, od toga 2,7 epizoda lečenja zbog bolesti ili povrede i 1,9 kontrolnih poseta po detetu školskog uzrasta sa oko 0,5 poseta kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog trećeg deteta je tokom godine obavljen sistematski ili kontrolni pregled u savetovalištu. Sistematskim pregledima je obuhvaćeno 72% učenika osnovnih i srednjih škola. U okviru preventivnih aktivnosti zdravstvenih radnika evidentiran je i savetovališni rad sa roditeljima i nastavnicima, kao i obilazak škola i školskih kuhinja.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2023. godine je utvrđeno prosečno 2,7 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 2726 na 1000 dece školskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 70% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (1027 na 1000 dece);
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (397 na 1000 dece);
- zarazne i parazitarne bolesti (282 na 1000 dece);
- bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva (106 na 1000 dece);
- povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (103 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 22.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	MEDICINSKI RADNICI								NEMEDICINSKI RADNICI				MESTA PUNKTOVI	
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA	UKUPNO	PSIHOLOZI	LOGOPEDI		OSTALI
		UKUPNO	OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	UKUPNO	22	4	12	6	6	6	24	23	0	1	1	0	0	8
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1			1			2	2						1
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2		1	1			3	3						1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4	1	3		1	1	4	4		1	1			1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2		1	1			2	2						1
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1		1				2	1						1
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	1			1			1	1						1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	10	3	6	1	5	5	8	8						1
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1			1			2	2						1

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 23.

ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE																					
	U SAVETOVALIŠTU						ŠKOLAMA	ŠKOLSKIM KUHINJAMA	LETOVALIŠTIMA	PATRONAZNE	POSETE U ORDINACIJI							KUĆNE POSETE				
	RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA		RADI KONTROLNIH PREGLEDA		RADI SAVETOVANJA						UKUPNO	PRVE POSETE KOD LEKARA					KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	PSIHOLOGA	LOGOPEDA	
	UČENIKA	NASTAVNIKA	UČENIKA	NASTAVNIKA	RODITELJA	NASTAVNIKA						SVEGA	do 6 godina	7 - 9 godina	10 - 14 godina	15 - 19 godina						20 i više godina
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
UKUPNO	9630	0	2590	0	0	0	0	0	0	0	155460	87829	3050	24137	33614	27027	1	16729	0	0	994	1292
DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	138		69								11315	10184		2812	4295	3077		553				
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	870		590								8565	5005		1305	2009	1691		2411				
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1987		409								17633	11874		3294	4723	3856	1	3272			87	908
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	830		102								17645	8837		3095	3075	2667		4901				
DOM ZDRAVLJA KOVIN	1076		597								19558	11762		3313	4827	3622		2306			77	384
DOM ZDRAVLJA OPOVO	338		535								6178	3234		1134	1171	929		914				
DOM ZDRAVLJA PANČEVO	4153		103								71392	35308	3050	8772	12893	10593		1898			830	
DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	238		185								3174	1625		412	621	592		474				

BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 24.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	VRSTA POSETE					
		SISTEMATSKI PREGLED UČENIKA	KONTROLNI PREGLED	SAVETOVANJE SA RODITELJIMA	SAVETOVANJE SA NASTAVNICIMA	OBILAZAK ŠKOLE	OBILAZAK ŠKOLSKIH KUHINJA
0	1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO		9630	2590	0	0	0	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	138	69				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	870	590				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1987	409				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	830	102				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1076	597				
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	338	535				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	4153	103				
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	238	185				

BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRĐENOG PRI SISTEMATSKIM PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 25.

Redni broj	VRSTA STANJA		UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE						
				UKUPNO		U OSNOVNIM ŠKOLAMA		U SREDNJIM ŠKOLAMA		
				BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8		
UKUPNO			UKUPNO ŠKOLSKE DECE I OMLADINE	13301		9718		3583		
			OD TOGA PREGLEDANO	9630	72,4	7548	77,7	2082	58,1	
1	ČISTOĆA TELA		DOBRA	9507	98,7	7438	98,5	2069	99,4	
			LOŠA	123	1,3	110	1,5	13	0,6	
2	VAŠLJIVOST		PRISUTNA	15	0,2	15	0,2	0	0,0	
3	TELESNO DRŽANJE		DOBRO	8251	85,7	6520	86,4	1731	83,1	
			LOŠE	1379	14,3	1028	13,6	351	16,9	
4	TELESNA RAZVIJENOST		DOBRA	8793	91,3	6863	90,9	1930	92,7	
			SREDNJA	603	6,3	485	6,4	118	5,7	
			LOŠA	240	2,5	205	2,7	35	1,7	
5	TELESNA UHRANJENOST		DOBRA	8134	84,5	6367	84,4	1767	84,9	
			SREDNJA	470	4,9	373	4,9	97	4,7	
			LOŠA	998	10,4	780	10,3	218	10,5	
6	DEFORMACIJE KIČMENOG STUBA		KIFOZA	NAZNAČENA	312	0,3	230	0,3	82	0,4
				IZRAŽENA	37	0,4	34	0,5	3	0,1
			SKOLIOZA	NAZNAČENA	268	2,8	192	2,5	76	3,7
				IZRAŽENA	5	0,1	4	0,1	1	0,0
			LORDOZA	NAZNAČENA	22	0,2	9	0,1	13	0,6
				IZRAŽENA	1	0,0	1	0,0	0	0,0

Tabela 25-nastavak1

Redni broj	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE					
			UKUPNO		U OSNOVNIM ŠKOLAMA		U SREDNJIM ŠKOLAMA	
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8
7	DEFORMACIJA GRUDNOG KOŠA	PRISUTNA	162	0,2	123	0,2	39	0,2
8	DEFORMACIJA STOPALA	PRISUTNA	1941	20,2	1456	19,3	485	23,3
9	DEFORMACIJA DRUGIH DELOVA KOSTURA	JEDNOSTRANO	1	0,0	0	0,0	1	0,0
		OBOSTRANO	0	0,0	0	0,0	0	0,0
10	SMETNJE VIDA I MOTILITETA	STRABIZAM	19	0,2	11	0,1	8	0,4
		NISTAGMUS	331	3,4	164	2,2	167	8,0
		SLEPILO ZA BOJE	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11	OŠTEĆENJE SLUHA	JEDNOSTRANO	0	0,0	0	0,0	0	0,0
		OBOSTRANO	1	0,0	1	0,0	0	0,0
12	KARIES	PRVI STUPANJ	201	2,1	160	2,1	41	2,0
		DRUGI STUPANJ	12	0,1	12	0,2	0	0,0
13	PARADENTOPATIJA	PRISUTNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0
14	ORTODONTSKE ANOMALIJE	PRISUTNE	0	0,0	0	0,0	0	0,0
15	SRČANE MANE	KONGENITALNE	43	0,4	38	0,5	5	0,2
		STEČENE	8	0,1	8	0,1	0	0,0
16	NEDOVOLJNA PSIHIČKA RAZVIJENOST	PRISUTNA	2	0,0	2	0,0	0	0,0
17	GOVORNE MANE	PRISUTNE	5	0,1	5	0,1	0	0,0
18	HEMOGLOBIN	ISPOD 10gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0
		OD 10 - 13gr %	2	0,0	2	0,0	0	0,0
		IZNAD 13gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0
19	ALBUMIN U MOKRAĆI	POZITIVAN	0	0,0	0	0,0	0	0,0
		NEGATIVAN	0	0,0	0	0,0	0	0,0
20	STOLICA NA CREVNE PARAZITE	POZITIVNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0
		NEGATIVNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0
21	ALERGIJSKA OBOLJENJA	PRISUTNA	28	0,3	15	0,2	13	0,6
		NISU PRISUTNA	14	0,1	14	0,2	0	0,0
22	SVA OSTALA HRONIČNA PATOLOŠKA STANJA	PRISUTNA	24	0,2	24	0,3	0	0,0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.

P.čp.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA	Do 6 god.	7-9 god.	10-14 god.	15-19 god.	20 i više
0	1	2	3	4	5	6	7	8
UKUPNO		A00 - Z99	92234	3556	26129	35491	27057	68
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	9552	423	2502	3475	3152	0
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	868	31	205	313	319	0
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	1218	35	288	419	476	0
007	Tuberculosis pulmonis	A15-A16	3	0	0	0	3	0
015	Pertussis	A37	62	0	2	51	9	0
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	33	2	18	9	4	0
033	Infectiones herpesvirales	B00	87	2	14	38	33	0
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	967	50	407	364	146	0
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	1	0	0	0	1	0
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	5979	300	1457	2151	2071	0
042	Mycoses	B35-B49	198	0	60	76	62	0
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	47	3	26	17	1	0
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	89	0	25	37	27	0
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	207	0	38	72	97	0
068	Drugi zloćudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	1	0	1	0	0	0
069	Zloćudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	4	0	0	2	2	0
070	Melanoma malignum cutis	C43	2	0	0	0	2	0
071	Neoplasma malignum cutis	C44	1	0	0	0	1	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 1

081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	1	0	1	0	0	0
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	1	0	0	1	0	0
085	Morbus Hodgkin	C81	2	0	0	0	2	0
087	Leucaemia	C91-C95	2	0	1	0	1	0
088	Drugi zloćudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	2	0	2	0	0	0
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	123	0	23	43	57	0
091	Neoplasma benignum mammae	D24	5	0	0	2	3	0
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	1	0	0	0	1	0
096	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	62	0	10	24	28	0
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	224	5	32	73	114	0
097	Anemia sideropenica	D50	173	4	23	52	94	0
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	7	0	1	3	3	0
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	43	1	8	17	17	0
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	1	0	0	1	0	0
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	688	1	138	285	264	0
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	2	0	1	0	1	0
102	Thyreotoxicosis	E05	24	0	4	7	13	0
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	94	0	8	41	45	0
104	Diabetes mellitus	E10-E14	64	0	16	29	19	0
105	Pothranjenost	E40-E46	14	1	2	8	3	0
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	4	0	1	2	1	0
109	Obesitas	E66	198	0	45	86	67	0
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	22	0	12	6	4	0
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	266	0	49	106	111	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 2

GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	476	0	100	186	190	0
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	3	0	0	0	3	0
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotrebom droga	F11-F19	2	0	0	1	1	0
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti poremećaji	F20-F29	26	0	3	13	10	0
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	31	0	1	12	18	0
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	137	0	11	50	76	0
118	Retardatio mentalis	F70-F79	66	0	14	24	28	0
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	211	0	71	86	54	0
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	460	0	114	181	165	0
124	Epilepsia	G40-G41	150	0	52	54	44	0
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	211	0	29	93	89	0
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	18	0	6	4	8	0
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	25	0	9	8	8	0
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	56	0	18	22	16	0
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	1526	100	444	596	386	0
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	116	1	22	47	46	0
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	650	50	196	234	170	0
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	13	0	7	4	2	0
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	1	0	0	1	0	0
135	Glaucoma	H40-H42	9	0	0	4	5	0
136	Strabismus	H49-H50	25	1	6	15	3	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 3

137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	184	0	56	86	42	0
138	Amaurosis et amblyopia	H54	2	0	0	0	2	0
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	526	48	157	205	116	0
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	3469	482	1164	1120	703	0
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	2468	438	859	714	457	0
141	Surditas	H90-H91	35	1	12	11	11	0
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	966	43	293	395	235	0
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	247	4	48	63	132	0
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	75	0	9	13	53	0
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	7	0	0	4	3	0
148	Druge ishemijske bolesti srca	I20,I23-I25	4	0	0	1	3	0
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	46	0	4	20	22	0
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	11	0	1	4	6	0
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	1	0	0	0	1	0
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	2	0	0	0	2	0
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	2	0	0	2	0	0
163	Haemorrhoides	I84	6	0	0	1	5	0
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	93	4	34	18	37	0
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	34760	1394	10639	13262	9465	0
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	15905	601	5002	6210	4092	0
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	875	41	281	378	175	0
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	12456	610	3480	4499	3867	0
168	Influenza	J10-J11	125	1	30	56	38	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 4

169	Pneumonia	J12-J18	72	10	33	25	4	0
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	2710	98	978	1016	618	0
171	Sinusitis chronica	J32	13	0	6	2	5	0
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1654	11	478	702	463	0
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	340	9	177	105	49	0
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	7	0	4	2	1	0
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	13	0	7	4	2	0
176	Asthma bronchiale	J45-J46	537	6	148	250	133	0
177	Bronchiaectasia	J47	5	0	2	3	0	0
178	Pneumoconiosis	J60-J65	4	0	0	0	4	0
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	44	7	13	10	14	0
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1605	32	286	564	723	0
180	Caries dentium	K02	59	2	15	23	19	0
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	117	15	27	34	41	0
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	67	1	19	26	21	0
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	3	0	0	3	0	0
184	Gastritis et duodenitis	K29	92	1	10	35	46	0
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	383	1	63	139	180	0
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	37	0	8	21	8	0
187	Hernia inguinalis	K40	34	1	9	7	17	0
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	9	0	0	4	5	0
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	760	11	128	257	364	0
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	3	0	0	0	3	0
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	5	0	0	1	4	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 5

197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	36	0	7	14	15	0
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	3587	139	1016	1267	1165	0
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	1074	62	309	367	336	0
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	2513	77	707	900	829	0
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	998	7	134	377	479	1
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	41	0	10	28	3	0
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	15	0	0	9	6	0
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	21	1	7	7	6	0
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	197	0	19	62	116	0
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	9	0	2	2	5	0
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenjskog diska	M50-M51	7	0	0	4	3	0
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	465	3	60	181	220	1
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	206	3	35	64	104	0
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	37	0	1	20	16	0
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	1473	50	339	443	641	0
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	17	1	4	1	11	0
213	Bolesti kanalića bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	8	0	1	1	6	0
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	1	0	0	0	1	0
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	22	0	1	2	19	0
216	Cystitis	N30	400	8	114	138	140	0
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	608	39	141	188	240	0
220	Hydrocele et spermatocele	N43	13	0	3	2	8	0
221	Phymosis et paraphymosis	N47	77	1	44	22	10	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 6

222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	69	1	12	28	28	0
223	Bolesti dojke	N60-N64	23	0	3	9	11	0
225	Cervicitis uteri	N72	1	0	0	0	1	0
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	29	0	10	10	9	0
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrij non inflammatorii	N83	21	0	2	6	13	0
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	48	0	0	9	39	0
233	Druga oboljenja polnomokračnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	136	0	4	27	105	0
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	1	0	0	0	1	0
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i rađanje	O85-O99	1	0	0	0	1	0
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	210	0	69	93	48	0
254	Spina bifida	Q05	2	0	0	1	1	0
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	9	0	3	4	2	0
256	Urođene anomalije krvotoka	Q20-Q28	49	0	15	24	10	0
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	6	0	3	2	1	0
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	1	0	0	1	0	0
260	Cryptorchismus	Q53	23	0	9	11	3	0
261	Druge anomalije polnomokračnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	21	0	4	9	8	0
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	3	0	0	2	1	0
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	38	0	19	14	5	0
264	Druge urođene anomalije i deformacije mišićno koštanog sistema	Q67-Q79	28	0	5	16	7	0
265	Druge urođene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	26	0	9	8	9	0
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	4	0	2	1	1	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

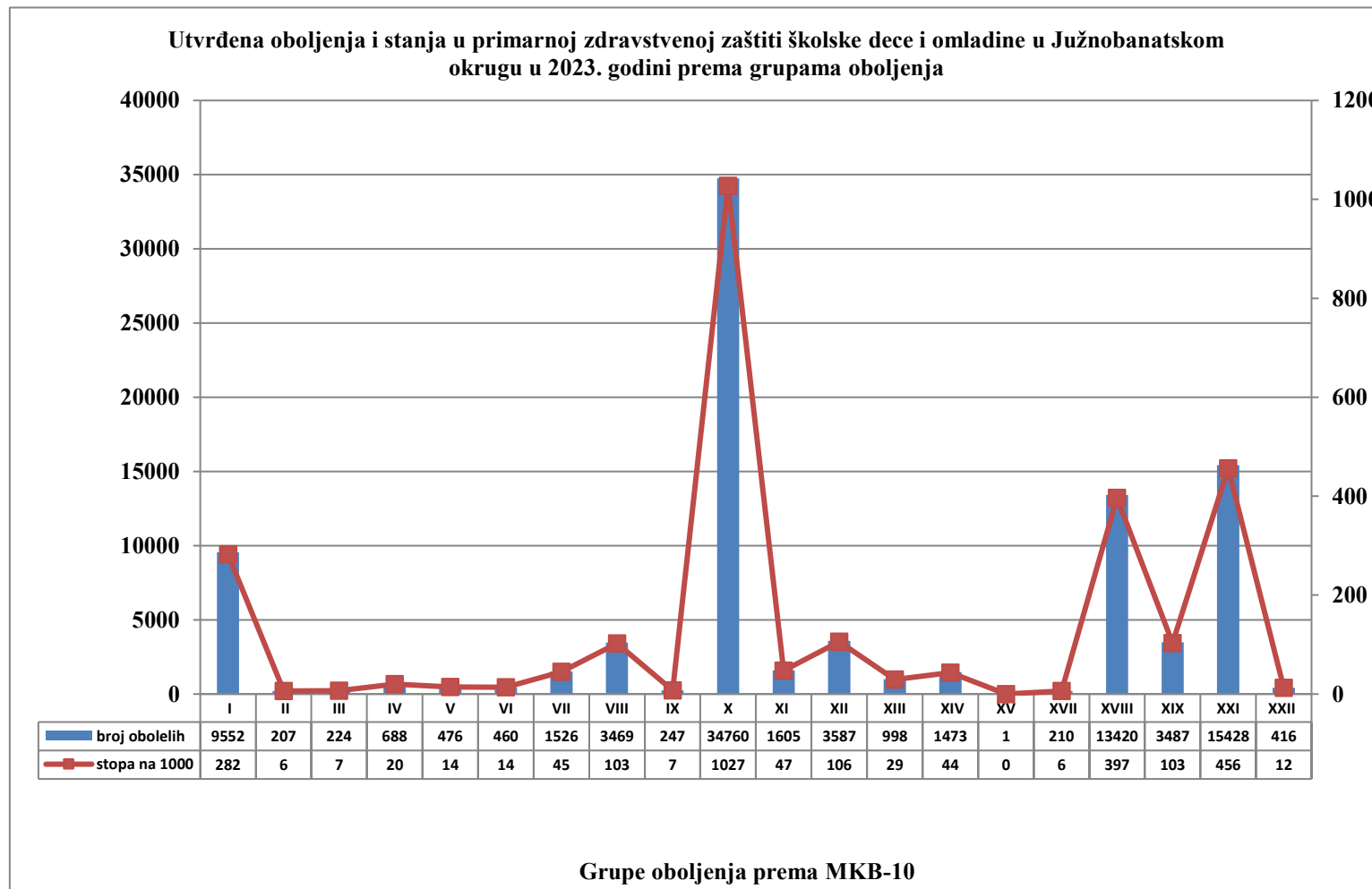
Tabela 26.-nastavak 7

GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	13420	664	3534	5033	4189	0
267	Dolor abdominalis et pelvici	R10	2907	102	724	1103	978	0
268	Febris causae ingotae	R50	3548	317	1063	1241	927	0
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	6965	245	1747	2689	2284	0
XIX	POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	3487	115	671	1524	1177	67
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	37	1	15	9	12	0
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	4	0	1	1	2	0
273	Fractura femoris	S72	4	0	1	2	1	0
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	280	3	37	151	89	0
275	Fracturae regionum corporis multiplicium	T02	2	0	1	1	0	0
276	Specifična i višestruka uguanuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	330	1	34	153	142	0
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	13	0	5	6	2	0
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	11	0	1	4	6	0
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	4	0	1	0	3	0
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	2	0	1	0	1	0
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	2545	91	513	1106	835	0

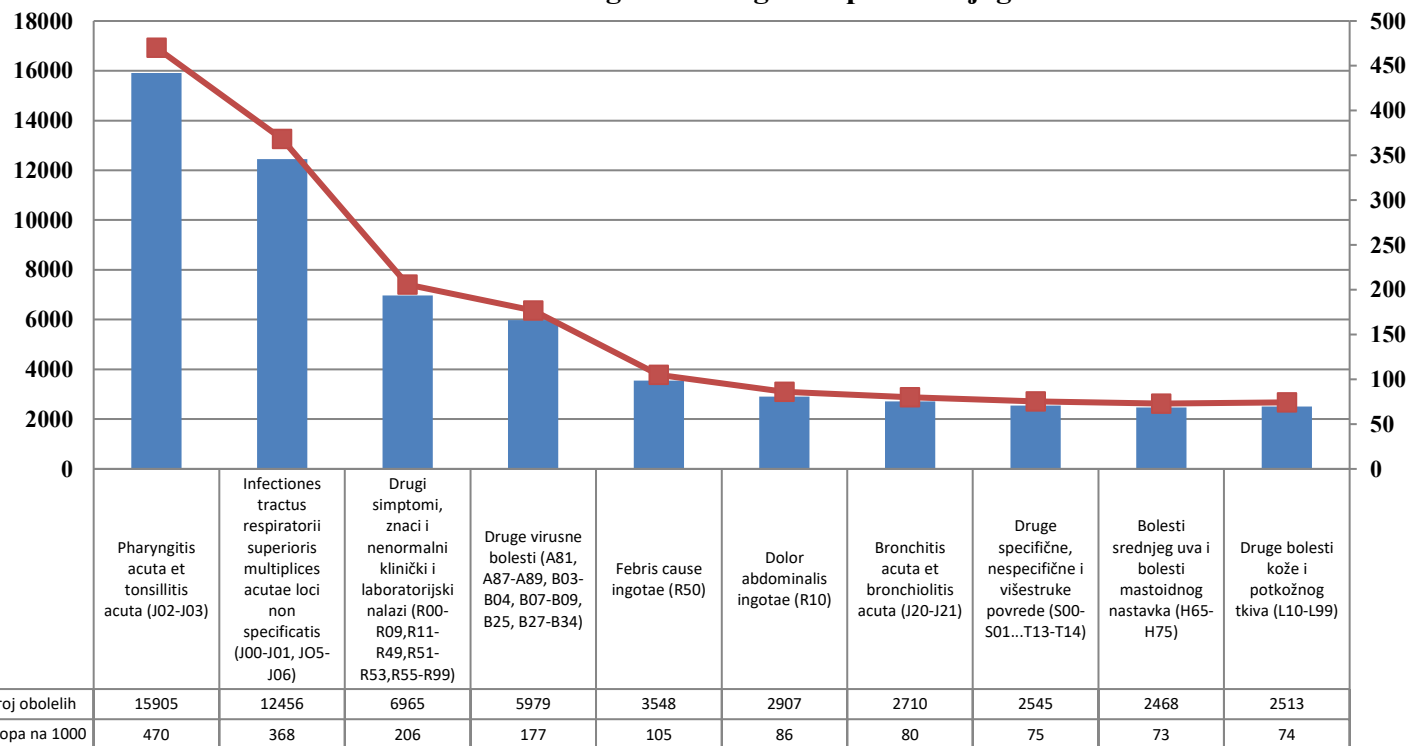
**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 26.-nastavak 8

282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	39	5	12	8	14	0
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	83	8	17	34	24	0
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	2	0	0	2	0	0
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	3	0	1	2	0	0
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	13	0	1	9	3	0
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	108	6	28	35	39	0
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	4	0	1	0	3	0
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	3	0	1	1	1	0
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	15428	130	4777	6746	3775	0
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	13610	91	4373	6047	3099	0
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	690	0	154	298	238	0
294	Preporođajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	7	0	0	3	4	0
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	37	3	3	14	17	0
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	27	0	5	13	9	0
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	1057	36	242	371	408	0
GRUPA XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	416	10	84	131	191	0

Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama

**Zdravstvena zaštita
žena**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŽENA

Zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2023. godini pružalo je 20 doktora medicine, od kojih su 16 specijalisti ginekologije i akušerstva (80%), dok je 4 doktora medicine na specijalizaciji i 27 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme.

U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 5.691 žena starijih od 15 godina, a jedna medicinska sestra-tehničar za 4.215 žena.

U 2023. godini svaka trinaesta žena starija od 15 godina je posetila doktora medicine specijalistu ginekologa zbog dijagnostike i lečenja, sa prosečno 5 poseta po epizodi lečenja.

Najviše lečenih žena (29%) pripada dobnoj grupi od 50 i više godina. Kod ostalih medicinskih radnika, zbog dijagnostičkih i terapijskih procedura obavljeno je 0,9 poseta na svaki prvi pregled kod doktora medicine. Godišnja opterećenost lekara iznosi 7584 poseta, dnevna opterećenost 34 poseta.

U okviru savetovališnog rada, posebno se prati rad savetovališta za trudnice i savetovališta za planiranje porodice. U savetovalištim za trudnice evidentirano je 16.829 poseta, sa prosečno 6 poseta po trudnoj ženi, od toga 2.815 prvih poseta. Najveći broj žena (48%), koje su posetile savetovalište za trudnice je bio u dobnoj grupi od 20-29 godina; u odnosu na mesec trudnoće, 50,1% je posetilo doktora medicine u prvom tromesečju, a 32% u drugom tromesečju. 18% žena se prvi put javilo lekaru u poodmakloj trudnoći (posle 6 meseci). Od ukupnog broja prvih poseta savetovalištu za trudnice, 10% su posete zbog nekog patološkog stanja. Savetovalište za planiranje porodice, ove godine prvi put u životu je posetilo 886 žena generativnog doba. Među ženama koje su se prvi put javile doktoru medicine u vezi planiranja porodice, najveći broj pripada dobnoj grupi od 30-39 godina (32%), a oko 7% njih je bilo mlađe od 19 godina. Doktori medicine su najčešće ordinirali oralna kontraceptivna sredstva (66,3%).

U službama za zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2023. godini, opšta stopa morbiditeta iznosi 205 na 1000 žena. Tri vodeće grupe bolesti čine oko 64% ukupnog morbiditeta:

- bolesti mokraćno-polnog sistema (90 na 1000 žena);
- trudnoća, rađanje i babinje (27 na 1000 žena);
- tumori (14 na 1000 žena).

**ZDRAVSTENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 27.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								ZDRAVSTVENI SARADNICI	Punktovi
		LEKARI				SA VIŠOM STRUČNOM SPREMOM		SREDNJA STRUČNA SPREMA			
		SVEGA	OD TOGA			UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE- TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE- TEHNIČARI		
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJA- LIZACIJI	SPECIJALISTI						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	UKUPNO	20	0	4	16	3	3	24	20	0	8
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1			1			2			1
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA							1	1		1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	4			4	1	1	5	5		1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2		1	1			2	2		1
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2			2			2	1		1
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2		1	1			2	1		1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	8		2	6	1	1	10	10		1
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1			1	1	1				1

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 28.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA	RADI KONTROLNIH PREGLEDA	POSETE U ORDINACIJI							KUĆNE POSETE			psihologu	soc.radniku
				UKUPNO	PRVE POSETE KOD LEKARA					KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA			
					SVEGA	OD TOGA PREMA STAROSTI ŽENA									
						do 19 godina	20 - 29 godina	30 - 39 godina	40 -49 godina				50 i više godina		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
UKUPNO		22750	29835	45098	8853	679	1385	1970	2209	2610	9870	0	0	0	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	599	611	2731	1041	64	194	172	204	407	464				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	346	148	1807	732	23	109	195	296	109	79				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	3092	2948	2407	2265	113	338	389	567	858	2845				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	974	936	5457	500	82	133	151	87	47	1190				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	942	807	4502	1539	68	199	303	324	645	2791				
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	788	1370	1799	139	7	29	49	31	23	2207				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	15816	22205	24360	2155	295	316	569	562	413					
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	193	810	2035	482	27	67	142	138	108	294				

**BROJ ORDINIRANIH KONTRACETTIVNIH SREDSTAVA U SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA
U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 29.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO POSETA	OD TOGA PO VRSTI ORDINIRANIH KONTRACETTIVNIH SREDSTAVA				DRUGI RAZLOZI POSETE
			ORALNA	INTRAUTERINA	DIJAFRAGMA	DRUGA LOKALNA	
			1	2	3	4	
UKUPNO		2862	1897	177	2	623	163
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	553	287			103	163
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	331	319	12			
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	390	390				
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	98	96	2			
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	606	101	24		481	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	116	116				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	599	489	110			
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	169	99	29	2	39	

**BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA
U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 30.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE						PRVI PUT U SAVETOVALIŠTU UOPŠTE
		UKUPNO POSETA	SVEGA	POSETE KOD LEKARA				
				OD TOGA PREMA STAROSTI ŽENE				
				do 19 godina	20 - 29 godina	30 - 39 godina	40 i više godina	
1	2	3	4	5	6	7	8	
UKUPNO		3975	2455	170	746	791	585	886
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	553	406	30	178	117	81	277
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	331	163					
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	390	390	36	140	134	80	390
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	98	46	25	11	8	2	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	606	606	12	151	249	194	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	116	116	2	45	40	29	62
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	1712	631	55	173	209	194	157
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	169	97	10	48	34	5	

BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 31.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	OD TOGA PRVE POSETE SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE														
		UKUPNO	Trudnice prvi put u savetovalistu			PREMA PATOLOŠKOM STANJU				prve posete prema starosti						
			do 3 meseca trudnoce	4-6 meseci trudnoce	7 i vise meseci trudnoce	ukupno	do 3 meseca	4 - 6 meseci	7 - 9 meseci	ukupno	svoga	do 19	20-29	30-39	40-49	50 i vise
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	UKUPNO	2815	1430	888	496	1634	786	461	387	16829	2815	321	1363	926	161	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	175	90	53	32	136	50	70	16	1248	175	17	87	62	9	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	44	25	19		10	10			533	44	7	27	10		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1113	409	366	338	22	9	13		3849	1113	127	573	385	28	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	149	93	35	21	1323	629	332	362	1472	149	52	73	24		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	209	156	39	14	78	51	21	6	2650	209	16	105	83	5	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	74	4	62	8	3	1	2		722	74	3	29	35	7	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	903	642	240	21	45	30	14	1	6013	903	90	374	327	112	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	148	11	74	62	17	6	9	2	342	148	9	95			

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 32.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
	UKUPNO	A00 - Z99	23287
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	69
016	Infectio meningococcica	A39	7
017	Septicaemia	A40-A41	15
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	2
023	Infectiones sexuales chlamydiales	A55-A56	12
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	12
033	Infectiones herpesvirales	B00	1
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	13
042	Mycoses	B35-B49	1
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	6
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	1584
061	Neoplasma malignum coli	C18	13
062	Zloćudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva, čmara i čarnog kanala	C19-C21	2
065	Drugi zloćudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	2
069	Zloćudni tumor kosti i zglobove hrskavice	C40-C41	1
072	Zloćudni tumori vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	1
073	Neoplasma malignum mammae	C50	164
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	211
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	201
076	Drugi zloćudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	121
084	Drugi sekundarni, zloćudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	1
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	25
092	Leiomyoma uteri	D25	644
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	129
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	7
096	Dobročudni tumori, drugi tumori in situ i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	62
GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	94
097	Anemia sideropenica	D50	11
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	83
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	119
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	2
102	Thyreotoxicosis	E05	1
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	15
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	
108	Sequelae malnutritionis et deficientiae materiarum nutritivarum aliae	E64	23
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjm, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	78

**BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 32.-nast.1

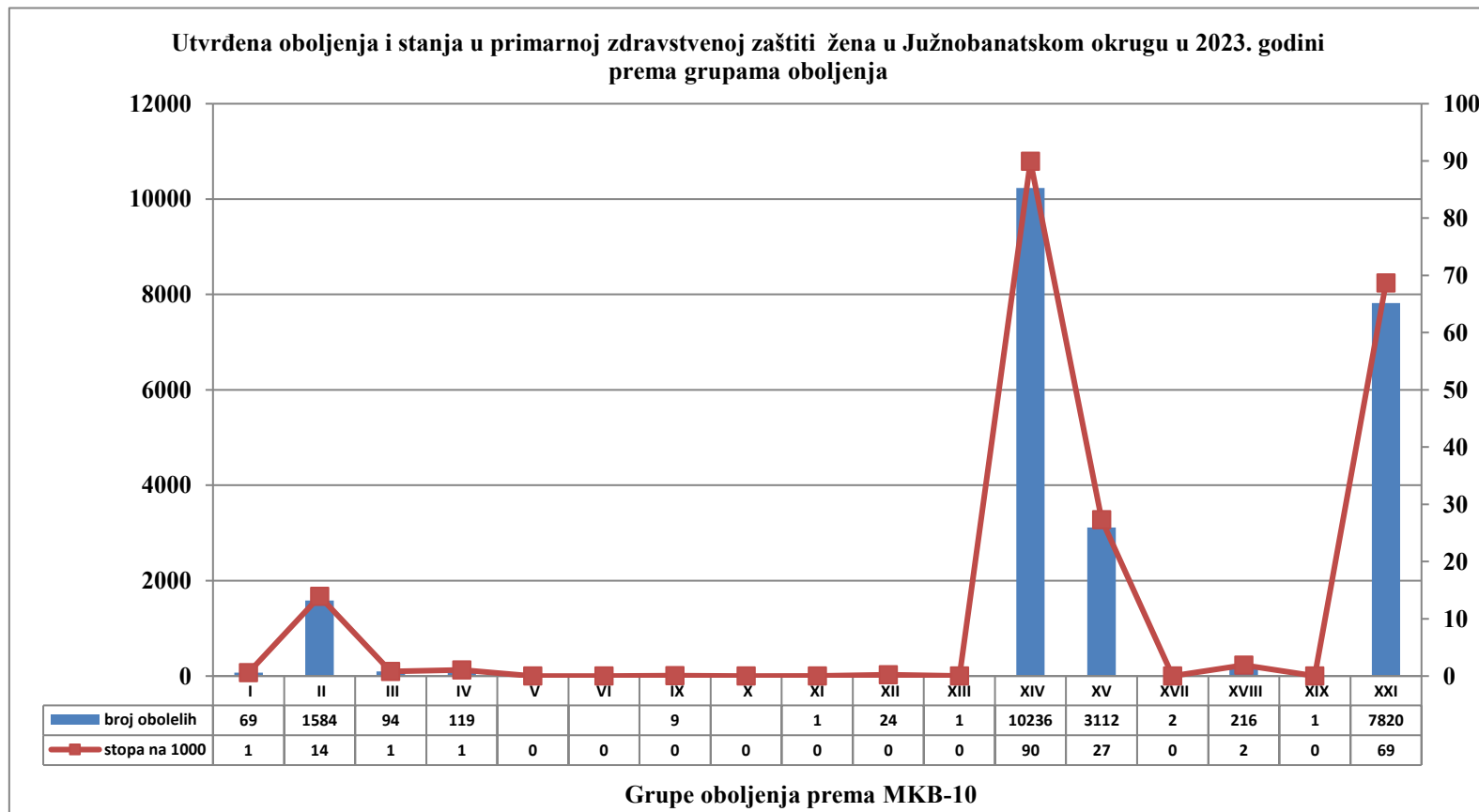
Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	9
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	5
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	1
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	1
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	2
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	1
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	24
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	9
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	15
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	10236
213	Bolesti kanalića bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	1
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	13
216	Cystitis	N30	501
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	188
223	Bolesti dojke	N60-N64	137
224	Salpingitis et oophoritis	N70	149
225	Cervicitis uteri	N72	664
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	2690
227	Endometriosis	N80	45
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	319
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametria non inflammatorii	H83	513
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	1353
231	Morbi climacterici	N95	1378
232	Sterilitas feminae	N97	1034
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	1251
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	O00-O48	3112
234	Abortus spontaneus	O03	35
235	Abortus medicalis	O04	6
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	124
237	Otok, belančevine u mokraći i povišen pritisak u trudnoći, porođaju i porođajnom periodu	O10-O16	30
238	Nisko usadena posteljica, prevremeno odvajanje posteljice i preporođajno krvarenje	O44-O46	1
239	Briga trudnice u vezi pola i amnijske duplje i mogućih problema porođaja	O33-O43,O47,O48	22
241	Haemorrhagia post partum	O72	2
242	Druge komplikacije trudnoće i porođaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	2726

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

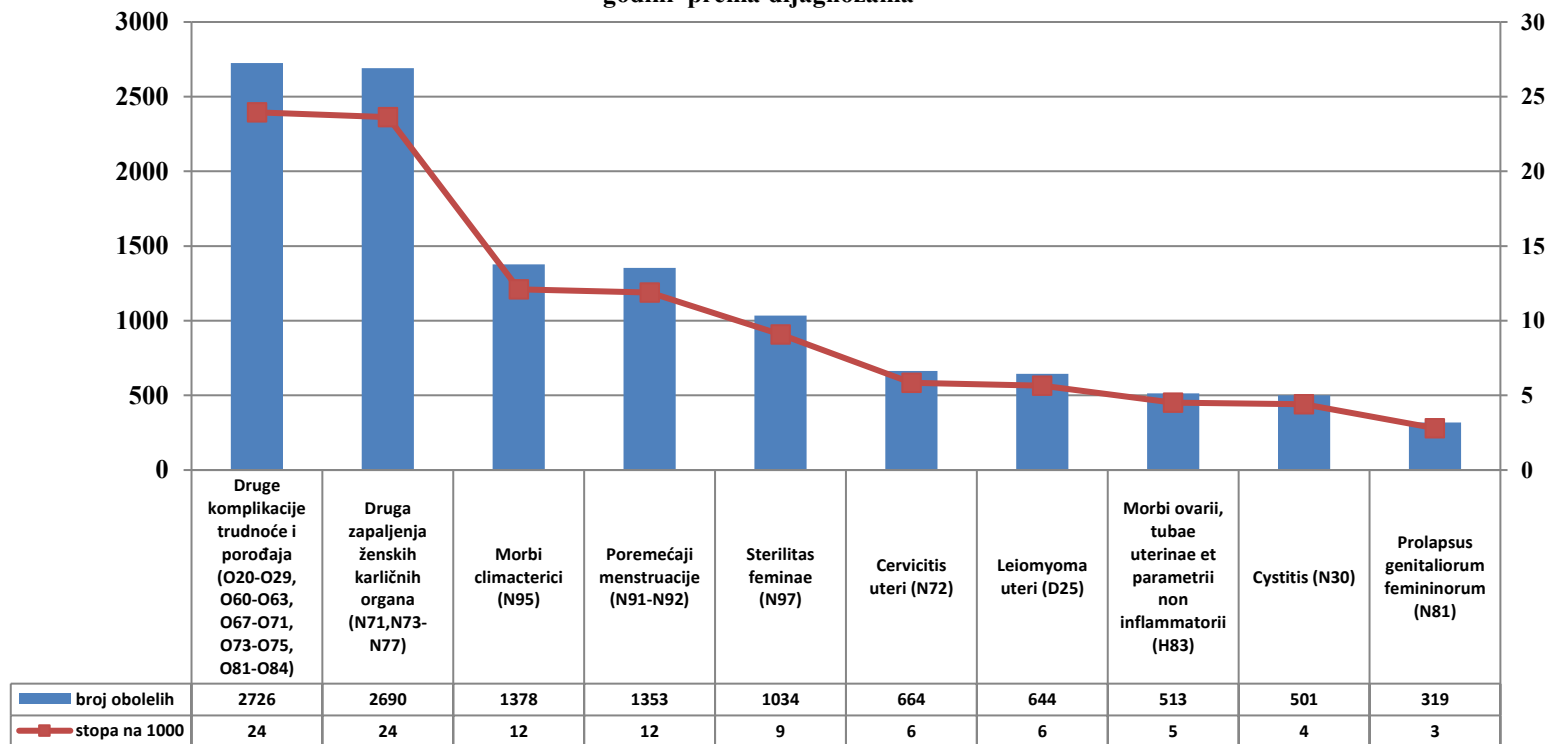
Tabela 32.- nast.2

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i rađanje	O85-O99	22
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	2
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	2
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	216
267	Dolor abdominalis et pelvisus	R10	132
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	84
XIX	POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	1
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	1
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	7820
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	4724
293	Kontracepcija	Z30	570
294	Preporođajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	1558
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	458
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdravstvene zaštite	Z40-Z54	25
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	485

Grafikon 17.

Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema dijagnozama

Zdravstvena zaščita radnika

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Prema popisu iz 2022. godine radno aktivno stanovništvo obuhvata populaciju između 20 i 65 godina starosti, što iznosi 59% stanovnika Južnobanatskog okruga. Ovoj populaciji zdravstvenu zaštitu obezbeđuju služba za zdravstvenu zaštitu odraslih i služba za zdravstvenu zaštitu radnika. Zdravstvena zaštita radno angažovanog stanovništva se obavlja u službama medicine rada i na teritoriji Južnobanatskog okruga ona obuhvata zaposlene u državnom i privatnom sektoru (prema podacima Republičkog Zavoda za statistiku broj zaposlenih u 2023. godini iznosi 84373 stanovnika ili 33 % od ukupnog broja stanovnika u okrugu). U službama medicine rada u 2023. godini, angažovano je 6 doktora medicine, od kojih su 5 specijalisti (83%) i 8 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 14062 radno aktivnih stanovnika, a jedna medicinska sestra-tehničar 10546 radno aktivnih stanovnika.

Tokom 2023. godine svaki radnik je prosečno imao 0,48 epizoda lečenja. Ostvareno je ukupno 0,5 kontrolnih poseta doktoru medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povreda i 0,4 poseta kod medicinske sestre-tehničara zbog različitih intervencija. Godišnja opterećenost lekara iznosi 5597 poseta, dnevna opterećenost 27 poseta i 2 posete na sat.

Preventivnim pregledima (sistematski, periodični, kontrolni) je obuhvaćeno 1,8% radnika. U cilju zapošljavanja pregledano je ukupno 852 lica, pri čemu nije bilo nesposobnih za rad.

U službama za zdravstvenu zaštitu radno aktivnog stanovništva, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2023. godini, na 1000 radnika registrovano je 177 različitih oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 61% ukupnog morbiditeta ove grupacije stanovnika, a to su:

- bolesti sistema krvotoka (38 na 1000 zaposlenih stanovnika);
- bolesti sistema za disanje (35 na 1000 zaposlenih stanovnika);
- bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (16 na 1000 zaposlenih stanovnika);
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (11 na 1000 zaposlenih stanovnika);
- bolesti mokraćno polnog sistema (9 na 1000 zaposlenih stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI I ZDRAVSTVENI SARADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI MEDICINE RADA U 2023. GODINI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Tabela 33.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								SA NIŽOM SPREMOM	NEMEDICINSKI RADNICI				MESTA PUNKTOVI
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			UKUPNO	PSIHOLOZI	SOCIJALNI RADNICI	OSTALI	
		SVEGA	OD TOGA			UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
UKUPNO		6	0	1	5	1	1	8	8	0	0	0	0	0	2
1	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	3			3	1	1	4	4						1
2	DOM ZDRAVLJA KOVIN	3		1	2			4	4						1

PERIODIČNI, SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 34.

R e d n i b r o j	ZDRAVSTVENA USTANOVA	SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI RADNIKA			PERIODIČNI I SISTEMATSKI PREGLEDI OMLADINE								
		SISTEMATSKI PREGLEDI			KONTROLNI PREGLEDI	UČENICI ŠKOLE ZA KVALIFIKOVANE RADNIKE			PREDLOŽENO ZA PROMENU RADNOG MESTA	OMLADINA DO 19 GOD			PREDLOŽENO ZA PROMENU RADNOG MESTA
		PREGLEDANO				UKUPNO	OD TOGA PREGLEDANO	NADENO SA UTVRĐENIM PATOLOŠKIM STANJEM		UKUPNO	OD TOGA PREGLEDANO	NADENO SA UTVRĐENIM PATOLOŠKIM STANJEM	
		UKUPNO	OD TOGA SA UTVRĐENIM PATOLOŠKIM STANJEM	PREDLOŽENO ZA PROMENU RADNOG MESTA									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	UKUPNO	5708	213	25	2224	0	158	0	0	0	0	0	0
1	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	5163			2224		158						
2	DOM ZDRAVLJA KOVIN	545	213	25									

POSETE, PREGLEDANA LICA U CILJU ZAPOSLENJA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 35.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA									PREGLEDANA LICA U CILJU ZAPOŠLJAVANJA							
		RADI SISTEMATSKIH PREGLEDA	RADI PERIODIČNIH MEDICINSKIH PREGLEDA	RADI KONTROLNIH PREGLEDA	PATRONAŽNE	U ORDINACIJI		KUĆNE POSETE		UKUPNO PREGLEDANIH	SPOSOBNI ZA RAD		NESPOSOBNI ZA RAD		POSETE KOD PSIHOLOGA	POSETE KOD SOCIJALNOG RADNIKA	
						KOD LEKARA		LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA		SVEGA	OD TOGA SAMO NA ODREĐENO RADNO MESTO	SVEGA	OD TOGA PRIVREMENO			
						UKUPNO	OD TOGA PRVE										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	UKUPNO	446	765	348	0	33583	15015	15647	0	0	852	717	235	0	0	6275	403
1	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	39		348		15105	9170	11597			618	550	68			5361	299
2	DOM ZDRAVLJA KOVIN	407	765			18478	5845	4050			234	167	167			914	104

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 36.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
UKUPNO		A00 - Z99	14980
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	492
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	6
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	34
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	9
033	Infectiones herpesvirales	B00	6
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	9
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	2
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	414
042	Mycoses	B35-B49	11
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	1
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	219
058	Zloćudni tumori usne, usne duplje i ždrele	C00-C14	13
059	Neoplasma malignum oesophagi	C 15	4
060	Neoplasma malignum gasteris	C 16	9
061	Neoplasma malignum coli	C18	6
062	Zloćudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva, čmara i čarnog kanala	C19-C21	2
067	Neoplasma malignum tracheae, bronchi et pulmonis	C33-C34	6
070	Melanoma malignum cutis	C43	1
071	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	3
073	Neoplasma malignum mammae	C50	10
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	2
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	4
078	Drugi zloćudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	2
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	4
080	Drugi zloćudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	4
082	Neoplasma malignum cerebrale	C71	1
084	Drugi sekundarni, zloćudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	7
086	Lymphoma non Hodgkin	C82-C85	1
088	Drugi zloćudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	1
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	10
091	Neoplasma benignum mammae	D24	1
092	Leiomyoma uteri	D25	2
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	1
094	Neoplasma benignum organorum urinariorum	D30	4
095	Neoplasma benigni cerebri et systematis nervosi centralis, partium aliorum	D33	1
096	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in sity<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	120

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 36.nast.1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	201
097	Anemia sideropenica	D50	78
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	72
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	16
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	35
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	901
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	26
102	Thyreotoxicosis	E05	58
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	132
104	Diabetes mellitus	E10-E14	198
105	Pothranjenost	E40-E46	248
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	33
109	Obesitas	E66	63
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjm, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	143
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	306
112	Dementia	F00-F03	14
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	12
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotrebom droga	F11-F19	3
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanutu poremećaji	F20-F29	15
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	141
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	83
118	Retardatio mentalis	F70-F79	4
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	34
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	135
121	Morbus Parkison	G20	10
123	Sclerosis multiplex	G35	3
124	Epilepsia	G40-G41	38
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	26
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	4
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	19
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	5
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	30
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	398
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	42
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	48
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	1
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	36
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	2
135	Glaucoma	H40-H42	70
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	7

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 36.nast.2

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
138	Amaurosis et amblyopia	H54	1
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	191
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	135
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	60
141	Surditas	H90-H91	10
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	65
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	3218
143	Febris rheumatica	I00-I02	736
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	251
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	921
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	505
147	Infarctus myocardi acutus	I21-I22	5
148	Druge ishemijske bolesti srca	I20,I23-I25	110
149	Embolia pulmonalis	I26	2
151	Insufficiencia cordis	I50	15
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	82
154	Infarctus cerebri	I63	16
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	33
157	Atherosclerosis	I70	17
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	5
159	Embolia arterium et thrombosis arterium	I74	3
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	54
161	Zapaljenje vena, zapaljenje vena sa trombozom, embolija i tromboza vena	I80-I82	32
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	37
163	Haemorrhoides	I84	67
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	34
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	2991
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	631
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	265
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	337
168	Influenza	J10-J11	515
169	Pneumonija	J12-J18	14
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	37
171	Sinusitis chronica	J32	372
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	341
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	7
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	109
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	40
176	Asthma bronchiale	J45-J46	100
177	Bronchiectasia	J47	51

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 36.nast.3

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
178	Pneumoconiosis	J60-J65	1
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	171
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	550
180	Caries dentium	K02	7
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	23
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	5
184	Gastritis et duodenitis	K29	105
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23, K28, K30-K31	56
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	3
187	Hernia inguinalis	K40	20
188	Hernia femoralis	K41-K46	7
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	13
191	Diverticulosis intestini	K57	11
192	Druge bolesti creva i potrbušnice	K52-K55,K58-K67	143
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	61
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	31
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	65
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	236
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	117
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	119
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	1373
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	79
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	78
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	2
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	79
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	11
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenjskog diska	M50-M51	238
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	548
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	89
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	19
209	Osteomyelitis	M86	1
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	229
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	748
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	36
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	1
213	Bolesti kanalića bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	22
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	11
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	36
216	Cystitis	N30	76
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	260
218	Hyperplasia prostaticae	N40	135

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 36.nast.4

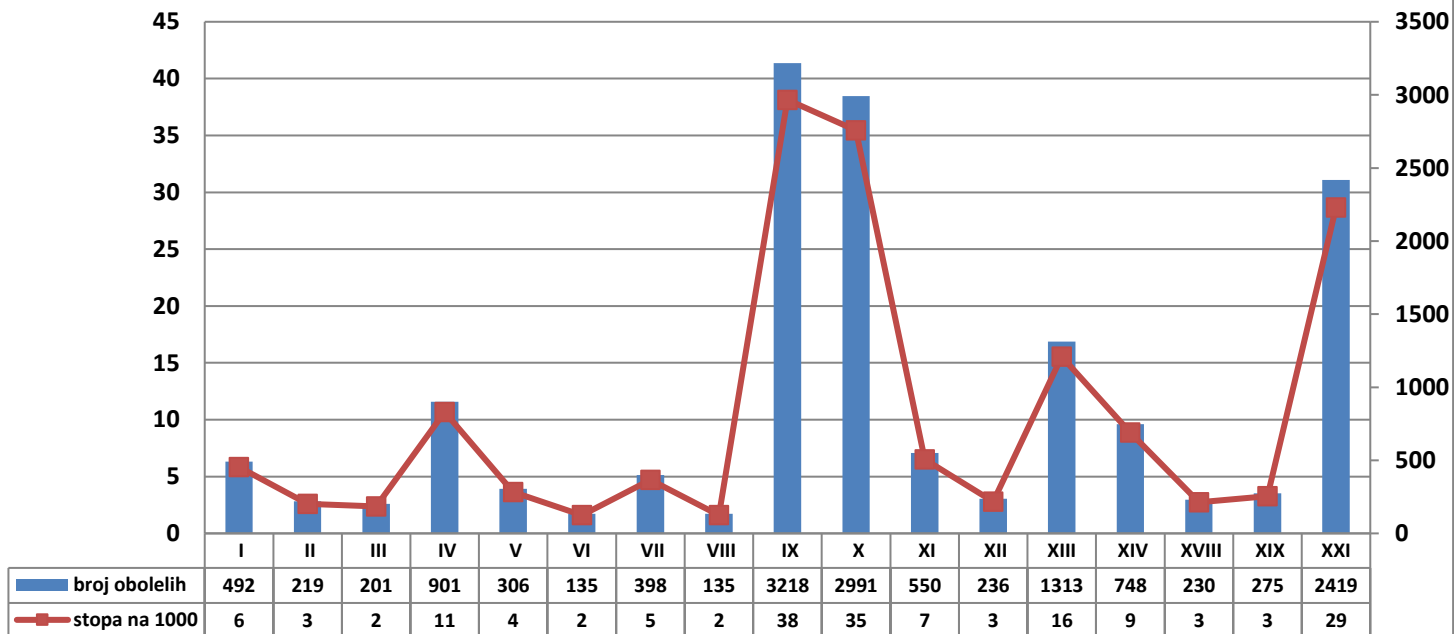
Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	1
220	Hydrocele et spermatocele	N43	2
221	Phymosis et paraphymosis	N47	2
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	14
223	Bolesti dojke	N60-N64	46
225	Cervicitis uteri	N72	1
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrij non inflammatorii	N83	1
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	52
231	Morbi climacterici	N95	2
233	Druga oboljenja polnomokračnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	50
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	2
235	Abortus medicalis	O04	1
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	1
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	6
254	Spina bifida	Q05	1
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	2
261	Druge anomalije polno-mokračnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	2
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	1
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	230
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	47
268	Febris causae ingotae	R50	10
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	173
GRUPA XIX	POVREDE TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	275
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	2
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	1
273	Fractura femoris	S72	2
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	21
276	Specifična i višestruka uguanuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83, S93,T03	27
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	2
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	2

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

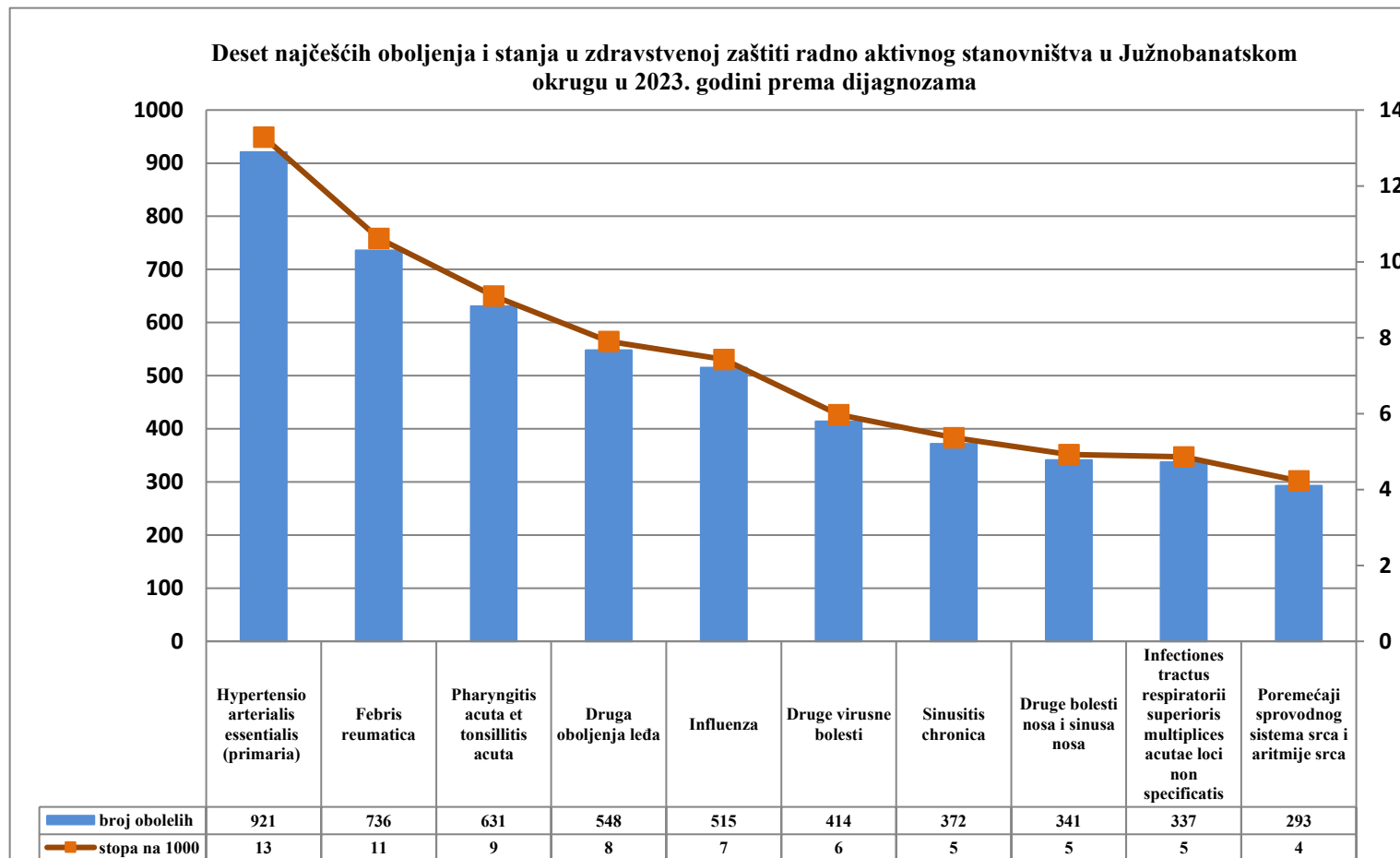
Tabela 36.nast.5

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	196
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	2
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	5
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	12
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	1
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	2
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	2419
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	2333
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	1
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	1
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdravstvene zaštite	Z40-Z54	2
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	82
GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	147

Utvrđena oboljenja i stanja u zdravstvenoj zaštiti radno aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini prema grupama oboljenja

Grupe oboljenja prema MKB-10

Zdravstvena zaštita odraslih

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ODRASLIH

Na pružanju zdravstvene zaštite odraslom stanovništvu, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2023. godini je angažovano 145 doktora medicine, od kojih je 37 specijalista (25,5%), dok je 23 doktora medicine na specijalizaciji i 234 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Jedan doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 1.436, a jedna medicinska sestra za 890 odraslih stanovnika.

Tokom 2023. godine odraslo stanovništvo je prosečno imalo 5 epizoda lečenja sa oko 1,6 kontrolnih poseta po epizodi i 2,9 poseta kod medicinske sestre-tehničara zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Opšta stopa registrovanog morbiditeta iznosi 1912 na 1000 stanovnika starijih od 18 godina. To praktično znači da je tokom 2023. godine, u proseku kod svakog stanovnika na teritoriji Južnobanatskog okruga, dijagnostikovano 1,9 oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 56% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema krvotoka (332 na 1000 stanovnika);
- bolesti sistema za disanje (309 na 1000 stanovnika);
- bolesti mišićno-koštanog sistema (157 na 1000 stanovnika);
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (137 na 1000 stanovnika);
- simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (127 na 1000 stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG STANOVNIŠTVA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 37.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								sa nižom spremom	Nemedicinski radnici				
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			ukupno	psiholozi	logopedi	ostali	Mesto-punktovi
		SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
UKUPNO	145	85	23	37	7	5	227	223	0	0	0	0	0	89	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	13	10	1	2			24	22					10	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	7	6	1		1	1	14	14					3	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	22	15		7	2	1	24	23					25	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	13	12	1				20	20					7	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	11	7	1	3	1		17	16					8	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	6	1	1	4			8	8					4	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	66	32	16	18	3	3	103	103					19	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	7	2	2	3			17	17					13	

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLIH STANOVNIKA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 38.

Opština	P O S E T E									pregledana lica u cilju zaposlenja				
	radi sistematskih pregleda	radi periodičnih pregleda	radi kontrolnih pregleda	patronaže	u ordinaciji kod:			kućne		ukupno pregledanih	sposobni za rad		nesposobni za rad	
					lekara		ostalih medicinskih radnika	lekara	ostalih medicinskih radnika		svuga	od toga samo na određenim radnim mestima	svuga	od toga privremeno
					ukupno	od toga prve								
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
UKUPNO	12383	8085	7219	0	1077026	397320	556945	3555	42611	27	27	0	0	0
ALIBUNAR	356	901			77540	47184	12539	1522	4892					
BELA CRKVA	661	264			57736	17247	18241	110	1575					
VRŠAC	1260		3201		132879	73688	61777	167	872					
KOVAČICA	1498	1176			118626	34490	97836		6580	27	27			
KOVIN	2844	5149			91881	36487	40948	446	4502					
OPOVO	458		2718		52113	14006	46691	843	17883					
PANČEVO	4947	595			499134	162486	253696							
PLANDIŠTE	359		1300		47117	11732	25217	467	6307					

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
UKUPNO		A00 - Z99	398006
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	12968
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	2370
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	1576
007	Tuberculosis pulmonis	A15-A16	20
017	Septicaemia	A40-A41	10
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	144
021	Syphilis tarda et alia	A52-A53	2
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	14
030	Encephalitis viralis	A83-A86	1
033	Infectiones herpesvirales	B00	160
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	707
037	Hepatitis acuta B	B16	1
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	61
039	Morbus HIV	B20-B24	6
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	6816
042	Mycoses	B35-B49	739
043	Malaria	B50-B54	1
044	Leishmaniasis	B55	2
046	Schistosomiasis	B65	1
047	Infectiones trematodicae aliae	B66	1
048	Echinococcosis	B67	3
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	38
054	Sequelae tuberculosis	B90	9
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	286
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	7610
058	Zloćudni tumori usne, usne duplje i ždrele	C00-C14	101
059	Neoplasma malignum oesophagi	C15	17
060	Neoplasma malignum gasteris	C16	82
061	Neoplasma malignum coli	C18	243
062	Zloćudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva, čmara i čmarnog kanala	C19-C21	349
063	Neoplasma malignum hepatis et ductum biliarium intrahepaticorum	C22	34
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	87
065	Drugi zloćudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	32
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	68
067	Neoplasma malignum tracheae, bronchi et pulmonis	C33-C34	426
068	Drugi zloćudni tumori organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	39
069	Zloćudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	33

**BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 1

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
070	Melanoma malignum cutis	C43	106
071	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	284
072	Zloćudni tumori vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	132
073	Neoplasma malignum mammae	C50	928
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	111
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	82
076	Drugi zloćudni tumori ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	113
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	288
078	Drugi zloćudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	26
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	220
080	Drugi zloćudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	114
081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	19
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	74
083	Zloćudni tumori drugih delova centralnog nervnog sistema	C70,C72	6
084	Drugi sekundarni, zloćudni tumori neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	323
085	Morbus Hodgkin	C81	64
086	Lymphoma non-Hodgkin	C82-C85	110
087	Leucaemia	C91-C95	101
088	Drugi zloćudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	66
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	16
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	1046
091	Neoplasma benignum mammae	D24	106
092	Leiomyoma uteri	D25	63
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	20
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	17
095	Neoplasmata benigna cerebri et systematis nervosi centralis, partium aliorum	D33	43
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	1621
GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	3238
097	Anemia sideropenica	D50	2135
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	503
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	564
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	36
GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	28449
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	218
102	Thyreotoxicosis	E05	410
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	3775
104	Diabetes mellitus	E10-E14	16925

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 2

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
105	Pothranjenost	E40-E46	217
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	244
108	Sequelae malnutritionis et deficientiae materiarum nutritivarum aliae	E64	21
109	Obesitas	E66	1290
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	8
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	5341
GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	14816
112	Dementia	F00-F03	892
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	468
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotrebom droga	F11-F19	313
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanutu poremećaji	F20-F29	1525
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	5169
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	5008
118	Retardatio mentalis	F70-F79	191
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	1250
GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	7411
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	23
121	Morbus Parkinson	G20	726
122	Morbus Alzheimer	G30	174
123	Sclerosis multiplex	G35	220
124	Epilepsia	G40-G41	1045
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	2136
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	158
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	880
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	496
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	1553
GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJKA OKA	H00-H59	9043
130	Bolesti ocnog kapka	H00-H01	566
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	1833
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	127
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	1649
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	112
135	Glaucoma	H40-H42	1712

**BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 3

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
136	Strabismus	H49-H50	65
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	506
138	Amaurosis et amblyopia	H54	71
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	2402
GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	7874
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	2621
141	Surditas	H90-H91	748
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	4505
GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	69051
143	Febris rheumatica	I00-I02	5
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	21
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	49011
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	160
147	Infarctus myocardi acutus	I21-I22	1168
148	Druge ishemijske bolesti srca	I20,I23-I25	4610
149	Embolia pulmonis	I26	131
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	4586
151	Insufficiencia cordis	I50	1018
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	1717
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	48
154	Infarctus cerebri	I63	769
155	Apoplexia cerebri	I64	9
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	902
157	Atherosclerosis	I70	369
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	110
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	63
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	240
161	Zapaljenje vena, zapaljenje vena sa trombozom, embolija i tromboza vena	I80-I82	1001
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	1089
163	Haemorrhoides	I84	948
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	1076
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	64346
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	24599
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	1352
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	18691
168	Influenza	J10-J11	346
169	Pneumonia	J12-J18	1076

**BRJ UTVRDENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 4

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	7893
171	Sinusitis chronica	J32	209
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1342
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium chronici	J35	96
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	208
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	3627
176	Asthma bronchiale	J45-J46	4015
177	Bronchiaectasiae	J47	38
178	Pneumoconiosis	J60-J65	2
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	852
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	12955
180	Caries dentium	K02	58
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	546
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	243
183	Ulcus ventriculi et ulcus duodeni	K25-K27	248
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	484
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis, sine hernia	K56	24
191	Diverticulosis intestini	K57	65
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	2737
193	Morbus hepatis alcoholicus	K70	76
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	591
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	964
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterače	K85-K86	109
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	563
GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	13317
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	5587
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	7730
GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	32768
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	2252
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	3456
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	52
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	2350
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	380
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	1470
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	18638
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	2690

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 5

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	1307
209	Osteomyelitis	M86	20
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	153
GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	25273
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	11
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	122
213	Bolesti kanalića bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	188
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	877
216	Cystitis	N30	7389
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	7540
218	Hyperplasia prostatae	N40	4344
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	191
220	Hydrocele et spermatocele	N43	48
221	Phymosis et paraphymosis	N47	113
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	462
223	Bolesti dojke	N60-N64	1252
224	Salpingitis et oophoritis	N70	18
225	Cervicitis uteri	N72	40
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	54
227	Endometriosis	N80	13
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	43
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrij non inflammatorii	N83	28
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	92
231	Morbi climacterici	N95	60
232	Sterilitas feminae	N97	48
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	350
GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	O00-O99	183
234	Abortus spontaneus	O03	2
235	Abortus medicalis	O04	
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	12
237	Otok, belančevine u mokraći i povišen pritisak u trudnoći, porođaju i porođajnom periodu	O10-O16	2
239	Briga trudnice u vezi pola i amnionske duplje i mogućih problema porođaja	O33-O43,O47,O48	6
240	Otežani porođaj	O64-O66	6
242	Druge komplikacije trudnoće i porođaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	122
243	Partus spontaneus simplex	O80	5
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i rađanje	O85-O99	28

**BRJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 6

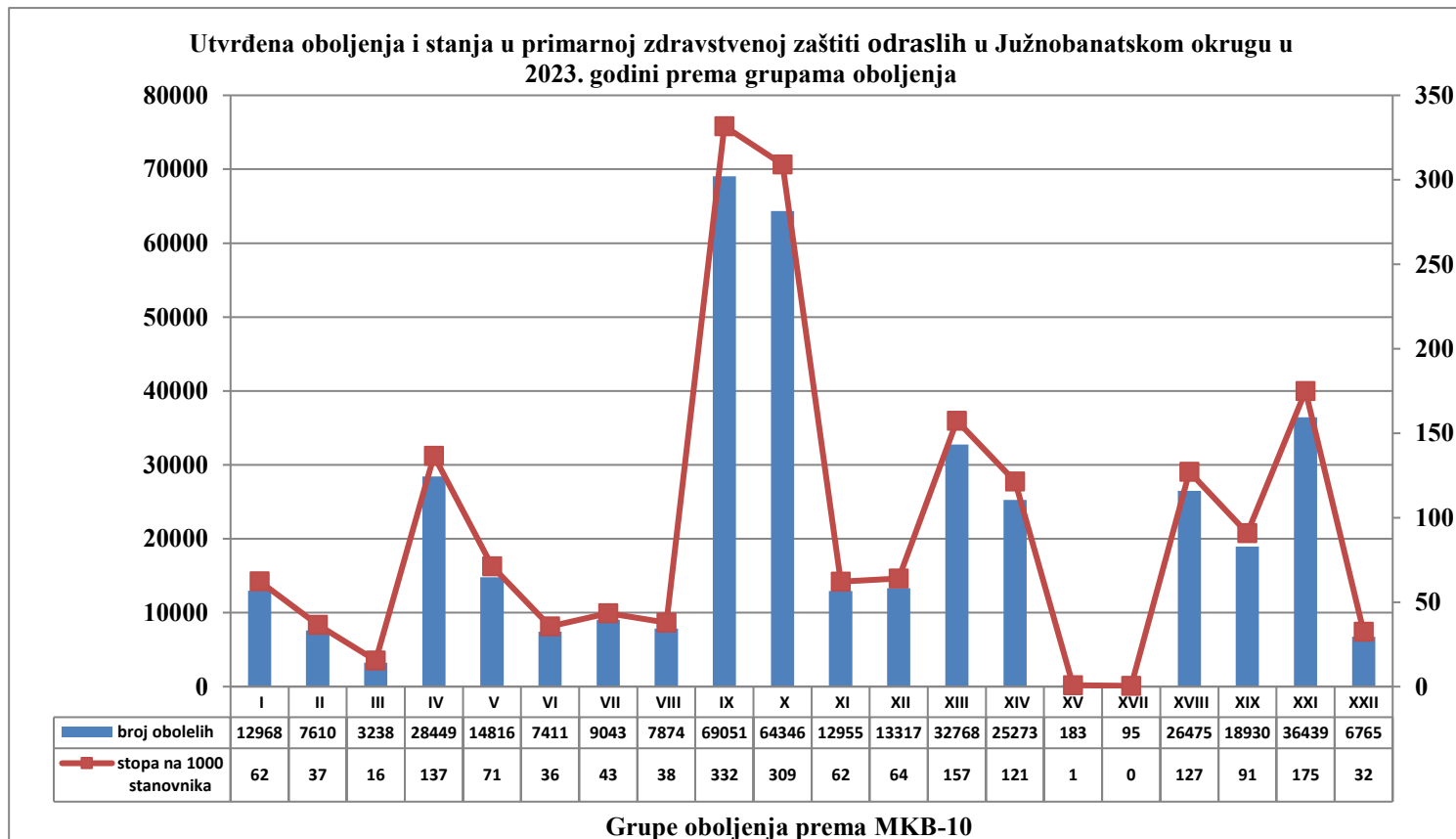
R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HROMOZOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	95
254	Spina bifida	Q05	3
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	4
256	Urođene anomalije krvotoka	Q20-Q28	22
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	9
260	Cryptorchismus	Q53	1
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	2
264	Druge urođene anomalije i deformacije mišićno koštanog sistema	Q67-Q79	2
265	Druge urođene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	34
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	7
GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	26475
267	Dolor abdominalis et pelvici	R10	4944
268	Febris causae ingotae	R50	5336
269	Senilitas	R54	38
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	16157
GRUPA XIX	POVEDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T8	18930
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	90
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	192
273	Fractura femoris	S72	246
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42, S52, S62, S82, S92, T10, T12	957
275	Fracturae regionum corporis multiplicium	T02	7
276	Specifična i višestruka uguanuća, rasepci i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93, T03	1234
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	149
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	49
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	6
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	593
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	46
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	13803
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	921
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	531
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	47

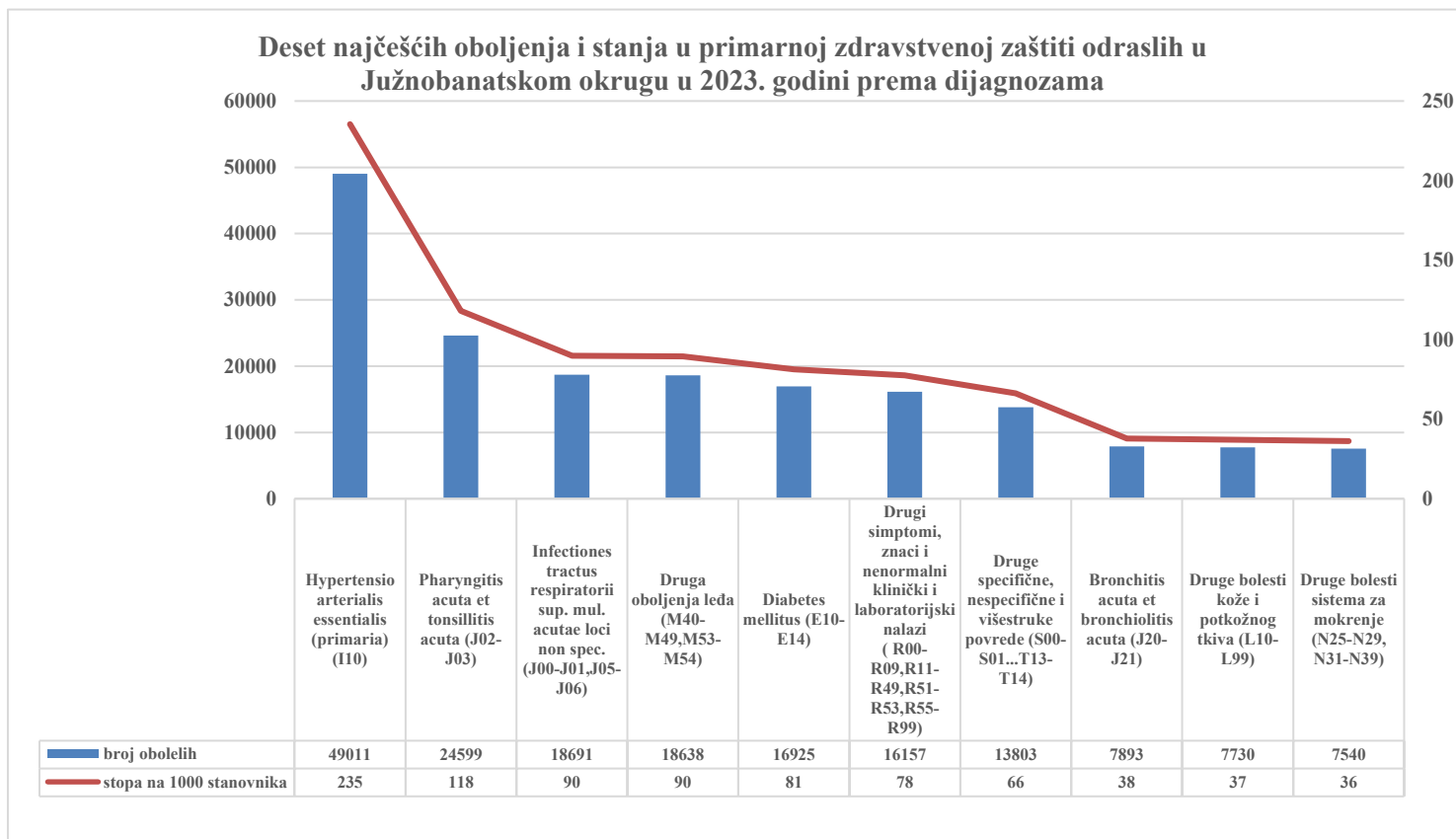
**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRAŠLOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 39.-nastavak 7

R.br.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	SVEGA
0	1	2	3
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	16
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	523
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	76
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	27
GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	36439
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	4828
293	Kontracepcija	Z30	4
294	Preporođajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	97
296	Nega i pregled posle porođaja	Z39	20
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdravstvene zaštite	Z40-Z54	792
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	6492
GRUPA XXII	ŠIFRE ZA POSEBNE NAMENE	U04-U11	6765

Grafikon 21.

**Zdravstvena zaštita stanovništva
u službama hitne
medicinske pomoći**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA STANOVNIŠTVA U SLUŽBAMA HITNE MEDICINSKE POMOĆI

Hitnu medicinsku pomoć u domovima zdravlja, na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružalo je u 2023. godini 53 doktora medicine, od kojih su 13 specijalisti (25%), dok je 9 doktora medicine na specijalizaciji i 89 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom. Delatnost hitne medicinske pomoći u domovima zdravlja u Plandištu i Oповu obavljaju stručni timovi u službi opšte medicine, te su njihove usluge prikazane u Izveštaju službe opšte medicine. U proseku 1 tim (1 doktor medicine i 1,7 sestara), pružao je hitnu medicinsku pomoć za 4.885 stanovnika.

U 2023. godini prosečno je svaki peti stanovnik Južnobanatskog okruga koristio usluge doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga doktora medicine bila je praćena sa 1,02 usluge medicinskih sestara (injekciona terapija, previjanje ili neka druga intervencija).

U 2023. godini prosečno je kod svakog sedamnaestog stanovnika Južnobanatskog okruga, služba hitne medicinske pomoći obavila kućnu posetu, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga u kućnoj poseti doktora medicine bila je praćena sa 2,6 usluge medicinskih sestara zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Posmatrajući odnos kućnih poseta i usluga doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći u ordinaciji, uočava se da je u 2023. godini, na teritoriji Južnobanatskog okruga, bilo 3 puta više usluga doktora medicine u ordinaciji od kućnih poseta.

ZDRAVSTVENI RADNICI U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 40.

OPŠTINE	Medicinski radnici								mesta-punktovi	
	Lekari				sa višom spremom		sa srednjom spremom			sa nižom spremom
	Ukupno	opšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti	ukupno	od toga med.sestre-tehničari	ukupno	od toga med.sestre-tehničari		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO	53	31	9	13	4	4	85	85	0	7
ALIBUNAR	3	3					5	5		1
BELA CRKVA	5	4		1			6	6		1
VRŠAC	5	4	1		1	1	13	13		1
KOVAČICA	5		2	3	1	1	11	11		1
KOVIN	10	7	1	2	1	1	10	10		1
OPOVO	6	4	1	1			5	5		1
PANČEVO	19	9	4	6	1	1	35	35		1

BROJ POSETA U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 41.

Opština	P O S E T E								
	radi sistematskih pregleda	radi periodičnih pregleda	radi kontrolnih pregleda	patronaže	u ordinaciji kod:			kućne	
					lekara		ostalih med.radnika	lekara	ostalih med.radnika
					ukupno	od toga prve			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
UKUPNO	0	0	0	0	49801	49801	50880	15563	39791
Alibunar					3173	3173	3544	332	642
Bela Crkva					3779	3779	2556	270	270
Vršac					5077	5077	5388	3708	6872
Kovačica					6867	6867	6867	881	881
Kovin					9450	9450	9450	1601	1601
Opovo					5186	5186	8082	1681	1681
Pančevo					16269	16269	14993	7090	27844

**Zdravstvena zaštita u službama
polivalentne patronaže**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE

U službama polivalentne patronaže, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2023. godini, radilo je 44 polivalentnih patronažnih sestara, koje su raspoređene na 33 punktova, u 8 opština. U 2 zdravstvene ustanove (domovi zdravlja u Pančevu i Vršcu) postoje razvijene službe polivalentne patronaže, dok se u ostalim domovima zdravlja delatnost polivalentne patronaže organizovano obavlja u službama opšte medicine, ali se podaci o obavljenoj delatnosti u ovoj oblasti dostavljaju na propisanom Izveštaju o radu službe polivalentne patronaže.

Svaka patronažna sestra obezbeđivala je ovaj vid zdravstvene zaštite za 5884 stanovnika. Prosečan broj godišnjih poseta po sestri iznosio je 1091, odnosno oko 5 poseta po sestri dnevno. Ova služba ostvarila je (68%) svoga rada kroz posete porodici, a ostale aktivnosti kroz rad u zajednici (32%).

Prilikom poseta porodici, prioritet je dat osetljivim populacionim grupacijama kao što su: trudnice, babinjare i novorođena deca, odojčad, mala i predškolska deca (od 0 - 6 godina starosti), stari preko 65 godina, izbegla i prognana lica, hendikepirana i invalidna lica, kao i osobe obolele od oboljenja koja su od posebnog socijalno-medicinskog značaja (oboleli od tuberkuloze, šećerne bolesti sa akcentom na insulin zavisne bolesnike itd.). Zdravstveno-vaspitni rad u zajednici, služba polivalentne patronaže je obavljala u okviru realizacije postojećih specifičnih zdravstveno-vaspitnih programa sa standardizovanim zdravstveno-vaspitnim sadržajima. Ovi sadržaji su usklađeni sa zdravstveno-vaspitnim potrebama određenih populacionih grupa ili zajednice.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI I BROJ PUNKTOVA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 42.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI			BROJ PUNKTOVA	OBUHVAĆENO DOMAĆINSTVA
		UKUPNO	OD TOGA			
			VIŠA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA		
0	1	2	3	4	5	6
	UKUPNO	44	19	25	33	29028
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	3	1	2	10	1223
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2	1	1	1	3178
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8	3	5	1	7158
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	5		5	1	2328
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	7	3	4	8	5434
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1	1	4	1512
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	16	9	7	7	7889
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1	1		1	306

**BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE PREMA KATEGORIJI KORISNIKA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 43.

Redni broj	VRSTA POSETE	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU									
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	ŽENE	UKUPNO	14094	363	759	3699	813	2132	521	5499	308	
		TRUDNICE	1347	26	99	349	112	185	105	419	52	
		PORODILJE I BABINJARE	10570	337	570	2274	701	1127	416	4901	244	
		POSLE PREKIDA TRUDNOĆE	1					1				
		OSTALIM ŽENAMA	2176		90	1076		819		179	12	
2	ODOJČAD	UKUPNO	14403	448	289	2962	1034	1350	661	7300	359	
		PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJČADI	SVEGA	3952	186	198	784	280	349	199	1858	98
			do 6 dana	1696	23	87	362	148	170	48	812	46
			7-14 dana	325	55		44	14	42	35	130	5
			15-29 dana	66	7		7	1	7	7	37	
			1-2 meseca	661	17	37	20		67	50	429	41
			3-5 meseci	786	30	41	286	65	24	32	302	6
			6-11 meseci	418	54	33	65	52	39	27	148	
3	DECA	UKUPNO	4214	168	175	658	200	703	204	1988	118	
		PRVE POSETE PREMA STAROSTI DECE	SVEGA	4022	168	175	575	200	594	204	1988	118
			1-2 godine	1823	76	75	290	100	142	118	990	32
			3-5 godina	1594	92	70	239	100	242	86	708	57
			6 i više godina	605		30	46		210		290	29

BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 44.

Redni broj	OBOLJENJA	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU							
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	UKUPNO	13836	1235	1959	1720	1573	2603	344	3445	957
1	TUBERKULOZA	0								
2	DUŠEVNA BOLEST	260	29	12			97	6	55	61
3	MALIGNO OBOLJENJE	880	94	22	91	290	136	72	132	43
4	ŠEĆERNA BOLEST	2345	185	365	200	414	538	106	289	248
5	ENDEMSKA NEFROPATIJA	1						1		
6	MIŠIĆNA DISTROFIJA	38				14		2	22	
7	KARDIOVASKULARNO OBOLJENJE	4472	145	310	1344	534	1119	121	501	398
8	ALKOHOLIZAM	116		63			4	4		45
9	OSTALO	5517	782	1048	49	321	709		2446	162
10	ZBOG SOCIJALNIH PRILIKA	103		75	20			8		
11	ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	68		60				8		
12	ŠKOLAMA ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	36		4	16			16		

Stomatološka Zdravstvena zaštita

STOMATOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Stomatološka zdravstvena zaštita se pruža u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u kojima je u 2023. godini, angažovano 53 doktora stomatologije, od kojih je 27 specijalista (51%), dok je 2 doktora stomatologije na specijalizaciji i 25 zubnih tehničara i 62 zubna asistenta.

Jedan stomatolog obezbeđivao je stomatološku zdravstvenu zaštitu za 4885 stanovnika Južnobanatskog okruga.

U 2023. godini svaki četvrti stanovnik Južnobanatskog okruga se obratio doktoru stomatologije zbog dijagnostike i lečenja zuba, sa u proseku 0,5 poseta. Godišnja opterećenost stomatologa iznosi 2 584 poseta, dnevna opterećenost 12 poseta tj. 1,5 poseta na sat.

U okviru ovih poseta izvršeno je 20463 stavljanja definitivnog ispuna zuba, odnosno kod svakog 13. stanovnika Južnobanatskog okruga je plombiran 1 zub (u proseku 0,08 plombiranih zuba po jednom stanovniku: kod svakog 9-og deteta predškolskog uzrasta plombiran je 1 zub, kod svakog četvrtog školskog deteta i svakog 23-og odraslog).

Ekstrahovano je ukupno 16 253 zuba, odnosno svakom šesnaestom stanovniku je izvađen jedan zub (u proseku 0,06 izvađenih zuba po stanovniku: svakom 18. predškolskom, svakom 7. školskom detetu i svakom 20. odraslom stanovniku).

U okviru standarda stomatološke zaštite izvršeno je 2298 protetskih radova (od pokretnih proteza: 1400 totalnih i 766 parcijalnih proteza, kao i 42 fiksnih proteza), što znači da je svakom 91. stanovniku Južnobanatskog okruga starijem od 18 godina urađen neki od ovih radova.

Za populaciju dece od 7-18 godina urađeno je 1420 ortodontskih aparata, odnosno svakom 24. detetu.

Najčešći razlog obraćanja doktoru stomatologije su druge bolesti usne duplje i potpornih struktura (54%), zatim zubni karijes (41%) i druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (5%).

**ZDRAVSTVENI RADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI ZA ZAŠTITU I LEČENJE ZUBA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U
2023. GODINI**

Tabela 45.

R.br	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI									MESTA- PUNKTOVI
		STOMATOLOZI				ZUBNI TEHNIČARI		ZUBNI ASISTENTI		RENTGEN TEHNIČARI	
		UKUPNO	ZUBNI LEKARI	ZUBNI LEKARI NA SPECIJALIZACIJI	ZUBNI LEKARI SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA VIŠA SPREMA	UKUPNO	OD TOGA SREDNJA SPREMA		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	UKUPNO	53	24	2	27	25	0	62	62	0	54
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1	1			7					7
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	2		1	2		2	2		3
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	9	6	1	2	2		12	12		9
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	4	1	1	2		7	7		7
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	5	3		2	5		5	5		8
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	2		1			2	2		2
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	24	4		20	7		32	32		16
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	2					2	2		2

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 46.

Redni broj	ZDRAVSTENA USTANOVA	OBLAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE		BROJ ZAVRŠENIH RADOVA													
			UKUPNO	OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI				ORTODONCIJA				LEČENJE MEKIH DELOVA USNE ŠUPLJINE
				PRVE	SERIJSKE	BEZ LEČENJA	SA LEČENJEM	VAĐENJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETNE PROTEZE		FIKSNE PROTEZE		PRVI PREGLEDI	ORTODONSKE TERAPIJSKE INTERVENCIJE	POKRETNI APARATI	FIKSNI APARATI	
										TOTALNE	PARCIJALNE	KRUNICE	ČLANOVI FIKSNIH PROTEZA					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
UKUPNO	SVEGA		131766	57758	36578	15748	4715	16253	15637	1400	766	90	42	4013	8182	1286	142	18350
	PREDŠKOLSKA DECA		13055	5294	6879	1480	312	942	964	0	0	0	10	730	0	3	0	2351
	ŠKOLSKA DECA		70037	27853	25049	7410	2219	4750	4739	0	1	0	6	3283	8182	1283	137	8429
	ODRASLI		48674	24611	4650	6858	2184	10561	9934	1400	765	90	26	0	0	0	5	7570
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	SVEGA	3931	3587	1337	434	19	667	12	165	75	0	0	0	0	0	0	497
		PREDŠKOLSKA DECA	206	204	184	4		14										53
		ŠKOLSKA DECA	1523	1492	1153	129	11	121	1									363
		ODRASLI	2202	1891		301	8	532	11	165	75							81
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	SVEGA	4270	2382	1462	1255	471	610	4290	64	9	0	0	0	0	0	0	2018
		PREDŠKOLSKA DECA	598	304	239	187	49	52	299									269
		ŠKOLSKA DECA	2057	1498	1161	728	269	202	2995									1325
		ODRASLI	1615	580	62	340	153	356	996	64	9							424

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 46.-nastavak 1

Redni broj	ZDRAVSTENA USTANOVA	OBLAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE		BROJ ZAVRŠENIH RADOVA														
			UKUPNO	OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI				ORTODONCIJA				LEČENJE MEKIH DELOVA USNE ŠUPLJINE	
				PRVE	SERIJSKE	BEZ LEČENJA	SA LEČENJEM	VADENJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETNE PROTEZE		FIKSNE PROTEZE		PRVI PREGLEDI	ORTODONSKE TERAPIJSKE INTERVENCIJE	POKRETNI APARATI	FIKSNI APARATI		
										TOTALNE	PARCIJALNE	KRUNICE	ČLANOVI FIKSNIH PROTEZA						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	SVEGA	17257	5399	6015	1688	331	2346	361	225	113	0	10	832	2009	332	0	674	
		PREDŠKOLSKA DECA	846	276	409	107	7	151	1				10	730		3		113	
		ŠKOLSKA DECA	11577	2552	5606	1053	220	913	19		1			102	2009	329		245	
		ODRASLI	4834	2571		528	104	1282	341	225	112								316
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	SVEGA	9997	3589	641	1007	794	1407	94	113	36	0	0	41	1210	43	14	602	
		PREDŠKOLSKA DECA	373	219	4	30	47	53	10										39
		ŠKOLSKA DECA	5793	1916	637	273	216	249	32					41	1210	43	9	359	
		ODRASLI	3831	1454		704	531	1105	52	113	36							5	204
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	SVEGA	16502	11077	4063	1500	415	2166	246	303	100	35	9	0	0	0	0	2745	
		PREDŠKOLSKA DECA	1803	1172	1187	132	21	82	10										683
		ŠKOLSKA DECA	6790	4266	2539	579	152	405	51										1267
		ODRASLI	7909	5639	337	789	242	1679	185	303	100	35	9						795

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 46.-nastavak 2

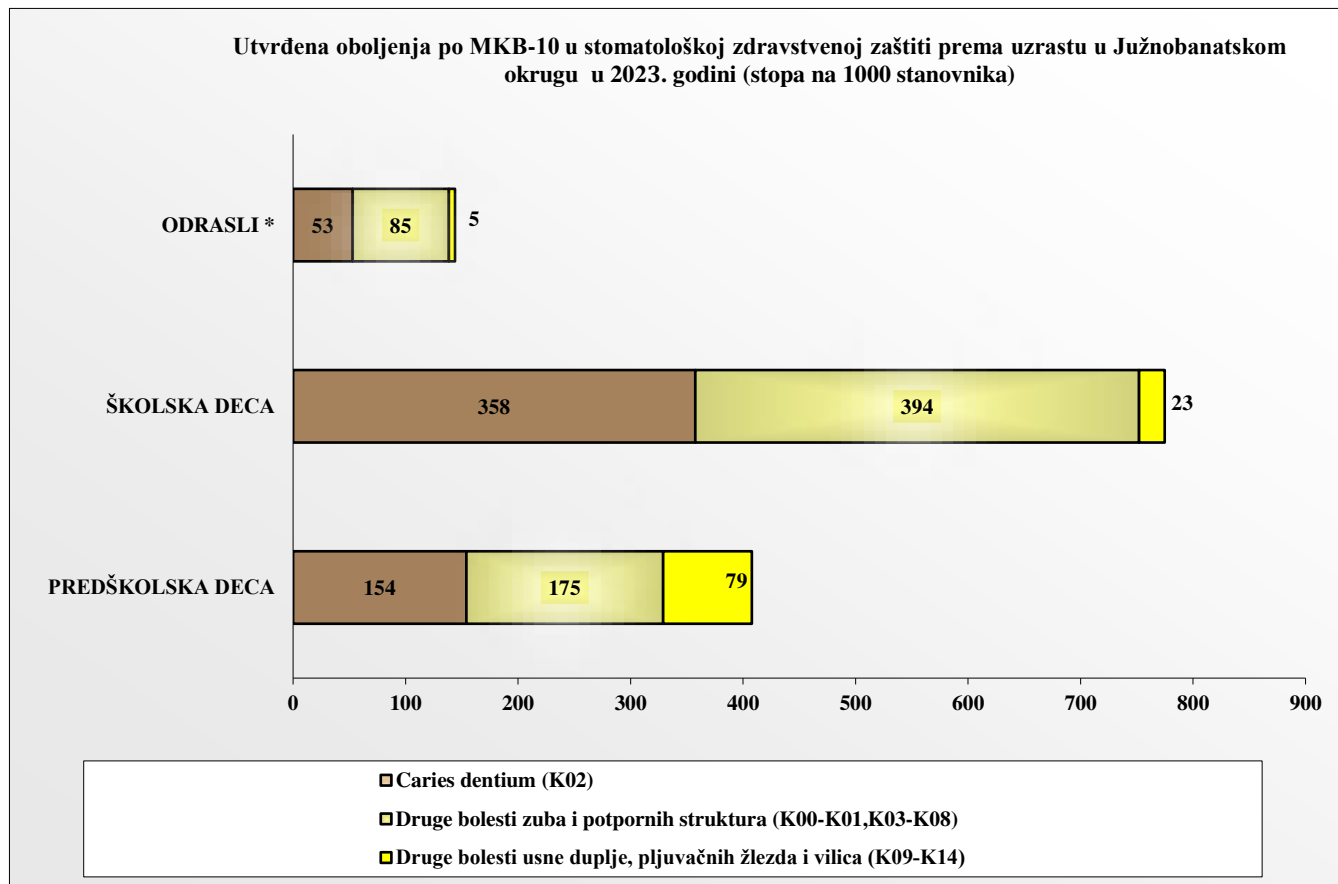
Redni broj	ZDRAVSTENA USTANOVA	OBLAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE		BROJ ZAVRŠENIH RADOVA														
			UKUPNO	OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKE RADOVI				ORTODONCIJA			LEČENJE MEKIH DELOVA USNE ŠUPLJINE		
				PRVE	SERIJSKE	BEZ LEČENJA	SA LEČENJEM	VAĐENJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETNE PROTEZE		FIKSNE PROTEZE		PRVI PREGLEDI	ORTODONSKE TERAPIJSKE INTERVENCIJE	POKRETNI APARATI		FIKSNI APARATI	
										TOTALNE	PARCIJALNE	KRUNICE	ČLANOVI FIKSNIH PROTEZA						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	SVEGA	1450	858	592	374	210	370	5	36	6	0	0	0	0	0	0	98	
		PREDŠKOLSKA DECA	149	98	51	27	25	31											18
		ŠKOLSKA DECA	642	506	136	213	134	126											39
		ODRASLI	659	254	405	134	51	213	5	36	6								41
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	SVEGA	76512	29180	21691	8833	2093	7923	10629	494	427	55	23	3140	4963	911	128	11656	
		PREDŠKOLSKA DECA	8879	2843	4558	912	128	531	644										1176
		ŠKOLSKA DECA	40821	14910	13287	4089	938	2525	1641				6	3140	4963	911	128		4814
		ODRASLI	26812	11427	3846	3832	1027	4867	8344	494	427	55	17						5666
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	SVEGA	1847	1686	777	657	382	764	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60	
		PREDŠKOLSKA DECA	201	178	247	81	35	28											
		ŠKOLSKA DECA	834	713	530	346	279	209											17
		ODRASLI	812	795		230	68	527											43

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA-STANJA U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 47.

R.br.	OBOLJENJA - STANJA	UKUPNO	OD TOGA PREMA UZRASTU		
			PREDŠKOLSKA DECA	ŠKOLSKA DECA	ODRASLI
0	1	2	3	4	5
	UKUPNO	63072	6901	26213	29958
1	Caries dentium (K02)	25737	2607	12096	11034
2	Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01,K03-K08)	34101	2960	13346	17795
3	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	3234	1334	771	1129

Grafikon 23.

* Odrasli pacijenti ostvaruju stomatološku zdravstvenu zaštitu u skladu sa pravima iz obaveznog osiguranja u znatno manjem obimu od dece

**Zdravstveno
vaspiti ni rad**

ZDRAVSTVENO VASPITNI RAD

Programski zdravstveno-vaspitni rad u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2023. godini realizovali su doktori medicine, doktori stomatologije, medicinske sestre-tehničari, polivalentne patronažne sestre i zdravstveni saradnici.

Zdravstveno-vaspitni rad sprovodio se u svim službama domova zdravlja i Zavodu za javno zdravlje, a pre svega u službama za zdravstvenu zaštitu male i predškolske dece, školske dece i omladine, žena, odraslih, radno aktivnog stanovništva, stomatološkim službama (posebno u preventivnoj i dečijoj stomatologiji), polivalentnim patronažnim službama, dispanzerima za mentalno zdravlje i dr.

Najčešće je korišćen individualni metod rada kroz planirani razgovor u ordinacijama doktora medicine i u savetovalištima.

U okviru grupnih metoda rada u užem smislu (rad u velikoj i maloj grupi), posebna pažnja je posvećena pitanjima higijensko-dijetetskog režima, planiranja porodice, ranog otkrivanja raka, hroničnim nezaraznim oboljenjima, zaraznim bolestima, AIDS-u itd.

U okviru predavanja dominirali su sadržaji o ishrani, higijeni, vakcinacijama, zdravim stilovima života, bolestima zavisnosti (alkoholizam, narkomanija, pušenje).

Od zdravstveno-vaspitnih sredstava korišćeni su: agitke, plakati, crteži. Organizovani prikaz izložbi kao metod rada, najviše je korišćen u osnovnim školama. Mas-mediji su korišćeni u većim opštinama (Pančevo, Vršac, Kovin, Kovačica, Bela Crkva).

ZDRAVSTVENO-VASPITNI RAD OSTVAREN U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 48.

R.br.	VRSTA POSETE	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU									
			ALIBUNAR	BELA CRKVA	VRŠAC	KOVAČICA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	UKUPNO	456	54	14	100	89	66	18	96	19		
med.radnici	LEKARI	158	18	6	35	28	23	8	32	8		
	VIŠA SPREMA	43	2	1	6	6	5	1	21	1		
	SREDNJA SPREMA	255	34	7	59	55	38	9	43	10		
1	PREDAVANJA	UKUPNO	2825	59	141	271	431	440	124	1254	105	
		OD TOGA	O VAKCINACIJAMA	533	5	8	72	42	57	28	318	3
		O ISHRANI	790	11	30	67	91	135	28	392	36	
		O HIGIJENI	786	11	50	64	91	63	30	455	22	
		OSTALO	716	32	53	68	207	185	38	89	44	
2	GRUPNI RAD	UKUPNO	6369	183	232	270	894	779	1291	2519	201	
		OD TOGA	KONSULTACIJE	451		8	47	88		26	262	20
		PLANIRANJE PORODICE	426	12	6	44	46	31	115	146	26	
		HIGIJENSKO DIJETETSKI REŽIM	1740	11	55	47	170	240	285	897	35	
		RANO OTKRIVANJE RAKA	780	17	7	54	170	100	240	174	18	
		OSTALO	2972	143	156	78	420	408	625	1040	102	
3	KURSEVI	UKUPNO	0	0	0	0	0	0	0	0		
		PRVA POMOĆ	0									
		SPREMANJE HRANE	0									
		DEMONSTRACIONE KUHINJE ZA ODOJČAD	0									
		NEGA ODOJČADI I MALE DECE	0									
		OSTALI	0									

**Dermatovenerološka
Zdravstvena zaštita**

DERMATOVENEROLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Dermatovenerološku zdravstvenu zaštitu stanovnicima Južnobanatskog okruga, obezbeđivale su 3 zdravstvene ustanove (dve opšte bolnice i jedan dom zdravlja). Na pružanju ovog vida zdravstvene zaštite na primarnom nivou angažovani su u DZ Kovin 1 doktor medicine-specijalista dermatovenerologije i 1 medicinska sestra-tehničar sa srednjom stručnom spremom.

U dermatovenerološkoj službi Doma zdravlja Kovin je bilo 1202 posete.

ZDRAVSTVENI RADNICI U DERMATOVENEROLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 49.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI									NEMEDICINSKI RADNICI			MESTA-PUNKTOVI
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA	UKUPNO	SOCIJALNI RADNICI	OSTALI	
		SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI					
			OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
UKUPNO		1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1			1			1	1					1

**BROJ POSETA U SLUŽBI DERMATOVENEROLOŠKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DOMU ZDRAVLJA KOVIN U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 50.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U ORDINACIJI			KOD SOCIJALNOG RADNIKA
		KOD LEKARA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	
		UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE		
0	1	2	3	4	5
	UKUPNO	1202	495	444	0
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1202	495	444	

**IZVEŠTAJ O OBOLJENJIMA, STANJIMA I POVREDAMA U DERMATOVENEROLOŠKOJ
ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U 2023. GODINI**

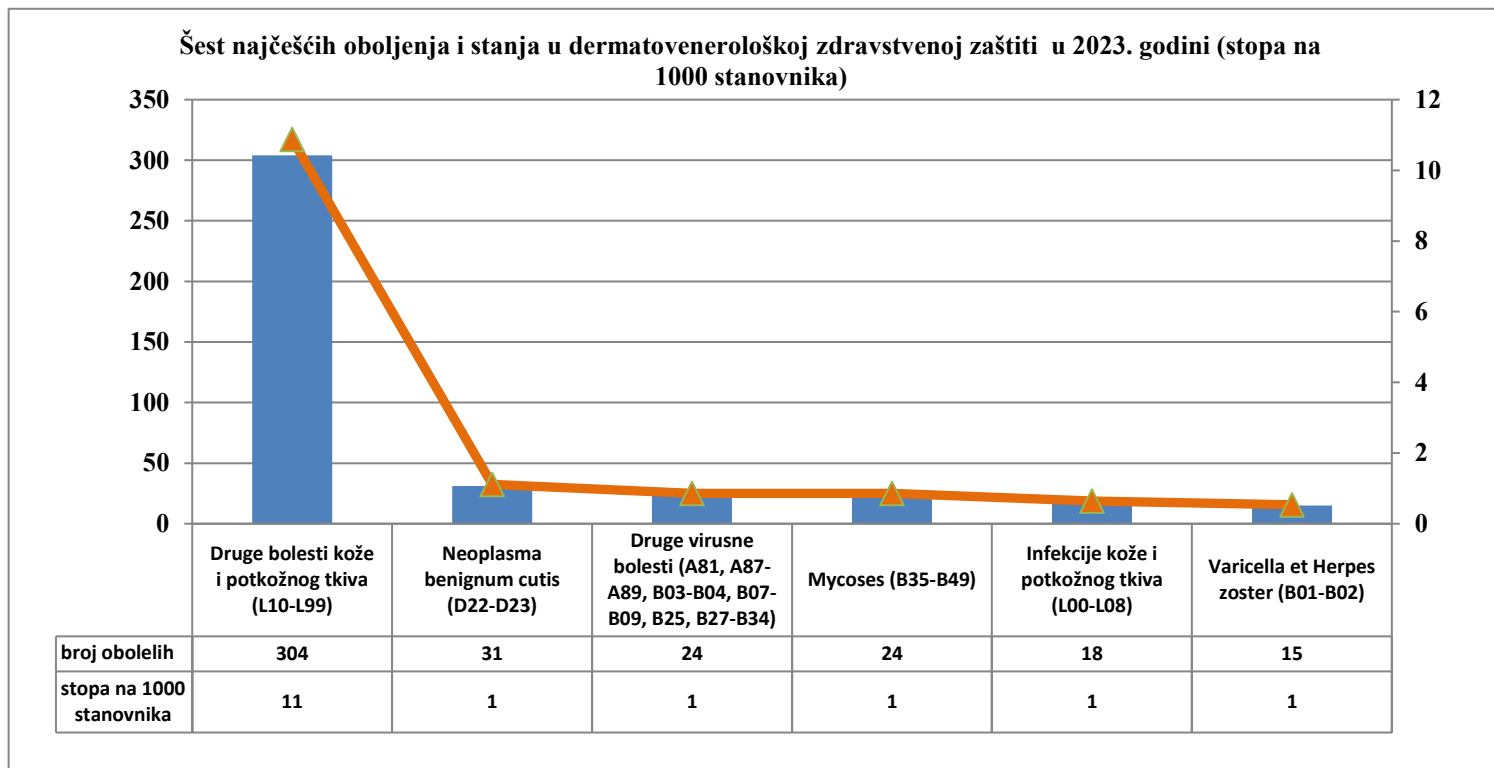
Tabela 51.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB-10)	ŠIFRA	UKUPNO
GRUPA I	A00-B99	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITNE BOLESTI	74
33	Infectiones herpesvirales	B00	2
34	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	15
36	Rubeola	B06	1
41	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27- B34	24
42	Mycoses	B35-B49	24
57	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58- B64,B85-B89,B94,B99	8
GRUPA II	C00-D48	TUMORI	34
71	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	2
90	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	31
96	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31- D32,D34-D48	1
GRUPA IX	I00-I99	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	4
161	Zapaljenje vena, zapaljenje vena sa trombozom, embolija i tromboza vena	I80-I82	1
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	3
GRUPA X	J00-J99	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	1
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	1
GRUPA XII	L00-L90	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	322
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	18
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	304
GRUPA XIII	M00-M99	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	1
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	1
GRUPA XIV	N00-N99	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	1
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	1

Tabela 51.- nast. 1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB-10)	ŠIFRA	UKUPNO
GRUPA XIX	S00-S98, T00-T14	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	2
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24- S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49- S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74- S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,T00- T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	2
GRUPA XXI	Z00-Z99	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	16
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	12
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	4
GRUPA I-XXI	A00-Z99	UKUPNO	455

Grafikon 24.

Antituberkulozna zdravstvena zaštita

ANTITUBERKULOZNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Antituberkulozna zdravstvena zaštita stanovnika Južnobanatskog okruga organizovana je u okviru rada antituberkuloznih službi u Dispanzeru za plućne bolesti sa dnevnom bolnicom koji pripada Specijalnoj bolnici za plućne bolesti “Dr Budislav Babić” u Beloj Crkvi.

Antituberkuloznu zdravstvenu zaštitu obezbeđivao je 1 doktor medicine specijalista pneumoftiziologije, 1 medicinska sestra-tehničar sa višom i 1 medicinska sestra-tehničar sa srednjom stručnom spremom.

Tokom 2023. godine obavljeno je 3842 poseta kod doktora medicine u ordinaciji. Svaka poseta doktoru medicine praćena je sa 3,4 laboratorijskih usluga, a na jednu posetu korišćeno je 1,6 usluga rendgen dijagnostike. Godišnja opterećenost lekara iznosi 3842 posete, dnevna opterećenost 17 poseta i prosečno 2,2 posete na sat.

U 2023. godini registrovano je dva lica sa aktivnom tuberkulozom.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 52.

Opština	Medicinski radnici									Mesto-punktovi
	ukupno	lekari			sa višom spremom		sa srednjom spremom		sa nižom spremom	
		opšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti	ukupno	od toga medicinske sestre tehničari	ukupno	od toga medicinske sestre tehničari		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1
SBPB Bela Crkva	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1

**BROJ POSETA U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 53.

1	POSETE U ORDINACIJI		DIJAGNOSTIČKE USLUGE											
	KOD LEKARA	KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	UKUPNO RENDGEN DIJAGNOSTIKA	OD TOGA					UKUPNO LABORATORIJA	OD TOGA				
				RADIO SKOPSKI PREGLEDI	RADIOGRAFIJA		RADIO FOTOGRAF. RUTINSKI PREGLED	BK DIREKTNNA MIKROSKOPIJA		BK KULTURA	BK REZISTENCIJA	TUBERKULINSKI TEST	OSTALE LABORATORIJSKE USLUGE	
					STANDARDNA	TOMOGRAFIJA								
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Ukupno	3842	0	2426	0	2426	0	0	13221	512	512	0	0	12080	
Južnobanatski okrug	3842	0	2426	0	2426	0	0	13221	512	512	0	0	12080	

**KRETANJE BOLESNIKA SA AKTIVNOM TUBERKULOZOM REGISTOVANIH U ANTITUBERKULOZNOJ
ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 54.

Evidencija obolelih lica		Ukupno	TBC respiratornog		TBC ekstrapiratornog sistema					
			svoga	od toga BK pozitivni	svoga	meningitis	urogenitalna	limfoglandularna	OAT	ostali oblici
			1	2	3	4	5	6	7	8
Stanje 31. decembra prethodne godine		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Upisani u toku godine	Ukupno	2	1	1	1	0	0	0	0	1
	Novootkriveni	2	1	1	1	0	0	0	0	1
	Recidivi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Doseljeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ispisani u toku godine	Ukupno	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	Prešli u inaktivni oblik	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	Odseljeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Umrli	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Izgubljeni iz evidencije	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. decembra tekuće godine		1	0	0	1	0	0	0	0	1
Negativizirani				1	0					

Ukupan broj hroničara (stanje 31. decembra tekuće godine)

**BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE
ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 55.

STAROST	U k u p n o		TBC respiratornog sistema		TBC ekstrarespiratornog sistema	
	muški	ženski	muški	ženski	muški	ženski
	1	2	3	4	5	6
Ukupno	1	0	0	0	1	0
0 godina						
1-4 godina						
5-9 godina						
10-14 godina						
15-19 godina						
20-24 godina						
25-29 godina						
30-34 godina						
35-39 godina						
40-44 godina						
45-49 godina						
50-54 godina						
55-59 godina						
60-64 godina						
65-69 godina	1				1	
70 i više godina						
Nepoznato						

BOLESNICI OD AKTIVNE TUBERKULOZE (NOVOOTKRIVENI I RECIDIVI) REGISTROVANI U TOKU GODINE U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 56.

Redni broj	STAROST	UKUPNO TBC		TBC RESPIRATORNOG SISTEMA								TUBERKULOZA EKSTRARESPIRATORNOG SISTEMA											
		muški	ženski	SVEGA		MINIMALNA		SREDNJE PROŠIRENA		VEOMA PROŠIRENA		SVEGA		MENINGITIS		UROGENITALNE		LIMFOGLANDULARNA		OAT		OSTALI OBLICI	
				M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	UKUPNO	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1	0-4 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	5-9 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	10-14 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	15-19 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	20-24 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	25-29 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	30-34 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	35-39 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	40-44 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	45-49 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	50-54 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	55-59 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	60-64 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	65-69 godina	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
15	70 i više godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**Zdravstvena zaštita u službama
za fizikalnu medicinu i
rehabilitaciju**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU

Fizikalna medicina i rehabilitacija je na teritoriji Južnobanatskog okruga, organizovana u okviru 3 doma zdravlja i 1 opštoj bolnici. Na ovim poslovima u 2023. godini je angažovano 11 doktora medicine od toga je 64% specijalista i 41 medicinski radnik sa višom i srednjom stručnom spremom.

Jedan tim zdravstvenih radnika (1 doktor medicine i 4 fizioterapeuta) obezbeđuje ovaj vid zaštite za oko 23 537 stanovnika. U toku godine bilo je ukupno 24 770 posete, od toga 12 346 prvih poseta i 269 055 poseta kod ostalih medicinskih radnika. Godišnja prosečna opterećenost lekara iznosi 3539 poseta, dnevna opterećenost 17 poseta i prosečno oko 2 posete na sat.

Tokom 2023. godine svaki 21. stanovnik Južnobanatskog okruga je prosečno jednom posetio doktora medicine radi prvog pregleda i jednom radi kontrole.

Od ukupnog broja evidentiranih lica sa završenim lečenjem 77% je osposobljeno za ranija zanimanja.

U lečenju pacijenata najčešće je primenjivana kineziterapija i fizioterapija.

ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA U SLUŽBI REHABILITACIJE NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GOD

Tabela 57.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								sa nižom spremom	Nemedicinski radnici				
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			ukupno	psiholozi	socijalni radnici	ostali	Mesto-punktovi
		Ukupno	OD TOGA			Ukupno	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	Ukupno	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
			Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
UKUPNO		11	0	4	7	34	3	7	3	0	2	0	0	2	4
1	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1			1	3		2							1
2	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2		1	1	3	3								1
3	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1			1	4		2							1
4	OPŠTA BOLNICA PANČEVO	7		3	4	24		3	3		2			2	1

BROJ POSETA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 58.

Opština	P O S E T E			
	u ordinaciji kod:			ostali med.radnici
	lekara		kod ostalih med.radnika	
	ukupno	od toga prve		
0	1	2	3	4
UKUPNO	24770	12346	269055	
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4109	1292	47128	
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2553	1082	30541	
DOM ZDRAVLJA KOVIN	3647	1813	49979	
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	14461	8159	141407	

BROJ LEČENIH LICA I ISHOD LEČENJA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Tabela 59.

Opština	primljeno na ambulantno lečenje		STANJE PRI UPISU										
	medicinska rehabilitacija	profesionalna rehabilitacija	broj lica sa završenim lečenjem	osposobljeno za ranije zanimanje		predloženo za prekvalifikaciju		osposobljeno za svakodnevne aktivnosti		stanje nepromenjeno		napustilo lečenje	
				ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.
UKUPNO	15221	30541	14753	11418	115	124	0	13676	89	730	28	102	42
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1122		1114	1110				1106		8			
DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	1241	30541	1210	270				314		626		15	
DOM ZDRAVLJA KOVIN	2114		2065	36	2			2029	33				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	10744		10364	10002	113	124		10227	56	96	28	87	42

**BROJ POSETA, LEČENIH LICA I KAPACITET U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I
REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 60.

Opština		Mesta za rehabilitaciju	Lica na rehabilitaciji	Posete
UKUPNO		394	8912	145457
BELA CRKVA	kineziterapija	74	1059	23375
KOVAČICA		20	486	11018
KOVIN		130	1441	18670
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		170	5926	92394
UKUPNO		413	8353	123598
BELA CRKVA	fizioterapija	83	1064	23753
KOVAČICA		50	755	19523
KOVIN		70	1716	31309
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		210	4818	49013
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	terapija radom			
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	hidroterapija			
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				
UKUPNO		0	0	0
BELA CRKVA	psihoterapija			
KOVAČICA				
KOVIN				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO				

**Specijalističko
konsultativna
zdravstvena zaštita**

SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U Južnobanatskom okrugu, specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita je organizovana na svim nivoima zdravstvene zaštite. U domovima zdravlja su to službe u kojima se obavlja delatnost iz različitih specijalističkih grana medicine.

Pri opštim bolnicama se nalaze razvijene specijalističko-konsultativne službe sa širokim spektrom specijalističkih i uže specijalističkih grana medicine, a u domovima zdravlja se nalaze specijalističke ambulante.

Prema vrstama specijalnih bolnica, u njihovim specijalističko-konsultativnim službama rade specijalisti odgovarajuće specijalnosti. Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi pored specijalističko-konsultativne obavlja i specijalističku delatnost u oblasti antituberkulozne zdravstvene zaštite za stanovništvo ove opštine.

U specijalističko-konsultativnoj zdravstvenoj zaštiti je bilo angažovano 74 doktora medicine (80% su specijalisti) i 212 zdravstvenih radnika sa višom odnosno srednjom stručnom spremom.

Ukupno je ostvareno 524.971 poseta kod doktora medicine. Oko 72% svih poseta se odnosi na užu specijalističko-konsultativnu delatnost, a 28% na posete u okviru urgentne prijemne službe, radiološke i ultrazvučne dijagnostike.

Svakom stanovniku Južnobanatskog okruga, u 2023. godini, prema izveštajnim podacima, u proseku je 2 puta pružena specijalističko-konsultativna zaštita.

ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GODINI

Tabela 61.

Redni broj	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI								
			LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA
			SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	
				OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	UKUPNO	287	74	5	10	59	61	37	151	146	0
1	INTERNA MEDICINA	16	7		2	5	2	2	7	7	
2	KARDIOLOGIJA	3	1			1			2	2	
3	ANESTEZIOLOGIJA	2	1			1			1	1	
4	RO I ULTRAZVUK	63	29	1	6	22	28	16	6	6	
5	HIRURGIJA	3	1			1			2	2	
6	ORTOPEDIJA	5	1			1	1	1	3	3	
7	OFTAMOLOGIJA	7	3			3			2	2	
8	UROLOGIJA	2	1			1			1	1	
9	GASTROENTEROLOGIJA	2	1			1			2	2	
10	DERMATOVENEROLOGIJA	13	7	1	1	5	2	2	4	4	
11	ORL	2	1			1			1	1	
12	INFEKTIVNO	2	1			1			1	1	

ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GODINI

Tabela 61.-nastavak 1.

Redni broj	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI								
			LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIŽA STRUČNA SPREMA
			SVEGA	OD TOGA			SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	
				OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
13	URGENTNA MEDICINA	37	6	2		4	2	2	29	29	
14	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	7	2			2	2	1	3	3	
15	NEFROLOGIJA	2	1			1			1	1	
16	ONKOLOGIJA	7	2			2	1	1	4	4	
17	SPEC.KONSULTATIVNA	77	3			3	10	10	64	64	
18	FIZIKALNA MEDICINA	12	1			1	10		1		
19	SLUŽBA ZA SNABDEVANJE KRVLJU	25	5	1	1	3	3	2	17	13	

BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GODINI

Tabela 62.

Redni broj	GRANA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI	UKUPNO		DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR		DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA		OPŠTA BOLNICA VRŠAC		DOM ZDRAVLJA KOVAČICA		DOM ZDRAVLJA KOVIN		DOM ZDRAVLJA OPOVO		DOM ZDRAVLJA PANČEVO		OPŠTA BOLNICA PANČEVO		DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	
		LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
	UKUPNO	59	524971	1	3852	1	8418	21	150198	1	20149	6	25127	0	10147	3	25151	26	281929	0	0
1	INTERNA MEDICINA	5	63200			1	4633	2	16161		2951	2	9211						30244		
2	GASTROENTEROLOGIJA	1	1282					1	1282												
3	KARDIOLOGIJA	1	6083					1	6083												
4	INFEKTOLOGIJA	1	6812					1	2270										4542		
5	ONKOLOGIJA	2	23042					2	7690										15352		
6	ORL	1	30364					1	9522										20842		
7	OFTALMOLOGIJA	3	49540					2	9537			1	5384						34619		
8	ANESTEZIOLOGIJA	1	3394					1	955										2439		
9	HIRURGIJA	1	39743					1	17340										22403		
10	PEDIJARIJA	0	14651						3102										11549		
11	UROLOGIJA	1	20563					1	8114										12449		
12	REHABILITACIJA	1	8543					1	8543												

BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GODINI

Tabela 62.-nastavak 1.

Redni broj	GRANA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI	UKUPNO		DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR		DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA		OPŠTA BOLNICA VRŠAC		DOM ZDRAVLJA KOVAČICA		DOM ZDRAVLJA KOVIN		DOM ZDRAVLJA OPOVO		DOM ZDRAVLJA PANČEVO		OPŠTA BOLNICA PANČEVO		DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE		
		LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA
13	GINEKOLOGIJA	0	13404					3906											9498			
14	PSIHIJARIJA	0	9113																9113			
15	ULTRAZVUK	0	39199		1444		1242		8665		10101		3186		6425		8136					
16	RADIOLOGIJA	22	60022	1	2408		2543	3	22056	1	7097	2	4801		3722	3	17015	12	380			
17	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	2	2545									1	2545						1			
18	URGENTNA MEDICINA	4	46775															4	46775			
19	ORTOPEDIJA	1	34241					1	13253										20988			
20	DERMATOVENEROLOGIJA	5	28847					2	8048									3	20799			
21	PNEUMOFTIZIOLOGIJA	0	6607																6607			
22	SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA SLUŽBA	3	0																3			
23	NEUROLOGIJA	0	5671																5671			
24	NEFROLOGIJA	1	3671					1	3671													
25	SLUŽBA ZA SNABDEVANJE KRVLJU	3	7659																3	7659		

Stacionarna zdravstvena zaštita

STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U dve opšte bolnice iz Pančeva i Vršca, kapaciteta od 950 standardnih bolničkih postelja, ukupno je lečeno 22271 lica sa prosečno 7 dana boravka po epizodi. Stopa hospitalizacije u ovim bolnicama, odnosno obim njihovog korišćenja u 2023. godini iznosi 86 hospitalizovanih na 1000 stanovnika.

Prosečna zauzetost postelnog fonda u opštim bolnicama je 42%, odnosno 154 dana u godini. Propusna moć bolničkih postelja u toku 2023. godine bila je 23 epizode lečenja po bolničkoj postelji. U pogledu kadrovske obezbeđenosti, po jednom lekaru bilo je 3,9 postelja, a po jednoj sestri 1,4 postelja, broj bolnički lečenih bolesnika po lekaru u 2023. godini bio je 92, dok je odnos lekara i sestara bio 1 prema 3.

U opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u odnosu na prethodnu godinu broj bolnički lečenih lica je veći za 6%, a broj dana hospitalizacije je veći za 3%. Lečenje je završeno smrtnim ishodom kod 6% hospitalizovanih lica.

Analizirajući bolnički morbiditet, na osnovu individualnih izveštaja koje dostavljaju stacionarne zdravstvene ustanove, može se zaključiti, da je u Opštoj bolnici Vršac najveći broj pacijenata lečen od bolesti sistema za varenje, na drugom mestu su bolesti krvotoka, zatim slede bolesti mokraćno – polnog sistema, na četvrtom mestu su bolesti iz grupe povreda, trovanja i posledica delovanja spoljnih faktora, dok su na na petom mestu tumori.

U Opštoj bolnici Pančevo najveći broj pacijenata lečen je od bolesti mokraćno – polnog sistema, zatim slede tumori, na trećem su bolesti sistema krvotoka, na četvrtom su bolesti sistema za varenje, a na petom mestu se nalaze bolesti sistema za disanje.

Kao pokazatelj kvaliteta rada bolnica izračunava se bolnički mortalitet koji u 2023. godini iznosi 6,3% za Opštu bolnicu Pančevo i 4% za Opštu bolnicu Vršac.

U tri specijalne bolnice (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti “Dr Slavoljub Bakalović” iz Vršca, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti “Kovin” iz Kovina i Specijalna bolnica za plućne bolesti “Dr Budislav Babić“ iz Bele Crkve), kapaciteta od 2100 bolničkih postelja, ostvareno je 4035 epizode bolničkog lečenja sa prosečno 109 dana boravka po epizodi.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u specijalnim bolnicama bila je 57%, odnosno 209 dana u godini. U pogledu kadrovske obezbedjenosti, po jednom doktoru medicine bilo je 18 kreveta, a po jednoj sestri 4 kreveta.

Broj lečenih pacijenata po jednom doktoru u 2023. godini iznosio je 35. U 2023. godini po jednoj bolničkoj postelji bilo je 1,9 lečenih pacijenta.

U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti “Dr Slavoljub Bakalović” Vršac lečenje se završilo smrtnim ishodom u 13% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti “Kovin” lečenje je završeno smrtnim ishodom u 4% slučajeva, a u Specijalnoj bolnici za plućne bolesti „Dr Budislav Babić” lečenje je završeno smrtnim ishodom u 18% slučajeva.

ZDRAVSTVENI RADNICI U STACIONARIMA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GODINI

Tabela 63.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI											sa nižom spremom	NEMEDICINSKI RADNICI			
			LEKARI				Farmaceuti	Stomatolozi	Ostali	VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			ukupno	psiholozi	Socijalni radnici	ostali
			SVEGA	Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti				UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
UKUPNO		1585	356	23	94	239	5	0	1	185	155	1044	981	8	34	17	11	6
1	SBPB Bela Crkva	54	10	3	2	5				7	7	37	37		1		1	
2	Opšta bolnica Vršac	283	63	1	18	44				34	34	186	186					
3	SBPB Vršac	312	58	2	17	39	1			47	36	207	200	8	16	7	4	5
4	SBPB Kovin	277	46	4	10	32	2		1	39	26	192	186		17	10	6	1
5	Opšta bolnica Pančevo	659	179	13	47	119	2			58	52	422	372					

**POSTELJE, DANI LEČENJA I KRETANJE LEČENIH BOLESNIKA U OPŠTIM I SPECIJALNIM BOLNICAMA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI**

Tabela 64.

Opština	Postelja	dani lečenja ispisanih bolesnika	kretanje lečenih bolesnika						stanje na kraju izveštajnog perioda
			stanje u prethodnom izveštajnom periodu	upisano u toku tromesečja		ispisano u toku tromesečja			
				ukupno	od toga iz drugih odeljenja	ukupno	od toga		
							umrlo	premešteno na druga odeljenja	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
UKUPNO	3050	586071	2700	26599	5188	26306	1720	4017	2750
SBPB Bela Crkva	200	23536	1159	983	35	921	171	34	1221
Opšta bolnica Vršac	290	36026	125	6145	2569	5965	239	1648	62
SBPB Vršac	900	237089	744	1523	252	1526	206	261	741
SBPB Kovin	1000	178864	475	1603	872	1588	63	872	490
Opšta bolnica Pančevo	660	110556	197	16345	1460	16306	1041	1202	236

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2023. GODINI

Tabela 65.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
UKUPNO			4965	34374
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	189	1190
2	GRUPA II	TUMORI	317	2274
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	55	479
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	110	866
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	6	49
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	35	84
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	128	385
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	45	284
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	541	4550
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	299	2211
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	626	4102

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠČU U 2023. GODINI

Tabela 65.-nastavak 1

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	102	698
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	193	2110
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	471	2843
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	622	2607
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	2	5
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	1	14
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	194	1159
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	422	4626
20	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	567	3575
21	GRUPA XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	40	263

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2023. GODINI

Tabela 66.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
UKUPNO			19632	96953
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	597	4455
2	GRUPA II	TUMORI	2196	8814
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	602	2932
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	464	2611
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	10	82
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	210	902
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	887	1996
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	56	366
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	2088	19183
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	1285	11040
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	2001	10196

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2023. GODINI

Tabela 66.-nastavak 1

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	590	2508
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	408	2802
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	2354	7994
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	2021	5890
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	55	345
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	41	396
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	654	4958
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	616	4150
20	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	2303	3376
21	GRUPA XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	194	1957

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PLUĆNE BOLESTI
U BELOJ CRKVI U 2023. GODINI**

Tabela 67.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
	UKUPNO		792	21335
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	36	3869
2	GRUPA II	TUMORI	35	738
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	4	43
4	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	25	2531
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	5	42
6	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	1	19
7	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	13	499
8	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	582	11653
9	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1	13
10	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	1	14
11	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	72	1493
12	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	12	284
13	GRUPA XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	5	137

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U VRŠCU U 2023. GODINI**

Tabela 68.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
UKUPNO			1073	219065
1	GRUPA II	TUMORI	47	526
2	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	4	31
3	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	678	209620
4	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	104	1524
5	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	7	242
6	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	175	5810
7	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	2	19
8	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	1	16
9	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	15	638
10	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	2	44
11	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	25	192
12	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	11	388
13	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	2	15

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U KOVINU U 2023. GODINI**

Tabela 69.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
	1		2	3
UKUPNO			1383	174761
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	1	17
2	GRUPA II	TUMORI	6	276
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNjim LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	45	1985
4	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	1117	164799
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	29	1737
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	11	11
7	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	2	8
8	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	107	3035
9	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	24	1198
10	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	9	273
11	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	2	30
12	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	13	421
13	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	8	345
14	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	6	152
15	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	3	474

**pobačaji
u zdravstvenim ustanovama**

Svaka trudnoća koja se ne završi porođajem, smatra se prekidom trudnoće. U skladu sa zakonom zdravstvena ustanova u kojoj se vrši prekid trudnoće dužna je da vodi evidenciju i medicinsku dokumentaciju o izvršenim prekidima trudnoće i da propisane izveštaje dostavlja nadležnom zavodu za javno zdravlje.

Prema važećim zakonskim propisima, žena može legalno da izvrši prekid trudnoće bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja ne traje duže od deset nedelja (Član 6. Zakona o postupku prekida trudnoće u zdravstvenoj ustanovi, Sl. glasnik RS br.16/95 i 101/05). Prekid trudnoće se može obaviti samo u za to ovlašćenim zdravstvenim ustanovama.

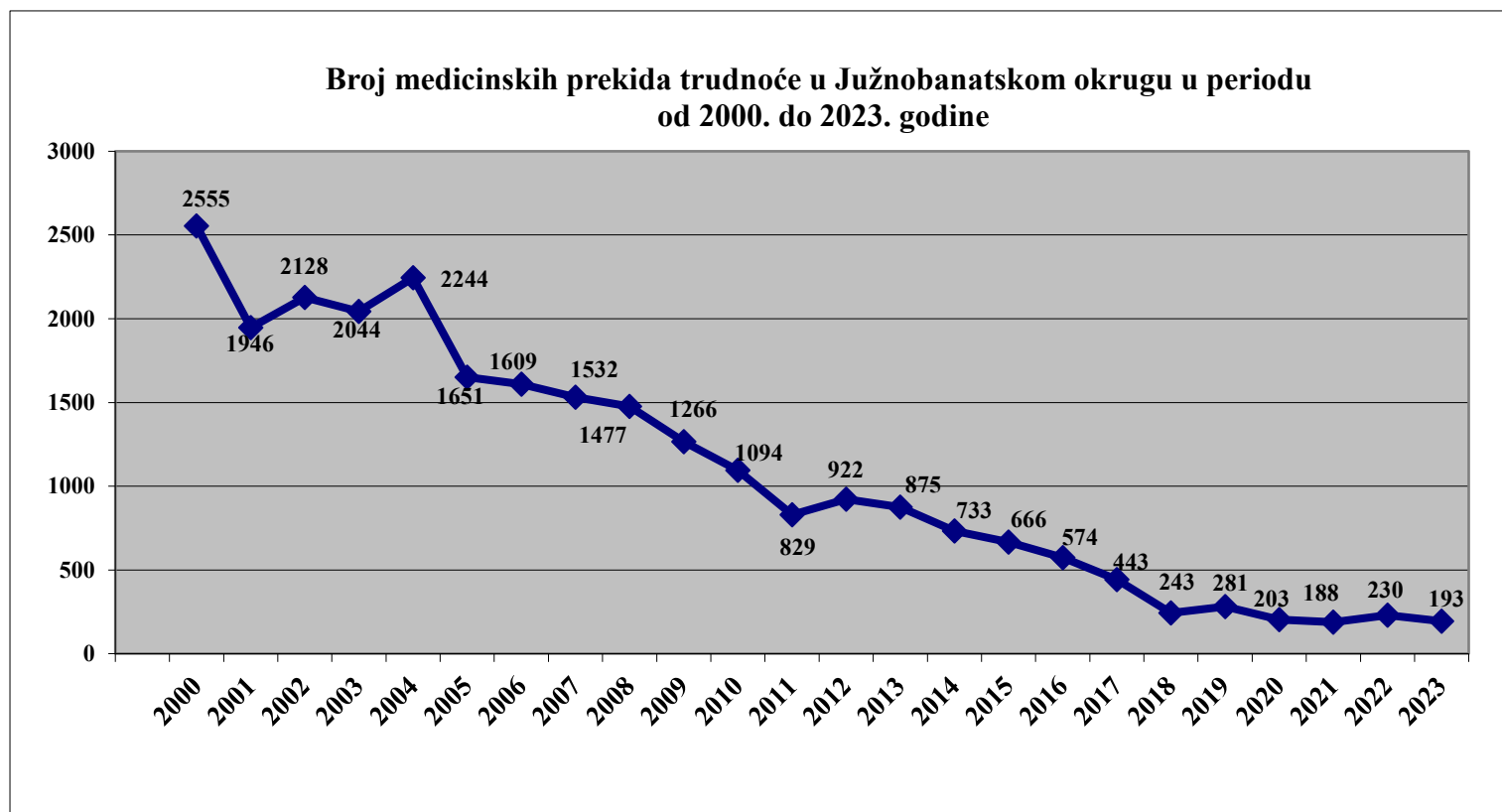
Na teritoriji Južnobanatskog okruga prijavljeno je u 2023. godini 193 medicinskih prekida trudnoće, što predstavlja pad u odnosu na prethodnu godinu.

Od svih žena kod kojih je tokom 2023. godine obavljen prekid trudnoće, najviše ih je u starosnom intervalu od 30-39 godina (42%).

Zaključuje se da je među ženama koje zahtevaju medicinski prekid trudnoće najviše onih koje nemaju dece (45%) i starosti između 30-39 godina, što potvrđuje činjenicu da se u našim uslovima prekid trudnoće nažalost i dalje koristi kao vid kontracepcije.

Tabela 70.

Godine	Broj medicinskih prekida trudnoće prema starosti žene u Južnobanatskom okrugu u periodu od 2000. do 2023. godine						
	Ukupno	do 16	17-19 god.	20-29 god.	30-39 god.	40-49 god.	50 i više
2000	2555	13	71	982	1221	267	1
2001	1946	9	50	768	934	184	1
2002	2128	5	75	820	990	237	1
2003	2044	8	61	737	1004	230	4
2004	2244	9	67	839	1077	249	3
2005	1651	7	51	611	814	165	3
2006	1609	7	51	588	788	174	1
2007	1532	7	58	589	716	157	5
2008	1477	8	37	562	716	151	3
2009	1266	11	47	495	551	155	7
2010	1094	7	39	403	550	94	1
2011	829	6	29	307	403	82	2
2012	922	7	45	328	432	103	7
2013	875	5	27	300	452	90	1
2014	733	3	31	259	346	92	2
2015	666	1	6	112	445	101	1
2016	574	1	3	136	331	98	5
2017	443	3	6	109	220	105	0
2018	243	3	3	97	107	33	0
2019	281	0	0	63	181	37	0
2020	203	2	5	61	113	22	0
2021	188	3	8	57	99	21	0
2022	230	0	10	92	100	28	0
2023	193	3	12	67	81	29	1

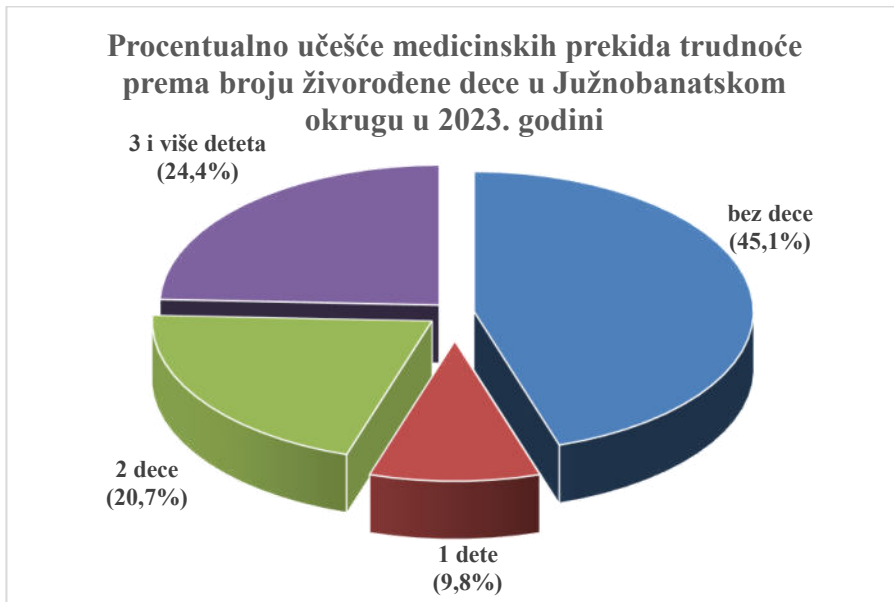

Broj žena fertilnog doba, broj živorođene dece, stopa fertiliteta i broj medicinskih prekida trudnoće na 1 živorođeno dete u Južnobanatskom okrugu u periodu od 2000. do 2023. godine

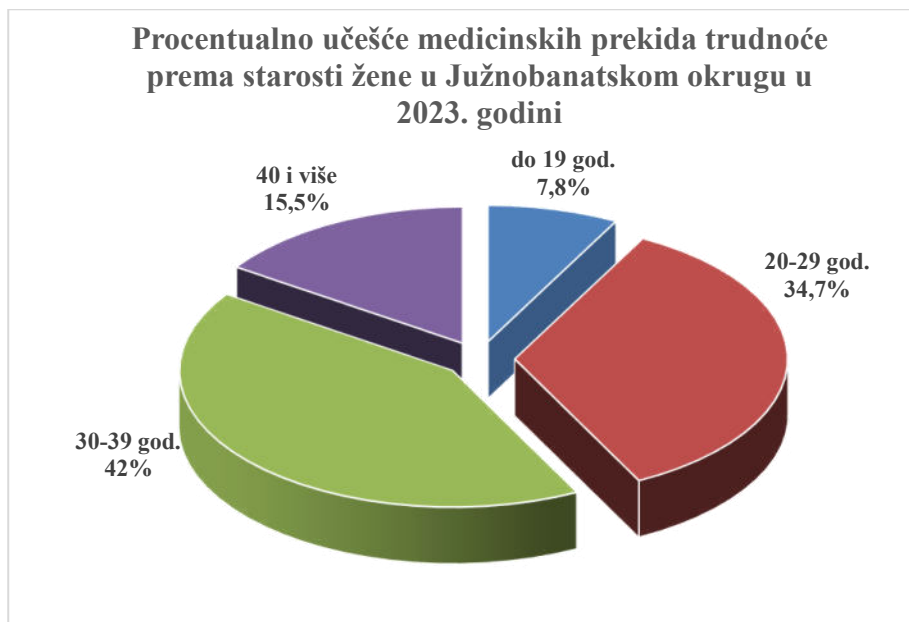
Tabela 71.

Godine	Broj žena fertilne dobi	Broj živorođene dece	Stopa fertiliteta	Broj medicinskih prekida trudnoće na 1 živorođeno dete
2000	77995	2930	37,57	0,84
2001	77995	3158	40,49	0,59
2002	75621	3146	41,60	0,65
2003	75621	3348	44,27	0,59
2004	75621	3206	42,40	0,68
2005	75621	3033	40,11	0,53
2006	75621	2989	39,53	0,52
2007	75621	2871	37,97	0,51
2008	75621	2774	36,68	0,52
2009	75621	2745	36,30	0,46
2010	71347	2692	37,50	0,41
2011	67653	2555	37,77	0,34
2012	67653	2676	39,55	0,34
2013	67653	2576	37,91	0,33
2014	67653	2531	37,41	0,28
2015	67653	2449	36,20	0,27
2016	67653	2470	36,51	0,23
2017	67653	2500	36,95	0,17
2018	67653	2427	35,87	0,10
2019	67653	2344	34,65	0,11
2020	67653	2362	34,91	0,08
2021	57674	2374	41,16	0,08
2022	52915	2335	44,13	0,09
2023	52472	2227	42,40	0,09

Grafikon 26.

Grafikon 27.

Rad službi za transfuziju

RAD U SLUŽBI ZA TRANSFUZIJU

U službama za transfuziju krvi, u opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2023. godini radilo je 7 doktora medicine (od toga su 4 specijalisti) i 26 medicinskih tehničara više i srednje stručne spreme.

**ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA - PUNKTOVI U SLUŽBI ZA TRANSFUZIJU PO OPŠTINAMA - STANJE NA DAN
31.12.2023.GODINE**

Tabela 72.

OPŠTINE	Medicinski radnici									mesta- pункtovi
	Lekari				sa višom spremom		sa srednjom spremom		sa nižom spremom	
	Ukupno	opšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti	Ukupno	od toga med.sestre- tehničari	Ukupno	od toga med.sestre- tehničari		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO	7	1	2	4	3	3	23	23	0	2
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	5	1	1	3	3	3	17	17		1
OPŠTA BOLNICA VRŠAC	2		1	1			6	6		1

**privatna
praksa**

U Južnobanatskom okrugu je tokom 2023. godine 31 lekarskih ordinacija, 41 stomatoloških ordinacija, 2 zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika, 1 specijalna bolnica, 6 laboratorija i 14 apoteka dostavljalo izveštaje o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Struktura zdravstvenih radnika u privatnom sektoru na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2023. godini

Tabela 73.

Opština	ZDRAVSTVENI RADNICI			
	Ukupno	Lekari	Stomatolozi	Radnici sa višom i srednjom stručnom spremom
Alibunar	2	1		1
Bela Crkva	2	1	1	
Vršac	34	16	9	9
Kovačica	9	2	3	4
Kovin	17	10	2	5
Opovo	1		1	
Pančevo	170	52	63	55
Ukupno	235	82	79	74

Prema podacima dostupnim Zavodu za javno zdravlje Pančevo u privatnoj praksi na teritoriji okruga tokom 2023. godine je radilo 82 lekara, 79 stomatologa i 74 radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Broj punktova i broj poseta u privatnim ordinacijama u Južnobanatskom okrugu tokom 2023. godine

Tabela 74.

OPŠTINA	SLUŽBA	BROJ PUNKTOVA	BROJ POSETA
OPŠTINA ALBUNAR	INTERNA	1	855
OPŠTINA BELA CRKVA	PSIHIJARIJA	1	1628
OPŠTINA VRŠAC	POLIKLINIKA	1	88
	NEUROLOGIJA	1	1600
	DERMATOVENEROLOGIJA	1	215
	INTERNA	1	632
	DIJAGNOSTIKA	1	525
	GINEKOLOGIJA	2	591
OPŠTINA KOVAČICA	REHABILITACIJA	1	288
	GINEKOLOGIJA	1	116
OPŠTINA KOVIN	ZAVOD ZA ZAŠTITU RADNIKA	1	128
OPŠTINA PANČEVO	GINEKOLOGIJA	3	4943
	POLIKLINIKA	4	9576
	PEDIJARIJA	3	2598
	ZAVOD ZA ZAŠTITU RADNIKA	1	23825
	MEDICINA RADA	1	751
	NEUROLOGIJA	1	3476
	REHABILITACIJA	2	769
	HIRURGIJA	1	631
	OFTALMOLOGIJA	3	3685
	UKUPNO		31

Na svim punktovima privatne lekarske prakse tokom 2023. godine je registrovano ukupno 56.920 poseta.

U privatnim stomatološkim ordinacijama (41 ordinacija) tokom 2023. godine je registrovano ukupno 41.753 poseta.

Tabela 75.

STOMATOLOŠKA SLUŽBA		
OPŠTINA	BROJ PUNKTOVA	BROJ POSETA
BELA CRKVA	1	776
VRŠAC	5	4400
KOVAČICA	1	2239
KOVIN	2	1198
OPOVO	1	84
PANČEVO	31	33056
UKUPNO	41	41753

Četrnaest apoteka je tokom 2023. godine dostavljalo izveštaj o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Tabela 76.

PRIVATNE APOTEKE	
OPŠTINA	BROJ PUNKTOVA
VRŠAC	8
KOVIN	1
OPOVO	1
PANČEVO	3
PLANDIŠTE	1
UKUPNO	14

Šest laboratorija je tokom 2023. godine dostavljalo izveštaj o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Tabela 77.

PRIVATNE LABORATORIJE	
OPŠTINA	BROJ PUNKTOVA
VRŠAC	1
KOVAČICA	1
KOVIN	2
PANČEVO	2
UKUPNO	6

**prikaz epidemiološke
situacije zaraznih bolesti
u Južnobačkom okrugu**

EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti, prikuplja, obrađuje, analizira i sačinjava izveštaj o kretanju zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu sa procenjenih 260.244 stanovnika na osnovu podataka koje preko Servisa javnog zdravlja dostavljaju zdravstvene ustanove: 8 domova zdravlja, 3 specijalne bolnice i 2 opšte bolnice, a na osnovu Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Sl. Glasnik RS“, br.15/2016, 68/2020 i 136/2020) i Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i posebnih zdravstvenih pitanja („Sl. Glasnik RS, br. 44/2017 i 58/2018).

Cilj izveštaja je da se sagleda epidemiološka situacija zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu, kako bi se uočili prioritetni zdravstveni problemi, pratili trendovi zaraznih bolesti i distribucija bolesti u populaciji.

Zarazne bolesti u Južnobanatskom okrugu tokom 2023. godine

Novi Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti iz 2016. godine doveo je do izmena u oblasti nadzora nad заразним bolestima. Dok je prethodni Zakon propisivao prijavljivanje većeg broja dijagnoza bez obavezne laboratorijske potvrde, novim Zakonom iz 2016. godine, a sa čijom implementacijom se krenulo u drugoj polovini 2017. godine, broj zaraznih bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju je smanjen sa 72 na 49, odnosno 50 bolesti sa pojavom Covid-19.

Proglašenje epidemije izazvane novim sojem koronavirusa SARS-CoV-2 u Republici Srbiji 2020. godine i nepovoljna epidemiološka situacija po pitanju Covid-19 oboljenja koja se nastavila i tokom narednog perioda, dovela je do velikog broja obolelih od Covid-19 bolesti i pada u prijavljivanju svih ostalih zaraznih bolesti koje se po Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti prijavljuju.

Tokom 2023. godine odrađeno je prikupljanje, epidemiološka obrada pojedinačnih i zbirnih prijava, analiza i izveštaja obolelih/umrlih od zaraznih bolesti i prijava o laboratorijski utvrđenom uzročniku zaraznih bolesti koje dostavljaju zdravstvene ustanove - 8 domova zdravlja, 2 opšte bolnice i 3 specijalne bolnice preko Servisa javnog zdravlja, kao i epidemiološka obrada i evidentiranje izveštaja iz ALERT/SENTINEL nadzora gripa. Epidemiološki je obrađeno i evidentirano 260 pojedinačnih prijava zaraznih bolesti, što je 69% više u odnosu na 2022. godinu (81), a zbirnih prijava zaraznih bolesti 416, identično kao 2022. godine (416). Prijava o laboratorijski utvrđenom uzročniku zaraznih bolesti za posmatrani period bilo je 765 što je 18,4% više u odnosu na isti posmatrani period 2022. godine (624). Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ dostavljeni su epidemiološki obrađeni i evidentirani izveštaji iz ALERT/SENTINEL i populacionog nadzora nad gripom za 52 izveštajne nedelje populacionog nadzora, za sezonu 2022/23 i 52 nedeljna izveštaja Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i Institutu za javno zdravlje Vojvodine Novi Sad za Sentinelni nadzor, što je isto kao i 2022/23 godine.

Tokom 2023. godine, došlo je do povećanja broja zaraznih bolesti (osim Kovida-19) i laboratorijskih prijava u odnosu na isti period posmatranja prošle godine, zbog povoljnije epidemiološke situacije po pitanju Kovid 19 infekcije i povećanja etiološke dijagnostike drugih laboratorijski potvrđenih obolenja, koje se polako vraćaju u cirkulaciju populacije.

Od 49 zaraznih bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju (bez gripa i Kovida 19), tokom 2023. godine prijavljena je 21 bolest od kojih je obolelo 260 osoba, sa 9 registrovanih smrtnih ishoda. Ukupna stopa incidencija zaraznih bolesti u 2023. godini je iznosila 99,90/100 000 stanovnika, što je trostruko više u odnosu na 2022. godinu (In-29,72/100 000) i dvostruko više u odnosu na posmatrani petogodišnji period (In-44,44/100.000), a stopa mortaliteta 3,45/100.000, što je takođe 2,3 puta više u odnosu na 2022. godinu (Mt-1,47/100.000) i dvostruko više u odnosu na petogodišnji prosek (Mt-1,26/100.000) (Tabela 1).

Tabela 1. Broj obolelih od zaraznih bolesti i incidencija, broj umrlih i mortalitet na teritoriji Južnobanatskog okruga u periodu 2014-2023. godine

Godina	Broj obolelih	Inc /100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2014	10078	3431.04	11	3.74
2015	9712	3306.44	4	1.36
2016	9661	3289.08	12	4.09
2017	4721	1607.26	6	2.04
2018	227	77.28	13	4.43
2019	183	62.30	1	0.34
2020	50	17.02	1	0.34
2021	39	13.28	2	0.68
2022	81	29.72	4	1.47
2023	260	99.90	9	3.45

* bez influence, Covid-19 i klionoštva

Stope incidencije zaraznih bolesti razlikuju se po opštinama u rasponu od 133,97/100.000 u opštini Plandište, gde je zabeležena najviša incidencija u Južnobanatskom okrugu, za razliku od 2022. kada je najveća stopa incidencije zabeležena u opštini Pančevo, do 63.41/100.000 u opštini Opovo sa najniže zabeleženom incidencijom, za razliku od 2022. kada je najniža incidencija zabeležena u opštini Kovačica. Ove, 2023. godine došlo je do porasta stope incidencije u svim opštinama u odnosu na 2022. godinu (Tabela 2).

Tabela 2. Distribucija broja obolelih i incidencije zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2023. i 2022. godini

Opština	Broj obolelih 2023.	Inc/ 100000 2023.	Broj obolelih 2022.	Inc/ 100000 2022.
Alibunar	13	72,85	2	11,22
Bela Crkva	10	69,19	7	44,98
Vršac	38	83,58	9	18,73
Kovačica	15	70,82	2	8,60
Kovin	37	131,48	5	16,40
Opovo	6	63,41	0	0,00
Pančevo	128	110,86	54	45,65
Plandište	12	133,97	2	20,30
UKUPNO	260	99,90	81	29,72

* bez influence Covid-19 i kliconoštva

Mortalitet u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini iznosio je 3,45/100.000 i 2,3 puta je veći u odnosu na 2022. godinu (1,47/100.000) i viši je u odnosu na petogodišnji prosek (1,26/100.000). Smrtni slučajevi zabeleženi su u opštinama Alibunar, Vršac, Kovin, Pančevo i Plandište (Tabela 3).

Ove godine prijavljeno je sedam smrtnih ishoda od tuberkuloze i 2 od meningokoknog meningitisa, dok su 2022. godine registrovana četiri smrtna ishoda, dva od Groznice zapadnog Nila, jedna osoba je preminula od tuberkuloze i jedna od AIDS-a (Tabela 4).

Tabela 3. Distribucija broja umrlih i mortaliteta zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2023. i 2022. godini

Opština	Broj umrlih 2023.	Mt/ 100000 2023.	Broj umrlih 2022.	Mt/ 100000 2022.
Alibunar	2	11,66	0	0,00
Bela Crkva	0	0,00	0	0,00
Vršac	2	4,40	1	2,08
Kovačica	0	0,00	1	4,30
Kovin	1	3,55	0	0,00
Opovo	0	0,00	0	0,00
Pančevo	1	0,86	2	1,68
Plandište	3	33,49	0	0,00
UKUPNO	9	3,45	4	1,47

Tabela 4. Struktura uzroka smrtnog ishoda od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu 2023 - 2022. godine

Oboljenje	Broj umrlih u 2023. godini	%	Broj umrlih u 2022. godini	%
TBC	7	77,78	1	25,00
Meningitis meningococcica	2	22,23	0	0,00
Hepatitis B chronica	0	0,00	0	0,00
Enterocolitis Clostridium difficile	0	0,00	0	0,00
Septicaemiae alie	0	0,00	0	0,00
Pertussis	0	0,00	0	0,00
AIDS	0	0,00	1	25,00
Febris West Nile	0	0,00	2	50,00
UKUPNO	9	100%	4	100%

Vodeće grupe zaraznih bolesti

Prema ukupnom broju prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti u 2023. godini, bolesti iz grupe respiratornih zaraznih bolesti zauzimaju prvo mesto sa 42,31% učešća i incidencijom od 42,27/100.000 što je značajno više u odnosu na petogodišnji prosek (13,92/100.000), za razliku od 2022. godine kada su zauzimale treće mesto sa učešćem od 19,75% i incidencijom od 5,87/100.000. U ovoj grupi oboljenja 66,36% prijavljenih činio je veliki kašalj (73 prijavljenih obolela) a 30,90% je činila tuberkuloza (34 prijavljena obolela). U grupi respiratornih zaraznih bolesti zabeleženo je devet smrtnih ishoda, sedam od TBC (Mt 0,73/100.000) i dva od meningokoknog meningitisa (Mt 0,77/100.000).

Tokom 2023. godine su oboljenja iz grupe crevnih zaraznih bolesti bila na drugom mestu, sa učešćem od 28,08% i incidencijom od 28,05/100.000 i iznad petogodišnjeg proseka (15,73/100.000), sa sličnom procentualnom zastupljenošću kao i 2022. godine (27,16%) i tri i po puta manjom incidencijom (In-8,07/100.000).

Treće mesto ove godine zauzimale su polno prenosive zarazne bolesti sa zastupljenošću od 16,54% i incidencijom od 16.52/100.000, što je značajno veća incidencija u odnosu na predhodnu godinu (In-5.14/100.000) i petogodišnji prosek (In-2.32/100.000). Najčešće zastupljena bolest u ovoj grupi bila je genitalna hlamidijaza sa 35 obolelih i incidencijom 13.45/100.000, što je četverostruko više u odnosu na 2022. godinu zbog ažurnijeg prijavljivanja od strane specijalista ginekologije. U grupi polno prenosivih bolesti prijavljena su tri obolela od AIDS-a, za jedan više nego 2022. godine, što je iznad petogodišnjeg proseka (1.80/100.000), bez smrtnog ishoda, za razliku od predhodne godine kada je u ovoj grupi oboljenja prijavljena jedna osoba umrla od AIDS-a.

Hepatitisi zauzimaju 4. mesto sa učešćem od 6,54%, dok se zoonoze nalaze na petom mestu, sa učešćem od 6,15% i stopom incidencije od 6,15/100.000, za razliku od 2022. kada su zauzimale prvo mesto zbog nepovoljne epidemiološke situacije po pitanju groznice zapadnog Nila, kada su prijavljene 22 obolele osobe (In-9.54/100.000).

Iz grupe vektorskih zaraznih bolesti prijavljena je jedna osoba obolela od Lajmske bolesti isto kao 2022. godine (Tabela 5).

Tabela 5. Udeo pojedinih grupa bolesti prema strukturi oboljevanja od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu 2023. i 2022. godine

Redni broj	Grupa zaraznih bolesti	Broj obolelih 2023. godine	%	Broj obolelih 2022. godine	%
1.	Respiratorne zarazne bolesti	110	42.31	16	19,75
2.	Crevne zarazne bolesti	73	28.08	22	27,16
3.	Polno prenosive zarazne bolesti	43	16.54	14	17,29
4.	Hepatitisi	17	6.54	3	3,70
5.	Zoonoze	16	6.15	26	32,09
6.	Vektorske zarazne bolesti	1	0.38	0	0,00
7.	Ostale zarazne bolesti	0	0	0	0,00
	U K U P N O	260	100	81	100

*bez influence, Covid-19 i kliconoštva

Najčešće registrovane zarazne bolesti

U strukturi deset najčešćih zaraznih bolesti u 2023. godini, vodeće mesto zauzima veliki kašalj, gde je zabeleženo 73 slučajeva oboljevanja, sa stopom incidencije od 28,05/100.000 stanovnika, za razliku od 2022. kada nije bilo ni jedne prijave. Ovako veliki broj prijava velikog kašlja može se objasniti epidemijom javljanjem ove bolesti u drugoj polovini 2023. godine, kao i boljim nadzorom i dijagnostikom oboljenja kako u Republici Srbiji, tako i u AP Vojvodini.

Na drugom mestu po učestalosti nalazio se Enteritis Salmonellosa sa incidencijom 18,83/100.000, skoro tri puta više u odnosu na prethodnu godinu (In-6,60/100.000) i više u odnosu na petogodišnji period posmatranja (In-10,80/100.000).

Ove godine se oboljenje iz grupe polno prenosivih bolesti Chlamidiasis genitalis nalazi na trećem mestu sa stopom incidencije 13,45/100.000 i 35 prijave, tri puta više u odnosu na petogodišnji period (10), dok je tokom 2022. prijavljeno 9 osoba sa ovom dijagnozom.

Na četvrtom mestu se nalazila tuberkuloza sa 34 prijave oboljenja i incidencijom od 13,06/100.000 što je oko 60% više nego 2022. godine (In-4,40/100.000) i dvostruko više u odnosu na petogodišnji prosek (6,96/100.000). Ovako veliki skok prijave oboljenja pod dijagnozom tuberkuloze nastao je zbog dve prijavljene epidemije ove bolesti, jedne u ustanovi za kolektivni smeštaj i jedne porodične epidemije.

Na petom mestu je kampilobakterioza, sa incidencijom od 6,92/100.000, daleko iznad prošlogodišnjeg perioda posmatranja (In-1,10/100.000).

Hronični hepatitis C sa 12 prijavljenih obolelih i In-4,61/100.000 zauzima 6. mesto, a na 7. mestu se nalazi groznica zapadnog Nila sa 6 prijavljenih obolelih i In-2,31/100.000. Sa četiri prijavljena obolela toksoplazmoza zauzima 8. mesto (In 1,54/100.000) dok AIDS i Lues dele deveto mesto sa po tri prijave bolesti (In-1,15/100.000), a na 10. mestu se nalaze gonoreja i meningokokni meningitis sa po dva prijavljena obolela (In-0,77/100.000) (Tabela 6).

Tabela 6. Redosled učestalosti broja obolelih i incidencija pojedinih zaraznih i parazitaranih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2023. i 2022. godini

Redni broj	Oboljenje	Broj obolelih 2023.	Inc. /100000	Broj obolelih 2022.	Inc. /100000
1.	Pertusis	73	28.05	0	0
2.	Enteritis Salmonellosa	49	18.83	18	6,60
3.	Chlamidiasis genitalis	35	13.45	9	3,30
4.	TBC	34	13.06	12	4,40
5.	Campilobacteriosis	18	6.92	3	1,10
6.	Hepatitis C chronica	12	4.61	3	1,10
7.	Febris West Nile	6	2.31	22	8,07
8.	Toxoplasmosis	4	1.54	3	1,10
9.	AIDS	3	1.15	2	0,73
10.	Lues	3	1.15	2	0,73
11.	Gonorrhoea	2	0.77	3	1,10
12.	Meningitis meningococcica	2	0.77	0	0

Tokom 2023. godine u Južnobanatskom okrugu prijavljeno je ukupno 22 nosilaštva zaraznih bolesti, što je skoro četiri puta više nego 2022. godine (8). HBsAg nosilaštvo nije registrovano ove godine, kao ni 2022. godine. Tokom 2023. godine nije prijavljeno HCV nosilaštvo, kao ni 2022. godine (petogodišnji prosek 6,60). HIV nosilaštvo sa 11 prijavljenih nosioca čini 50% svih kliconoša, što je isto kao 2022. godine i dvostruko je više u odnosu na petogodišnji prosek (5,00). Za razliku od 2022. godine kada su prijavljena četiri nosioca Salmonele, u 2023. godini prijavljeno je 11 osoba (Tabela 7 i 8).

Tabela 7. Procentualna učestalost nosilaštva zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2023. i 2022. godini

Redni broj	Oboljenje	Broj nosioca 2023	%	Broj nosioca 2022	%
1.	HCV-nosioci	0	0	0	0
2.	Salmonella-nosioci	11	50	4	50
3.	HBsAg-nosioci	0	0	0	0
4.	HIV+	11	50	4	50
5.	Lambliasis	0	0	0	0
6.	Shygella-nosioci	0	0	0	0
UKUPNO		22	100	8	100%

Tabela 8. Distribucija broja nosilaštva, broja umrlih, incidencije i mortaliteta od zaraznih i parazitarnih bolesti u Južnobanatskom okrugu 2023-2022. godine i prosek za pet godina

BOLESTI	2023				2022				Prosek za 5 g		Inc. 5god	Mt 5 god.
	Broj obolelih	Broj umrlih	Inc.	Mt	Broj obolelih	Broj umrlih	Inc.	Mt	Broj obolelih	Broj umrlih		
NOSILAŠTVO												
Salmonella-nosioci	11	0	4.23	0,00	4	0	1,47	0,00	6,04	0,00	1,21	0,00
Shygella-nosioci	0	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lambliasis-nosioci	0	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00	3,06	0,00	0,61	0,00
HbsAg – nosioci	0	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00	0,34	0,00	0,07	0,00
Nosioci HCV	0	0	0	0,00	0	0	0,00	0,00	5,00	0,00	1,02	0,00
HIV+	11	0	4.23	0,00	4	0	1,48	0,00	9,11	0,34	1,82	0,07
UKUPNO NOSILAŠTVO	22	0	8.45	0,00	8	0	2,94	0,00	23,65	0,34	4,73	0,07

Zavod za javno zdravlje Pančevo je ove godine prijavio 16 slučajeva zaraznih bolesti, za razliku od 2022. godine kada je broj prijavljenih iznosio 4, što je uslovljeno povoljnom epidemiološkom situacijom po pitanju proglašenja Covid-19 pandemije izazvane virusom SARS CoV-2, te se druge zarazne bolesti vraćaju u cirkulaciju populacije.

Tokom posmatranog perioda nije bilo putnika u međunarodnom saobraćaju koji su stavljeni pod zdravstveni nadzor nad kolerom, malarijom i virusnim hemoragičnim groznicama.

Za razliku od 2022. godine kada je Zavod za javno zdravlje Pančevo prijavio tri epidemije, 2023. godini u istom posmatranom periodu prijavljeno je 9 epidemija.

U 2023. odjavljeno je osam epidemija, a jedna od njih- epidemija tuberkuloze je prenešena u 2024. godinu i dalje se prati.

Dato je ukupno 19 predloga protivepidemijskih mera koje su blagovremeno preduzete, što je za šest i po puta više nego u istom periodu posmatranja 2022. godine (3).

U okviru obaveznog zdravstvenog pregleda određenih kategorija zaposlenih drugih lica i kliconoša - zdravstvenog sanitarnog nadzora otkriveno je i prijavljeno sanitarnoj inspekciji 1765 osoba sa Staphylococcus koagulaza pozitivnim nalazom, kod kojih je sprovedena terapija i kontrola do obesključavanja, kao i odrađen zdravstveno vaspitni rad, što je 3% više nego 2022. godine (1722). Za razliku od predhodne godine kada nije bilo prijava lamblije i salmoneloze, u istom periodu 2023. prijavljeno je sedam salmoneloza i jedan kampilobakter. Kod svih klijenata koji su prošli kroz ambulantu za sanitarne preglede u Zavodu za javno zdravlje Pančevo odrađen je zdravstveno vaspitni rad tokom pregleda, kako bi usvojili preventivne stavove.

Broj evidentiranih prijava u registru Zavoda za javno zdravlje Pančevo na HIV infekciju iznosi 135, obolelih od AIDS-a je 53, a umrlih od AIDS-a 32 osobe. Dominantan put prenošenja HIV infekcije je seksualni put (73%), a 88% inficiranih je muškog pola. Kada govorimo o starosnoj strukturi, najveći broj inficiranih je u intervalu od 20 do 39 godina (61,60%) i to sa sledećom zastupljenošću: od 35 do 39 godina (17,78%), zatim sledi uzrast od 30 do 34 (17,04%), na trećem mestu je uzrasna grupa od 25 do 29 godina (15,56%) i uzrast od 20 do 24 godine kao i 40 do 44 godine (10,37%). Stariji od 40 godina imaju 22,22% inficiranih, a mlađi od 19 godina 6,67%. Najveći broj registrovanih HIV+ ili obolelih osoba je među MSM populacijom sa 43,70%, a zatim slede sa 24,44%, osobe koje navode rizičan heteroseksualni odnos, a na trećem mestu su intravenski korisnici droga sa 10,37%. Na teritoriji opštine Pančevo živi najveći broj osoba sa HIV-om (57,78%), zatim slede Kovin sa po 11,85%, Vršac 11,11%, Kovačica 5,92%, Bela Crkva i Alibunar 4,44%, Opovo 3,70% i Plandište sa 0,74%. Ni jedna HIV + osoba nije preminula tokom 2023. godine, za razliku od 2022. kada je bio prijavljen jedan slučaj sa smrtnim ishodom.

U sezoni 2022/2023 nije proglašena epidemija gripa od strane Ministarstva zdravlja RS, kao ni 2021/2022. godine. Ove sezone, nadzor nad oboljenjima sličnim gripu sprovodio se cele godine. Na teritoriji Južnobanatskog okruga ukupno je prijavljeno, na zbirnim i pojedinačnim prijavama zaraznih bolesti, populacionim nadzorom 9052 obolelih osoba sa incidencijom od 3478,27/100.000, što je niže u odnosu na prošlu sezonu, kada je prijavljeno 10900 obolelih i incidencijom od 3999,12/100.000. Tokom ove, kao i tokom predhodne tri sezone nije bilo smrtnih ishoda koji se mogu povezati sa gripom, za razliku od sezone 2018/19 godine, kada je zabeleženo deset smrtnih ishoda koji se mogu povezati sa ovim oboljenjem.

Od početka nadzora 2022/2023 godine, u uzetim uzorcima brisa guše i nosa dokazano je prisustvo virusa gripa kod 154 pacijenata. Ovako veliki broj laboratorijski potvrđenih obolelih od virusa gripa, registrovan je zbog uvođenja laboratorijske dijagnostike virusa gripa u mikrobiološkoj laboratoriji Zavoda za javno zdravlje Pančevo.

KOVID-19

Zbog novonastale nepovoljne epidemiološke situacije po pitanju proglašenja Covid-19 pandemije izazvane virusom SARS CoV-2 u od 01.03.2020. godine započet je nadzor nad ovim oboljenjem u Republici Srbiji, a Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo, realizovao je sve zadatke donete ispred Kriznog štaba za suzbijanje zarazne bolesti Covid-19, a po stručno metodološkim uputstvima koja su pristizala, prateći dinamiku epidemiološke situacije Covid-19 epidemije u Republici Srbiji i okruženju, koje je nastavljeno i tokom 2023. godine. Realizovano je uvođenje nadzora po algoritmima i kriterijumima kako su pristizali ispred Kriznog štaba Republike Srbije po pitanju: organizovanja primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene službe uvođenjem kriterijuma definicije i etiološke dijagnostike Covid-19 zarazne bolesti izazvane

virusom SARS CoV-2. Tokom 2023. godine odrađeno je prikupljanje, obrada, prijava - anketnih obrazaca za 6905 lica kod kojih je laboratorijski potvrđeno prisustvo SARS CoV-2 virusa, što je 85% manje u odnosu na 2022. godinu (44074), a na osnovu podataka koje dostavljaju zdravstvene ustanove (8 Domova zdravlja, 3 specijalne i 2 opšte bolnice, kao i 11 ustanova socijalne zaštite kod kojih se sprovodi i zdravstvena delatnost).

Ukupna Incidencija Covid-19 u Južnobanatskom okrugu za 2023. godinu iznosila je 2653,27/100.000 i 83,6% je niža u odnosu na 2022. godinu, (16170,38/100.000), a razlikovala se po opštinama. Ovakva razlika u visini stopa incidencije nastala je zbog bolje epidemiološke situacije po pitanju Covid-19 oboljenja. Najveće stope incidencije su registrovane u opštini Opovo sa In-3170,57/100.000, Kovin (In-2917,45/1000.000), Bela Crkva (In-2830,25/100000) i Vršac (2828,73/100.000). Najniža incidencija zabeležena je u opštinama Plandište (In-2567,82/100.000) i Kovačica (In-1199,35/100.000).

BOLNIČKE INFEKCIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Kontinuirano praćenje epidemiološke situacije bolničkih infekcija (BI) u 2023. godini vršeno je na osnovu 12 mesečnih, 4 kvartalna, jednog šestomesečnog i devetomesečnog izveštaja praćenih studijom incidencije BI u dvema hospitalnim ustanovama (u Opštoj bolnici Pančevo na 14 odeljenja i Opštoj bolnici Vršac na 12 odeljenja). Bolničke infekcije su praćene studijom incidencije ukupno kod 31104 (22088+9016) pacijenata, za 1,0% više nego 2022. godine za isti posmatrani period 30801 (22220+8581) i u nivou petogodišnjeg proseka (31011).

Učestalost bolničkih infekcija u navedenim ustanovama iznosila je 0,56 za OB Pančevo, što je isto kao i prošle godine (0,59) i 1,73 za OB Vršac, što je niže u odnosu na posmatrani period u 2022. godini (2,56). Stopa incidencije pacijenata sa BI 0,52 za OB Pančevo na prošlogodišnjem je nivou posmatranja (0,57) i ispod petogodišnjeg proseka (0,79). U OB Vršac stopa incidencije pacijenata sa bolničkom infekcijom iznosila je 1,53 što je ispod prošlogodišnjeg nivoa posmatranja (2,24) i u nivou je petogodišnjeg proseka (1,56).

Vodeća lokalizacija bolničkih infekcija u OB Pančevo u 2023. godini su kao i prošle godine infekcije mokraćnog sistema sa učešćem od 58,40%. U OB Vršac ove godine najveću učestalost beleže infekcije krvi sa 26,30% i beleže skok u odnosu na 2022. godinu, kada su se nalazile na drugom mestu .

U posmatranom periodu prijavljene su dve epidemije bolničkih infekcija, što je za dve epidemije manje nego u istom periodu posmatranja 2022. godine, obe vezane za pojavu kovida 19.

IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2023. GODINI

U 2023. godini za teritoriju Južnobanatskog okruga, odrađen je godišnji izveštaj o sprovedenoj imunizaciji za prethodnu godinu, kao objedinjena izveštajna analiza o obuhvatu vakcinacijom u odnosu na vrstu vakcine - obuhvat sprovedene obavezne imunizacije lica određenog uzrasta, lica izloženih određenim zaraznim bolestima, lica u posebnom riziku, lica zaposlenih u zdravstvenim ustanovama, preporučena aktivna imunizacija lica određenog uzrasta, preporučena aktivna i pasivna imunizacija lica po kliničkim indikacijama i obavezne aktivne i pasivne imunizacije protiv besnila, kao i tabelarni izveštaj godišnji, tromesečni o distribuciji vakcina koji je dostavljen Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“. Odrađena su trideset dva kvartalna izveštaja i osam godišnjih analiza o sprovedenom programu imunizacija lica određenog uzrasta, u kojima je sagledan uspeh imunizacije u cilju postizanja zadovoljavajućeg kolektivnog imuniteta (za osam domova zdravlja, dve opšte bolnice i tri specijalne bolnice). U zaključku je data epidemiološka situacija za Južnobanatski okrug, koja je dostavljena Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i Institutu za javno zdravlje Vojvodine. Urađeni su izveštaji po pitanju vakcinacije protiv besnila za tri antirabične ambulante i to: za infektivna odeljenja OB Pančevo i OB Vršac i ZJZ Pančevo, koji je dostavljen Zavodu za antirabičnu zaštitu - Pasterovom zavodu Novi Sad. Pružena je stručno metodološka pomoć zdravstvenim ustanovama u izradi periodičnih izveštaja imunizacije, koja je odrađena u svih osam domova zdravlja, dve opšte i tri specijalne bolnice. Obavljeno je trinaest sastanaka sa koordinatorima nadzornih jedinica Južnobanatskog okruga. I u 2023. godini, kao i prošle godine u istom periodu posmatranja, radi održavanja visokog obuhvata vakcinacije u svim vakcinama, bez populacionih i teritorijalnih razlika na terenu se sprovodio epidemiološki nadzor nad kvalitetom sprovedene imunizacije; izvršena je revizija 8588 vakcinalnih kartona u deset vakcinalnih punktova teritorije Južnobanatskog okruga, u kojima je sproveden i nadzor nad hladnim lancem i postupkom izvođenja imunizacije, a isti se može smatrati zadovoljavajućim, što je za 13% više nego prošle godine (7500). Odrađena je revizija vakcinalnih kartona propuštenih godišta, koja se i dalje sprovodi do dostizanja obuhvata preko 95% u svim vakcinama. Obuhvat imunizacije na teritoriji Južnobanatskog okruga za 2023. godinu je u svim vakcinama preko 95%, osim za MMR vakcinaciju: u drugoj godini života obveznika obuhvat je 79,33% dok je u prošloj godini iznosila 89,15% a za MMR revakcinaciju u sedmoj godini on iznosi 90,16%, za razliku od prošle godine kada je obuhvat bio 92,38%; kao i za pneumokoknu konjugovanu vakcinu čiji obuhvat iznosi 91,46% i ispod je obuhvata iz prethodne godine u istom periodu posmatranja (94,30%), dok je revakcinacija odrađena sa 90,69%, što je veći obuhvat u odnosu na prošlu godinu u istom periodu posmatranja 85,30% (tabela 1).

Tabela 1. Obuhvat obaveznom imunizacijom lica određenog uzrasta u 2022. i 2023. godine u Južnobanatskom okrugu

Sprovedena imunizacija	Obuhvat imunizacijom u 2022. godini (%)	Obuhvat imunizacijom u 2023. godini (%)
BCG vakcinacija	97,97	97,92
DTaP-IPV-Hib vakcinacija	95,15	96,27
DTaP-IPV-Hib revakcinacija 1.	85,16	96,74
IPV/ DTap-IPV revakcinacija 2.	93,31	95,18
dT revakcinacija 3.	97,98	96,74
MMR vakcinacija	89,15	79,33
MMR revakcinacija	92,38	90,16
Hep B vakcinacija 1. god	81,32	94,49
PCV vakcinacija	94,30	91,46
PCV revakcinacija	85,30	90,69

Analizirajući vakcinama preventabilne bolesti u Južnobanatskom okrugu, epidemiološka situacija izgleda ovako:

Ove godine prijavljeno je 34 obolelih od TBC sa In – 13,06, što je skoro trostruko više u odnosu na prošlu godinu (In-4,40) i ispod je petogodišnjeg proseka posmatranja (In – 6,96). Tokom 2019. godine prijavljen je jedan umrli od TBC, (Mt-0,34) kao i u 2022. godini (1 pacijent Mt-0,37), za razliku od 2021. godine i 2020. godine kada nije prijavljen ni jedan pacijent sa smrtnim ishodom, dok je 2023. godine prijavljeno 7 umrlih od TBC sa Mt-3,40 a petogodišnji prosek posmatranja je Mt-0,68. Ovako veliki porast obolelih i umrlih od TBC uslovljen je dvema epidemijama tuberkuloze (jedna porodična i jedna u Domu za duševno obolela lica 1. oktobar „Stari Lec“, iz koga su stigle tri prijave o korisnicima preminulim od TBC). Obuhvat BCG vakcinacijom je ove godine bio 97.92%.

Difterija je eliminisana, zadnji slučaj oboljevanja od Tetanusa novorođenčadi zabeležen je 1974. godine i nije registrovan ni jedan slučaj oboljevanja od Tetanusa. Poznato je da je Južnobanatski okrug tetanogeno područje, a zbog razvijenosti poljoprivrede dolazi do velikog broja povreda. U toku 2023. godine bilo je 8039 povreda, za 14% povređenih manje nego 2022. godine (7045); od toga je 6731 osoba primilo humani imunoglobulin, što je za 10% više nego prethodne godine (6088). Dato je 15866 doza vakcine protiv tetanusa, što je za 14% doza više nego 2022. godine (13876). Kod 2883 lica su aplikovane tri doze vakcine i HTIG, skoro dvostruko više nego 2022. godine (2656).

Veliki kašalj je sve do 2015. godine bio sveden na pojedinačna javljanja, u 2015. godini bilo je 13 prijavljenih obolelih, u 2016. pet, u 2017 dva, 2018 (13); 2019.

osam, 2020. godine tri i jedan smrtni ishod, 2021. godini je bio jedan, 2022. godine nije bilo prijave Pertusisa. U 2023. godini je prijavljeno 73 obolelih sa In-28,05, što je skoro petostruko više od petogodišnjeg proseka posmatranja (6,43). Ovako povećanje prijave obolelih od Pertusisa uzrokovano je ukidanjem revakcinacije u petoj godini Mono Per vakcinom, kao i pristupačnom etiološkom dijagnostikom, koja je bila dostupna uz prihvatljive cene kod privatnih laboratorija. Ako posmatramo vakcinalni status obolelih, 64 je bilo vakcinisano, 4 nepotpuno vakcinisano, 3 nevakcinisano i 2 nepoznato. Ako posmatramo uzrasnu strukturu najviše obolelih je bilo u dobnoj grupi od 10-14 godina (43) zatim slede 15-19 godina (20), 0 godina (3), 1 godina (3), 7-9 godina (2), 3 godina (1) i 30-39 (1). Zahvaljujući visokom obuhvatu dece, vakcinom protiv dečje paralize od 1962. godine nije registrovan nijedan slučaj ovog oboljenja. Od aprila 1998. godine vrši se aktivni nadzor nad akutnim flakcidnim paralizama (AFP) i poliomijelitisom. I tokom 2023. godine učestvovali smo u nacionalnim programima: održavanje statusa zemlje bez poliomijelitisa koji se sprovodi kroz nadzor nad akutnom flakcidnom paralizom (AFP) prema metodologiji SZO na teritoriji Južnobanatskog okruga, kao i u eliminaciji tetanusa novorođenčadi, autohtonih malih boginja i prevenciji kongenitalnog rubela sindroma, prema metodologiji SZO. U 2011. godini, 2012, 2013, 2015, 2017, 2018, 2019. i 2020. godini nije bilo nijedne sumnje na AFP. U 2014, 2016, 2021. i 2022. godini imali smo po jednu prijavljenu sumnju na AFP, sve su stavljene pod aktivni nadzor i bile su odbačene. Tokom 2023. godine nije bilo sumnji. U Južnobanatskom okrugu 2023. godini obuhvat vakcinom protiv gore navedenih vakcinabilnih bolesti ostvaren je za DTaP-IPV-HiB vakcinaciju 96,27%, revakcinaciju u 2. godini 96,74% (ispod 95% odradili su DZ Alibunar 92,02%, DZ Kovin 92,64% i DZ Opovo 90,49%) u 7. godini DTaP-IPV koja je krenula od 2022. ove godine da se daje 95,18% (obuhvat na Južnobanatskom okrugu nije ostvaren u DZ Pančevo - 92,25%) i u 14. godini revakcinacija dT 96,74%, (obuhvat na Južnobanatskom nije ostvaren u DZ Kovin-93,80%). Od 1995. godine do 2013. godine u Južnobanatskom okrugu se ne registruje ni jedan prijavljen slučaj obolavanja od morbila. Kako je 12.12.2014. potvrđen jedan slučaj morbila u Vršcu, odrađen je pooštren nadzor iste godine u DZ Vršac i na infektivnom odeljenju OB Vršac, koji se sprovodio i u 2015. godini uz nulto dnevno izveštavanje do kraja maja meseca 2015. godine. Zbog novonastale nepovoljne epidemiološke situacije po pitanju morbila u Srbiji od 2016. i 2017. godine, prosleđivane su informacije sa predloženim merama u nadzornim jedinicama domovima zdravlja Južnobanatskog okruga, OB Pančevo, OB Vršac i Sektoru za sanitarni nadzor i u 2018. godini. Uvidom u protokole 2021. godine, utvrđeno je da nije registrovano propuštanje slučajeva sumnje na morbile, a da isti nisu prijavljeni-prepoznati u zdravstvenom sistemu. Za razliku od 2015. i 2016. godine, kada nije bilo prijavljenih obolelih od morbila u 2017. godini na teritoriji Južnobanatskog okruga registrovana su ukupno tri slučaja morbila, dva sa teritorije Pančeva i jedan sa teritorije Kovina. Svi su ostvarili kontakte sa potvrđenim slučajevima morbila u Beogradu i nisu zabeležni novi slučajevi sumnje/oboljenja među kontaktima obolelih. Za razliku od 2018. godine, kada je prijavljeno 20 obolelih od morbila, 2019. godine je postojala jedna sumnja

koja je odbačena. Tokom 2020, 2021. i 2022. i 2023. godine nismo imali prijavljenu nijednu sumnju, kao ni obolele od morbila. U 2023. godini na teritoriji Južnobanatskog okruga vakcinisana su 2 zdravstvena radnika sa jednom dozom i 4 zdravstvena radnika sa dve doze MMR vakcine. U 2023. godini nema prijava Rubele, kao ni u petogodišnjem posmatranom periodu (0) i nije bilo ni sumnji na ovu bolest. U okviru redovnog stručno metodološkog nadzora nad sprovođenjem imunizacije dogovorena je dinamika pojačanog aktiviranja izvođača imunizacije, kako u nadzoru tako i u proveri obuhvata obavezne i preporučene imunizacije. Odrađena je dopunska imunizacija propuštenih godišta u svim vakcinama do ostvarenja obuhvata >95%, sa posebnim akcentom na obuhvat MMR vakcinom. Tokom dvanaest meseci 2023. godine Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ dostavljena su 52 nedeljna izveštaja o sprovedenom nadzoru nad morbilima, kao i dvanaest mesečnih izveštaja o sprovedenom nadzoru nad kongenitalnim rubela sindromom (KRS).

Parotitisa nije bilo u petogodišnjem periodu od 2018-2023. godine. U 2014. godini bio je prijavljen jedan postvakcinalni Parotitis, u 2015. godini imali smo prijavu jednog obolelog koji je uredno vakcinisan, 2016. godine nije bilo prijave obolelih, 2017. prijavljeno je dvoje obolelih (vakcinisani). Obuhvat MMR vakcinom u 2. godini 79,33% a u 7. godini 90,16%. Osim Domova zdravlja Kovačice (100%), Plandišta (96,36%) i Opova (91,76%), ni jedan drugi dom zdravlja nije postigao obuhvat > 90%; Dom zdravlja Kovin ima obuhvat od 57,55%, Pančevo 73,08% dok su Domovi zdravlja Alibunar, Bela Crkva i Vršac postigli obuhvat >88%. Tokom 2023. godine imali smo jednu prijavu od akutnog virusnog hepatitisa B, za razliku od 2022. godine, kada nije bilo prijava ovog oboljenja i ispod je petogodišnjeg proseka (1,20). Od akutnog VHB prethodne, ni pet godina unazad, kao ni tokom 2023. godine nije bilo smrtnih ishoda. Hroničnog hepatitisa B u 2023. godini bilo je 4, za razliku od 2022. kada nije bilo prijavljenih, a petogodišnji prosek je 2,80. Od 2014-2023. godine nije bilo smrtnih ishoda u ovoj grupi zaraznih bolesti. Posmatrajući vakcinalni status obolelih od akutnog i hroničnog virusnog hepatitisa B iz prethodne 2022. godine, niko nije vakcinisan. Od 2005. godine je počela vakcinacija protiv VHB, kao obavezna po kalendaru imunizacije. Obuhvat sa tri doze u 2023. godini je 94,49%. U zadnjem mesecu trudnoće u 2023. godini na HBsAg testirano je 30,85% trudnica (556:1802), od toga nijedan test nije bio HBsAg pozitivan, kao i tokom 2022. godine. Iz izveštaja smo dobili podatak da su samo trudnice iz OB Pančevo testirane u Zavodu za javno zdravlje Pančevo, dok su trudnice iz OB Vršac najverovatnije zbog udaljenosti Vršac-Pančevo radile testiranje u privatnim laboratorijama za šta ne raspoložemo podacima. I u 2023. godini sprovodila se vakcinacija protiv VHB i to: izloženih lica preekspoziciono kod 44 osoba, od kojih je 47% bilo insulin zavisnih dijabetičara (21); preekspoziciono i postekspoziciono kod 100 osoba i 118 zdravstvenih radnika. Kao i prethodne godine i tokom 2022. godine nije bilo ni jedne prijave pneumonije Haemofilusom influenzae tip B. To je trend u petogodišnjem proseku. Od 2018. godine uvedena je imunizacija protiv oboljenja izazvanih streptokokom pneumonije - pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze. Obuhvat DTaP-IPV-HiB vakcinacijom je 96,27%, revakcinacijom u 2. godini

96,74%. Petogodišnji prosek obolelih od pneumonije izazvane streptokokusom pneumonije In-0,22. Ove godine (2023. godina) nije bilo prijavljenih, za razliku od 2022. godine, kada je prijavljeno troje obolelih. Ukupno je vakcinisano protiv gripa za sezonu 2023/24 godinu 13318 lica; prema uzrastu 70,63% pripada starijim od 65 godina. Virusološka situacija po pitanju gripa u sezoni 2022/23 je sledeća: u uzetim uzorcima brisa guše i nosa (6 uzoraka), od strane sentinelnog doktora DZ Pančevo (Zdravstvena ambulanta Strelišće) od 11.01.2023. godine, potvrđena je infekcija virusom gripa tipa AH1P/2009 kod tri pacijenta (3- Pančevo). Iz populacionih uzoraka u mikrobiološkoj laboratoriji Zavoda za javno zdravlje Pančevo potvrđena je infekcija virusom gripa tipa A kod 8 pacijenta (7-Vršac; 1-Bela Crkva), a virus gripa tip B 132 pacijenta (91- Vršac; 4- Plandište; 37-Bela Crkva). Obeležena je Nedelja imunizacije od 23.04 do 29.04.2023. godine u Evropi sa sloganom „Prevaziđimo nejednakosti“, osamnaesta po redu, u doba pandemije COVID-19, sa ciljem da se svima u svakoj zemlji omogući podjednaka dostupnost vakcina, što bi koreliralo sa dugim i zdravim životom. Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo, zajedno sa koordinatorima imunizacije i saradnicima mreže osam domova zdravlja, dve opšte bolnice, tri specijalne bolnice kao i tokom svih ovih godina realizovaće timsku aktivnost – revizijom vakcinalnih kartona, pružanjem stručnometodološke pomoći svim učesnicima u izvođenju imunizacije i izgrađenim porukama o imunizaciji ka medijima. Ispred Zavoda za javno zdravlje Pančevo u okviru nedelje imunizacije odrađeni su nastupi u medijima - 5 TV Pančevo, TV Banat i TV Vojvodina. Odrađena je organizacija dopunske preporučene imunizacije vakcinom HPV Gardasil 9 započete 2022. godine, koja je nastavljena i u 2023. godini. Za teritoriju Južnobanatskog okruga tokom 2023. godine ukupan broj aplikovanih doza kod osoba ženskog i muškog pola je 2547 doza. Za uzrast od 9-14 godina dato je 701 prvih doza, a drugih je bilo 581. Za uzrast starosti > od 15 godina dato je 484 prvih doza, drugih doza 434 i trećih doza 347. Tokom 2023. godine odrađena je 151 konsultacija i 78 pisanih preporuka vezano za imunizaciju; prosleđeno je 144 dopisa u vezi imunizacije na terenu, što je za 10% više dopisa nego prethodne godine (131). Institutu za javno zdravlje Srbije dostavljeno je tokom 2023. godine 134 dopisa o raspoloživim količinama vakcina na vakcinalnim punktovima sa teritorije Južnobanatskog okruga, što je 227% više nego u istom posmatranom periodu 2022. godine (59 dopisa). Broj datih stručnih mišljenja o daljem sprovođenju imunizacije obveznika i po uputu nadležnog lekara je za 20% viši u 2023. godini u odnosu na isti period posmatranja u 2022. godini (229:190). Područje Južnobanatskog okruga, kao i teritorija Vojvodine karakteriše se endemičnom epizootijom besnila kod divljih životinja, uglavnom lisica, a izuzetno i kod domaćih životinja (mačka, pasa). Od 2011. do 2023. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga nije bilo dokazanog besnila kod životinja, za razliku od 2008. godine – dokazano je besnilo kod 12 životinja (2-mačke; 2-psa i 8-lisica), 2009. godine dokazano je besnilo kod 11 životinja (4-mačke; 3-psa i 4 -lisice), 2010. godine dokazano je besnilo kod 2 životinje (1-šakal; 1-lisica). Epidemiološka služba Zavoda za javno zdravlje Pančevo, Infektivno odeljenje OB Pančevo i Infektivno odeljenje OB Vršac vrše antirabičnu imunizaciju. U antirabičnoj ambulanti Zavoda za javno

zdravlje Pančevo pregledano je u 2023. godini 1072 pacijenata ujedinih od životinja sumnjive na besnilo, za 34% više nego 2022. godine (802). Antirabičnu zaštitu je 2023. godine primilo 10 pacijenata, dvostruko manje nego 2022. godine (21). U antirabičnim ambulantama Južnobanatskog okruga 2023. godine pregledano je 1557 pacijenta, za 36% više nego 2022. godine (1141) i 45% više u odnosu na petogodišnji nivo posmatranja (1067). Kod 27 pacijenata je indikovana antirabična zaštita za četverostruko manje nego 2022. godine (37) i dato je 80 doza vakcina, 13% više nego 2022. godine (117), što je u skladu sa epidemiološkom situacijom Južnobanatskom okrugu, a po stručno-metodološkom uputstvu i preporukama kriterijuma za sprovođenje antirabične zaštite Zavoda za antirabičnu zaštitu - Pasterovog zavoda Novi Sad. Radi promovisanja zdravlja odrađen je u 2023. godini 31 nastup u medijima, za tri više nego 2022. godine. Tema Nedelja imunizacije postavljena je na sajtu Zavoda za javno zdravlje Pančevo, prosleđen je dopis javnim medijima za njihove članke u novinama i objavljeno je u novinama 013 Info i Pan pres Pančevo, TV Banat, TV Pančevo, TV Vojvodina, K1 TV, a sve sa ciljem povećanja obuhvata imunizacijom.

**Prikaz epidemiološke
situacije hroničnih nezaraznih bolesti
u Južnibanatskom okrugu**

Epidemiološka situacija hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2023. godini

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo (Zavod), prikuplja, analizira i obrađuje podatke o novoobolelim i umrlim i sačinjava izveštaj o kretanju vodećih hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu (opštine Alibunar, Bela Crkva, Vršac, Kovačica, Kovin, Opovo, Pančevo i Plandište) koji prema popisu iz 2022. godine, ima 260.244 stanovnika.

Kontinuirano se prati oboljevanje i umiranje stanovništva Južnobanatskog okruga od vodećih hroničnih nezaraznih oboljenja (HNO) - maligne bolesti, akutni koronarni sindrom (AKS), dijabetes melitus (DM), a od 2023. godine i cerebrovaskularne bolesti (CVB), srčana slabost, hronična bubrežna isuficijencija (HBI), lica sa invaliditetom, deca sa smetnjama u razvoju i oboleli od psihoza. Epidemiološka situacija HNO se procenjuje i baze podataka formiraju na osnovu prikupljenih prijava novoobolelih iz domova zdravlja, bolnica, instituta i klinika za onkologiju, patohistoloških laboratorija, prijava iz koronarnih jedinica OB Pančevo i OB Vršac, izveštaja o hospitalizaciji, prijava iz elektronskih kartona domova zdravlja, prijava umrlih iz Baze umrlih Zavoda, podataka Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ (IZJZS) i Republičkog zavoda za statistiku (RZSS).

Hronične nezarazne bolesti su veliki socioekonomski i javnozdravstveni problem i predstavljaju vodeći uzrok obolevanja i umiranja kako u svetu tako i u našoj zemlji.

Maligne bolesti

Maligne bolesti se nalaze na drugom mestu u ukupnom obolevanju i umiranju od svih bolesti, odmah iza bolesti srca i krvnih sudova. Prema procenama Svetske zdravstvene organizacije i Međunarodne agencije za istraživanje raka, u 2020. godine u svetu je od malignih bolesti obolelo blizu 20 miliona i umrlo oko 9,7 miliona ljudi od svih lokalizacija malignih tumora. U Srbiji je tokom 2021. godine od svih malignih tumora obolela 41.784 osoba (22.333 muškarca i 19.451 žena). Iste godine od raka je umrlo 19.979 osoba oba pola, 10.974 muškarca i 9.005 žena.

Na osnovu podataka Registra za rak ZJZ Pančevo, zaključno sa 01.03.2024. godine prikupljeno je 1418 prijava novoobolelih od malignih bolesti koje su otkrivene u 2023. godini (incidencija 544,8). S obzirom na to da, prijave obolelih sa teritorije Južnobanatskog okruga koji su u 2023. godini lečeni u Institutu za onkologiju i radiologiju Srbije, VMA, KC Srbije, Sremskoj Kamenici i Novom Sadu još uvek nisu dostavljeni Zavodu za javno zdravlje Pančevo, baza Registra za rak za 2023. godine nije kompletirana, obeležena je sa zvezdicom (*) a kompletiranje podataka se očekuje do kraja 2024. godine.

Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2023. godini registrovano je 10,8% manje novoobolelih nego 2022. godine, 11,3% manje u odnosu na petogodišnji i 4,6% manje u odnosu na desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih bolesti.

Incidencije pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 1).

Tabela 1. Distribucija broja obolelih i incidencije malignih tumora po polu u Južnobanatskom okrugu od 2021. do 2023. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Period	ukupno		muškarci		žene	
	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc
Desetogodišnji prosek (2013-2022)	1534,4	547,4	800,8	581,4	733,6	514,5
Petogodišnji prosek (2018-2022)	1599,4	585,8	833,8	621,1	765,6	551,6
2021	1564	573,8	801	597,4	763	551,0
2022	1592	611,7	839	657,3	753	567,8
2023*	1418	544,8	746	584,5	672	506,8

* Kompletiranje podataka se očekuje do kraja 2024.god

Na osnovu do sada prikupljenih podataka, tokom 2023. godine najviše novoobolelih od malignih bolesti i incidencije veće nego u Južnobanatskom okrugu (Inc 544,8) registrovane su u Pančevu (Inc 643,5) i Opoju (Inc 623,5), dok su u Alibunaru (Inc 542,6), Kovinu (Inc 522,4), Kovačici (Inc 491,1), Beloj Crkvi (Inc 477,5), Vršcu (Inc 398,1) i Plandištu (Inc 245,6) registrovane incidencije manje od onih zabeleženih u okrugu (Tabela 2).

Tabela 2. Distribucija broja obolelih i incidencije malignih tumora po opštinama Južnobanatskog okruga od 2021. do 2023. godine (stope na 100.000 stanovnika)

Godina		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2021	obol	1564	730	247	143	138	55	83	62	106
	Inc	573,8	617,8	514,8	469,5	594,4	578,4	533,5	629,4	594,9
2022	obol	1592	774	239	158	142	52	66	51	110
	Inc	611,7	670,4	525,7	561,5	670,5	542,6	456,7	569,4	641,8
2023*	obol	1418	743	181	147	104	59	69	22	93
	Inc	544,8	643,5	398,1	522,4	491,1	623,5	477,5	245,6	542,6

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, mokraćne bešike i pankreasa.

Rak pluća se nalazio na prvom mestu po broju obolelih i činio je 17,2% od ukupnog broja obolelih od raka kod muškaraca. Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2023. godini registrovano je 20,9% manje obolelih nego 2022. godini, 19,6% manje nego na petogodišnjem i 18,6% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Kolorektalni karcinom – nalazio se na drugom mestu i činio je 15,8% svih novoobolelih od raka kod muškaraca u 2023. godine. Registrovano je 10,3% više novoobolelih nego u 2022. godine, 0,7% više nego na petogodišnjem i 0,8% više nego na desetogodišnjem proseku obolelih.

Karcinom prostate – nalazio se na trećem mestu i činio je 11,5% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2023. godine je registrovano 21,1% više novoobolelih

nego u 2022. godine, 6,9% manje nego na petogodišnjem i 0,7% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Tumor mokraćne bešike – nalazio se na četvrtom mestu i činio je 6,8% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2023. godini prijavljen je isti broj novoobolelih kao u 2022. godini, 7,9% manje nego na petogodišnjem, a 5,9% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Karcinom pankreasa – nalazio se na petom mestu sa učešćem 2,9% od ukupnog broja obolelih od raka kod muškaraca. Registrovano je 26,7% manje obolelih nego 2022. godini, 17,3% manje nego na petogodišnjem i 0,4% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj novoobolelih muškaraca u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu, registrovan je veći ili isti broj obolelih od kolorektalnog karcinoma, prostate i mokraćne bešike, a manji od karcinoma pluća i pankreasa. U odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih, u muškoj populaciji u 2023. godini registrovan je veći broj novoobolelih od kolona i prostate, a manji od pluća, mokraćne bešike i pankreasa (Tabela 3. i Tabela 4).

Tabela 3. Distribucija broja obolelih i incidencije pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod muškaraca u Južnobanatskom okrugu od 2021. do 2023. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2013-2022)	Petogodišnji prosek (2018-2022)	2021	2022	2023*
Pluća	oboleli	157,2	159,2	144	162	128
	Inc.	115,2	118,7	107,4	126,9	100,3
Kolorektum	oboleli	117	117,2	126	107	118
	Inc	85,7	87,4	94,0	83,8	94,4
Prostata	oboleli	85,4	92,4	103	71	86
	Inc	62,2	68,9	76,8	55,6	67,4
Mokraćna bešika	oboleli	54,2	55,4	56	51	51
	Inc	39,7	41,3	41,8	40,0	40,0
Pankreas	oboleli	22,1	26,6	18	30	22
	Inc	16,2	19,8	13,4	23,5	17,2

Tabela 4. Distribucija broja obolelih i incidencije pet vodećih malignih tumora kod muškaraca po opštinama Južnobanatskog okruga u 2023*. godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	obol	128	59	21	12	11	5	8	2	10
	Inc	100,3	105,1	96,0	85,0	105,4	105,4	111,4	44,0	116,2
Kolorektum	obol	118	65	13	10	9	5	7	3	6
	Inc	92,4	115,8	59,4	70,9	86,2	105,4	97,5	66,0	69,7
Prostata	obol	86	46	11	10	7	4	4	0	4
	Inc	67,4	81,9	50,3	70,9	67,1	84,3	55,7	0	46,5
Mokraćna bešika	obol	51	24	5	6	5	3	2	0	6
	Inc	40,0	42,8	22,8	42,5	47,9	63,3	27,9	0	69,7
Pankreas	obol	22	9	4	3	0	2	2	1	1
	Inc	17,2	16,0	18,2	21,3	0	42,2	27,9	22,0	11,6

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevale žene u Južnobanatskom okrugu su bili maligni tumori dojke, pluća, kolorektuma, grlića i tela materice.

U 2023. godini **rak dojke** se nalazio na prvom mestu i činio je 21,4% od ukupnog broja novoobolelih od raka kod žena. Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2023. godini registrovano je 11,7% manje obolelih nego 2022. godini, 16,6% manje nego na petogodišnjem i 18,3% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak pluća – nalazio se na drugom mestu i činio je 11,8% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2023. godini registrovano je 33,9% više obolelih nego 2022. godine, 13,2% više nego na petogodišnjem i 22,3% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Kolorektalni karcinom – nalazio se na trećem mestu i činio je 11,5% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2023. godini registrovano je 2,5% manje novoobolelih nego 2022. godini, 1,6% više nego na petogodišnjem i 2,3% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak grlića materice – u 2022. godini nalazio se na četvrtom/petom mestu i činio je 4,6% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2023. godini prijavljeno je 29,5% manje nego 2022. godini i na petogodišnjem proseku i 26,2% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak tela materice – u 2023. godini nalazio se na četvrtom/petom mestu i činio je 4,6% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2023. godini prijavljeno je 27,9% manje nego u 2022. godini 22,5% manje nego na petogodišnjem i 17,3% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, petogodišnje i desetogodišnje proseke, zabeležen je očekivano manji broj novoobolelih od gotovo svih lokalizacija (osim karcinoma pluća) obzirom da nedostaju podaci za pacijente koji su lečeni u Beogradu, Novom Sadu i Sremskoj Kamenici. Posmatrajući poslednje kompletirane podatke tj. za 2022. godinu, u odnosu na 2021. godinu registrovan je veći broj obolelih od raka dojke, kolona, tela i grlića materice, a manji od raka pluća. U odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih u ženskoj populaciji, registrovan je veći ili isti broj obolelih od kolorektalnog karcinoma i tela i grlića materice, a manji od raka dojke i pluća (Tabela 5. i Tabela 6).

Tabela 5. Distribucija broja obolelih i incidencije pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod žena u Južnobanatskom okrugu od 2021. do 2023. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2013-2022)	Petogodišnji prosek (2018-2022)	2021	2022	2023*
Dojka	oboleli	176,2	172,6	160	163	144
	Inc.	125,1	124,6	115,5	122,9	108,6
Pluća	oboleli	64,6	69,8	78	59	79
	Inc	45,8	50,4	56,3	44,5	59,6
Kolo- rektum	oboleli	75,3	75,8	77	79	77
	Inc	53,4	54,7	55,6	59,6	58,1
Grlić materice	oboleli	42,0	44,0	32	44	31
	Inc	29,8	31,8	23,1	33,2	23,4
Telo materice	oboleli	37,5	40,0	42	43	31
	Inc	26,6	28,9	30,3	32,4	23,4

Tabela 6. Distribucija broja obolelih i incidencije pet najčešći malignih tumora kod žena po opštinama Južnobanatskog okruga u 2023*. godini

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	obol	144	89	16	12	11	4	6	0	6
	Inc	108,6	150,0	67,9	85,5	102,4	84,8	82,5	0	70,3
Pluća	obol	79	43	9	8	3	2	9	1	4
	Inc	59,6	72,5	38,2	57,0	27,9	42,4	123,8	22,7	46,9
Kolo- rektum	obol	77	42	9	9	4	5	1	2	5
	Inc	58,1	70,8	38,2	64,2	37,2	105, 9	13,8	45,3	58,6
Grlić materice	obol	31	15	7	3	3	1	1	0	1
	Inc	23,4	25,3	29,7	21,4	27,9	21,2	13,8	0	11,7
Telo materice	obol	31	16	6	0	3	1	2	1	2
	Inc	23,4	27,0	25,4	0	27,9	21,2	27,5	22,7	23,4

Zaključno sa 01.03.2024. godine Zavod za javno zdravlje Pančevo je prikupio podatke o smrtnim ishodima za 710 osoba sa teritorije Južnobanatskog okruga koji su umrli od malignih bolesti u 2023. godini. Na osnovu dosadašnjeg iskustva na osnovu DEM obrazaca dostavljenih sa teritorije okruga registruje se 10-15% manje umrlih nego što registruje Republički zavod za statistiku na godišnjem nivou, jer nedostaju podaci o stanovnicima Južnobanatskog okruga koji su umrli u zdravstvenim ustanovama u Beogradu, Novom Sadu i Sremskoj Kamenici, a koji će naknadno biti prikupljeni. S tim u vezi analiza mortaliteta rađena je zaljučno sa 2022. godinom, gde su podaci kompletirani podacima Republičkog zavoda za statistiku (RZSS). Podaci o umrlim za 2023. godinu - 710 osoba, prikazani su radi uvida u trenutne podatke sa kojima raspoložemo, a koji nisu pothranjeni podacima RZSS, a koji se očekuju do kraja 2024. godine.

U 2022. godini registrovano je 839 umrlih od malignih bolesti (Mortalitet 322,4), što je 0,4% više nego u 2021. godini, 7,4% manje nego na petogodišnjem i 3,9% manje nego na desetogodišnjem proseku broja umrlih od malignih bolesti.

Stope mortaliteta kao i broj umrlih su nešto niže od vrednosti proseka za prethodnih pet i deset godina. Vrednosti mortaliteta u posmatranom periodu pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće umiru muškarci nego žene (Tabela 7).

Tabela 7. Distribucija broja umrlih i mortalitet malignih tumora po polu u Južnobanatskom okrugu od 2020. do 2022. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Period	ukupno umrlih		muškarci		žene	
	Br. umrlih	Mt	Br. umrlih	Mt	Br. umrlih	Mt
Desetogodišnji prosek (2013-2022)	905,5	319,6	525,1	376,8	380,4	264,1
Petogodišnji prosek (2018-2022)	872,8	318,4	505,8	374,6	367,0	263,5
2020	831	303,1	477	353,7	354	254,1
2021	836	304,9	450	333,7	386	277,1
2022	839	322,4	492	385,5	347	261,7

Tokom 2022. godine broj umrlih od malignih bolesti prema broju stanovnika-mortalitet, veći nego u Južnobanatskom okrugu (Mt 322,4) registrovan je u Alibunaru (Mt 373,4), Kovinu (Mt 348,2), Plandištu (Mt 346,1), Beloj Crkvi (Mt 345,9) i Kovačici (Mt 335,2), dok je u Pančevu (Mt 312,7), Vršcu (Mt 305,7) i Opovu (Mt 264,2), registrovan mortalitet manji nego u okrugu (Tabela 8).

Tabela 8. Distribucija broja umrlih i mortalitet malignih tumora po opštinama Južnobanatskog okruga u periodu od 2020. do 2022. godine (stope na 100.000 stanovnika)

Godina		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2020	umrli	831	370	132	98	79	27	35	28	62
	Mt	303,1	311,8	273,4	319,5	337,9	282,5	222,9	281,4	345,5
2021	umrli	836	364	124	90	80	33	58	32	55
	Mt	323,7	330,3	303,3	325,4	331,6	320,2	318,7	294,3	345,3
2022	umrli	839	361	139	98	71	25	50	31	64
	Mt	322,4	312,7	305,7	348,2	335,2	264,2	345,9	346,1	373,4

Najčešći maligni tumori od kojih su umirali muškarci u 2022. godini bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, pankreasa i mokraćne bešike.

Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u muškoj populaciji u 2022. godini, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 32,5% svih smrtnih ishoda od raka. Tokom 2022. godine registrovano je 13,5% više umrlih nego 2021. godine, 10,1% više nego na petogodišnjem i 4,6% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Kolorektalni karcinom – u 2022. godini se nalazio na drugom mestu kao uzrok umiranja od malignih bolesti i činio je 12,4% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2022. godini registrovano je 27,1% više umrlih nego u 2021. godini, 6,1% manje nego na petogodišnjem i 10,7% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Karcinom prostate – se nalazio na trećem mestu i činio je 9,3% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2022. registrovano je 9,5% više umrlih nego u 2021. godini, 8,5% više nego na petogodišnjem i 5,3% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Karcinom pankreasa se nalazio na četvrtom mestu i činio je 5,3% svih smrtnih ishoda od raka kod muškaraca. U 2022. godini je registrovano 23,8% više umrlih nego u 2021. godini, 4% više nego na petogodišnjem i 16,6% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom mokraćne bešike – se u 2022. godini nalazio na petom mestu i činio je 3,9% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. Registrovano je 10% više umrlih nego 2021. godine, 10,2% manje nego na petogodišnjem i 2,2% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih (Tab. 9 i 10).

Posmatrajući 2022. godinu u odnosu na 2021. godinu registrovan je veći broj umrlih od svih pet vodećih lokalizacija kod muškaraca, a u odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke, u muškoj populaciji je u 2022. godini zabeležen veći broj umrlih od karcinoma prostate i pankreasa, a manji broj umrlih od ostalih lokalizacija.

Tabela 9. Distribucija broja umrlih i mortalitet pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod muškaraca u Južnobanatskom okrugu od 2020. do 2022. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2013-2022)	Petogodišnji prosek (2018-2022)	2020	2021	2022
Pluća	umrli	167,8	157,8	134	141	160
	Mt	122,9	117,7	99,4	105,1	125,3
Kolo- rektum	umrli	68,3	65	67	48	61
	Mt	50,0	48,5	49,7	35,8	47,8
Prostata	umrli	43,7	42,4	42	42	46
	Mt	32,0	31,6	31,1	31,3	36,0
Pankreas	umrli	22,3	25	29	21	26
	Mt	16,3	18,6	21,5	15,7	20,4
Mokraćna bešika	umrli	22,5	24,5	23	20	22
	Mt	16,5	18,3	17,1	14,9	17,2

Tabela 10. Distribucija broja umrlih i mortalitet pet najčešćih malignih tumora kod muškaraca po opštinama Južnobanatskog okruga u 2022. godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	umrli	160	73	28	18	10	3	9	5	14
	Mt	125,3	130,0	127,9	127,5	95,8	63,2	125,4	110,0	162,7
Kolo- rektum	umrli	61	23	13	5	8	2	3	3	4
	Mt	47,8	40,9	59,4	35,4	76,7	42,2	41,8	66,0	46,5
Prostata	umrli	46	16	6	7	5	1	4	3	4
	Mt	36,0	28,5	27,4	49,6	47,9	21,1	55,7	66,0	46,5
Pankreas	umrli	26	6	7	4	2	2	1	1	3
	Mt	20,4	10,7	31,9	28,3	19,2	42,2	13,9	22,0	34,9
Mokraćna bešika	umrli	22	12	4	2	2	0	1	0	1
	Mt	17,2	21,4	18,3	14,7	19,2	0	13,9	0	11,6

Najčešći maligni tumori od kojih su umirale žene u 2022. godini bili su maligni tumori pluća, dojke, kolorektuma, pankreasa i jajnika.

Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u 2022. godini, u ženskoj populaciji, **rak pluća** se nalazio se na prvom mestu sa učešćem 20,5% svih smrtnih ishoda od raka. Registrovano je 12,3% manje umrlih nego u 2021. godini, 1,7% manje nego na petogodišnjem i 2,6% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Rak dojke se nalazio na drugom mestu i činio je 16,7% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. U 2022. godini registrovano je 19,4% manje umrlih nego 2021. godine, 14,4% manje nego na petogodišnjem i 19,7% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Kolorektalni karcinom – nalazio se na trećem mestu u ukupnom umiranju od raka kod žena i činio je 12,4% svih smrtnih ishoda. Registrovano je 16,2% više umrlih nego u 2021. godini, 15,6% više nego na petogodišnjem i 10,3% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom pankreasa – se nalazio na četvrtom mestu u ukupnom broju umrlih od raka kod žena, sa učešćem od 6,3%. Registrovano je 8,3% manje umrlih nego u 2021. godini, 52,7% više nego na petogodišnjem i 37,5% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom jajnika se nalazio na petom mestu u ukupnom broju umrlih od raka kod žena, sa učešćem od 5,2% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. Tokom 2022. godine registrovano je 13% manje umrlih nego u 2021. godini, 11,1% više nego na petogodišnjem i 14,3% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih (Tab. 11 i 12).

U ženskoj populaciji je u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu zabeležen veći broj umrlih samo kod kolona, dok je kod svih ostalih vodećih lokalizacija registrovan manji broj umrlih. U 2022. godinu u odnosu na petogodišnji i desetogodišnji prosek, zabeležen je veći broj umrlih je od karcinoma kolona, pankreasa i jajnika, dok je od karcinoma pluća i dojke registrovan manji broj umrlih.

Tabela 11. Distribucija broja umrlih i mortalitet pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod žena u Južnobanatskom okrugu od 2020. do 2022. godine petogodišnji i desetogodišnji proseki

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2013-2022)	Petogodišnji prosek (2018-2022)	2020	2021	2022
Pluća	umrli	69,2	72,2	60	81	71
	Mt	49,1	52,1	43,1	58,5	53,5
Dojka	umrli	72,2	67,8	72	72	58
	Mt	51,2	48,9	51,7	51,9	43,7
Kolo- rektum	umrli	39,0	37,2	35	37	43
	Mt	27,7	26,9	25,1	26,7	32,4
Pankreas	umrli	16,0	14,4	19	24	22
	Mt	11,4	10,4	13,6	17,3	16,6
Jajnik	umrli	17,5	18	13	23	20
	Mt	12,4	12,9	9,3	16,6	15,1

Tabela 12. Distribucija broja umrlih i mortalitet pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirale žene po opštinama Južnobanatskog okruga u 2022. godini

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	umrli	71	33	13	9	1	1	6	3	5
	Mt	53,5	55,6	55,1	64,2	9,3	21,2	82,5	67,9	58,8
Dojka	umrli	58	35	5	5	4	2	2	2	3
	Mt	43,7	59,0	21,2	35,6	37,2	42,4	27,5	45,3	35,1
Kolo- rektum	umrli	43	17	5	7	4	1	6	1	2
	Mt	32,4	28,6	21,2	49,9	37,2	21,2	82,5	22,7	23,4
Pankreas	umrli	22	8	6	2	2	0	2	1	1
	Mt	16,6	13,5	25,4	14,3	18,6	0	27,5	22,7	11,7
Jajnik	umrli	20	6	4	2	4	1	0	3	0
	Mt	15,1	10,1	16,9	14,3	37,2	21,2	0	67,9	0

Kao što se može videti, veliki udeo u obolevanju i umiranju stanovništva imaju maligni tumori koji su visoko preventabilni. Najbolja dugoročna strategija usmerena na smanjenje obolevanja i umiranja od malignih tumora je prevencija.

Bolja informisanost i edukacija stanovništva o vezi određenih faktora rizika i pojave tumora, promena navika, kao i usvajanje zdravih stilova života osnovni ciljevi su primarne prevencije malignih bolesti.

Sekundarna prevencija - rano otkrivanje raka i pretumorskih promena tj. uvođenje organizovanih skrining programa i podsticanje oportunih skrininga je od izuzetnog značaja. Ona utiče na prevenciju nastanka tumora, smanjenje mortaliteta, prevenciju komplikacija, smanjenja troškova lečenja i poboljšanje kvaliteta života. Tokom 2023. godine, su se u svim opštinama sprovodili oportuni ili organizovani skriningi raka debelog creva, dojke i grlića materice.

Dijabetes melitus

Dijabetes melitus MKB 10 (E10-E14) predstavlja grupu metaboličkih poremećaja koju karakteriše hiperglikemija kao posledica defekta u insulinskoj sekreciji ili aktivnosti. Podaci pokazuju da je 1990. godine u svetu oko 110 miliona ljudi bolovalo od dijabetesa. Procena Svetske zdravstvene organizacije je da je u 2021. godini u svetu od dijabetesa bolovalo 537 miliona ljudi i da će se broj obolelih od dijabetesa do 2045. godine povećati na 783 miliona. Svake godine oko 4 miliona ljudi u svetu umre od posledica dijabetesa. Prema proceni Instituta za javno zdravlje Srbije, u Republici Srbiji bez Kosova i Metohije od dijabetesa boluje približno 700.000 osoba ili 12,2% odraslog stanovništva. Broj osoba sa tipom 2 dijabetesa je mnogostruko veći (95%) u odnosu na osobe sa tipom 1 dijabetesa (5%). Pri tom, prema procenama domaćih eksperata i na osnovu rezultata međunarodnih studija, 40% osoba sa tipom 2 dijabetesa nema postavljenu dijagnozu i ne zna za svoju bolest. S tim u vezi, jasno je da je realan broj obolelih od dijabetesa melitusa i u našem okrugu mnogo veći od broja obolelih koji su prijavljeni.

Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2023. godini registrovano je 1062 obolelih, što je 0,9% manje novoobolelih nego 2022. godine, 6,3% više nego na petogodišnjem i 7,9% više nego na desetogodišnjem proseku prijavljivanja novoobolelih (Tabela 13).

Tabela 13. Distribucija broja novoobolelih i incidencije dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu od 2021. do 2023. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Period	Oboleli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Desetogodišnji prosek (2013-2022)		985,2	355,2	10,2	3,7	975	351,5
Petogodišnji prosek (2018-2022)		999,2	366,6	7,4	2,7	991,8	363,9
2021	ukupno	1006	366,9	6	2,2	1000	364,7
	muškarci	479	355,2	4	2,9	475	352,2
	žene	527	378,3	2	1,4	525	376,9
2022	ukupno	1072	411,9	9	3,5	1063	408,5
	muškarci	500	391,7	5	3,9	495	387,8
	žene	572	431,3	4	3,0	568	428,3
2023	ukupno	1062	408,1	7	2,7	1055	405,4
	muškarci	507	397,2	1	0,8	506	396,4
	žene	555	418,5	6	4,5	549	414,0

Posmatrajući opštine, u odnosu na okrug (Inc 2,7), incidence dijabetesa melitusa tip 1 u 2023. godini bila je veća u Plandištu (Inc 11,2), Kovinu (Inc 7,1) i Pančevu (Inc 3,5), dok u Kovačici, Opoju, Vršcu, Beloj Crkvi i Alibunaru, nije bilo registrovanih obolelih od DM tip 1 (Tabela 14).

U odnosu na okrug (Inc 405,4), incidence DM tip 2 u 2023. godini su bile veće u Opovu (Inc 729,2), Kovinu (Inc 493,9), Kovačici (Inc 467,5), Beloj Crkvi (Inc 463,6) i Plandištu (Inc 446,6), a manji u Vršcu (Inc 404,7), Pančevu (Inc 349,1) i Alibunaru (Inc 315,1).

Tabela 14. Distribucija broja obolelih i incidencije dijabetesa melitusa tip 1 i tip 2 po opštinama Južnobanatskog okruga od 2021. do 2023. godine

Godina		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2021	DM 1	6	2	2	1	0	0	0	0	1
	Inc	2,2	1,7	4,1	3,3	0	0	0	0	5,6
	DM 2	1000	387	180	119	86	57	73	54	44
	Inc	364,7	326,1	372,8	388,0	367,9	596,4	465,0	542,7	245,2
2022	DM 1	9	4	2	1	0	1	0	0	1
	Inc	3,5	3,5	4,4	3,6	0	10,6	0	0	5,8
	DM 2	1063	409	183	130	92	62	69	67	51
	Inc	408,5	354,3	402,5	461,9	434,4	655,3	477,5	748,0	297,6
2023	DM 1	7	4	0	2	0	0	0	1	0
	Inc	2,7	3,5	0	7,1	0	0	0	11,2	0
	DM 2	1055	403	184	139	99	69	67	40	54
	Inc	405,4	349,1	404,7	493,9	467,5	729,2	463,6	446,6	315,1

U toku je prikupljenje podataka o broju umrlih od dijabetesa melitusa za 2023. godinu, a preliminarni podaci su obeleženi * radi uvida u trenutno raspoložive podatke.

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije u Južnobanatskom okrugu je u 2022. godine od dijabetesa melitusa umrlo 95 osoba, što je 20,8% manje nego u 2021. godini, 13,5% manje nego na petogodišnjem i 18,6% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih (Tabela 15).

Tabela 15. Distribucija broja umrlih i mortalitet dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2020-2022. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Period	Umrli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Desetogodišnji prosek (2013-2022)	Ukupno	116,7	42,1	54,2	19,5	62,3	22,5
Petogodišnji prosek (2018-2022)	ukupno	109,8	40,3	53,6	19,7	55,8	20,5
2021	ukupno	120	44,0	62	22,7	58	20,9
	muškarci	53	39,5	27	20,1	26	19,4
	žene	67	24,6	35	25,3	32	23,1
2022	ukupno	95	36,5	59	22,7	34	13,1
	muškarci	43	33,7	27	21,2	14	11,0
	žene	52	39,2	32	24,1	20	15,1
2023*	ukupno	81	31,1	45	17,3	36	13,8

Akutni koronarni sindrom (AKS)

Kardiovaskularne bolesti (KVB) se nalaze na prvom mestu kao uzrok obolevanja i umiranja od svih bolesti i u 2022. godini činile su 47,3% udela u umiranju od svih bolesti u Srbiji. Predstavljaju veliku i heterogenu grupu oboljenja, koje prema MKB 10 imaju šifre I00 – I99. Nestabilna angina pektorisa, infarkt miokarda sa i bez elevacije ST segmenta i iznenadna (nagla) srčana smrt predstavljaju akutne, nestabilne oblike ishemijske bolesti srca pod zajedničkim nazivom akutni koronarni sindrom (AKS).

Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije (SZO), u svetu od akutnog infarkta miokarda godišnje prosečno oboli šest miliona ljudi, pri čemu se letalni ishod javi kod više od 25% slučajeva. U Srbiji je u 2022. godine od AKS obolela 19701 i umrlo je 4564 osoba.

Kao i svake godine i tokom 2023. godine veliki broj pacijenata obolelih od AKS iz Južnog Banata se lečio u zdravstvenim ustanovama u Beogradu i Sremskoj Kamenici. Kompletirajući podatke Registra za AKS Zavoda za javno zdravlje Pančevo, sa podacima zdravstvenih ustanova u Beogradu i Sremskoj Kamenici, Institut za javno zdravlje Srbije publikovao je podatke za 2022. godinu, dok su za 2023. godinu prikazani trenutno raspoloživi podaci Registra za AKS Zavoda za javno zdravlje Pančevo i obeleženi su sa * radi uvida, a kompletiranje baze novoobolelih i umrlih u 2023. godine se očekuje krajem 2024. godine.

Posmatrajući poslednje kompletirane podatke, u 2022. godini je registrovano 879 obolelih - 9,5% manje nego 2021. godine, 1,5% manje nego na petogodišnjem i 2,8% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih. Od ukupnog broja obolelih od AKS u 2022. godini, infarkt miokarda je registrovan kod 84,4%, a nestabilna angina pektorisa u 15,6% obolelih. Incidence pokazuju da od AKS znatno češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 16).

Tabela 16. Distribucija broja novoobolelih i incidencije AKS, infarkta miokarda i nestabilne angine po polu u Južnobanatskom okrugu od 2020. do 2022. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Period		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Desetogodišnji prosek (2013-2022)		854,8	308,1	753,5	271,6	97,5	35,1
Petogodišnji prosek (2018-2022)		892,8	327,6	757,0	277,7	128,2	47,0
2021	ukupno	972	356,6	720	264,2	252	92,5
	muškarci	623	464,6	478	356,5	145	108,1
	žene	349	252,0	242	174,8	107	77,3
2022	ukupno	879	337,8	742	285,1	137	52,6
	muškarci	561	439,5	468	366,7	93	72,9
	žene	318	239,8	274	206,6	44	33,2
2023*	ukupno	699	268,6	652	250,5	47	18,1

*Kompletiranje baze Registra za AKS za 2023.godine očekuje se do kraja 2024.god.

U istom periodu 2022. godine registrovano je 188 osoba umrlih od AKS, što je 36,2% više nego 2021. godine, 30,4% više nego na petogodišnjem i 25,1% manje nego na desetogodišnjem proseku. Infarkt miokarda je tokom 2022. godine bio uzrok 98,4% smrtnih ishoda od AKS, angina pektoris 1,6%.

Mortalitet pokazuje da od AKS znatno češće umiru muškarci nego žene (Tabela 17).

Tabela 17. Distribucija broja umrlih i mortalitet AKS, infarkta miokarda i nestabilne angine po polu u Južnobanatskom okrugu od 2020 do 2022. godine, petogodišnji i desetogodišnji prosek

Period		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Desetogodišnji prosek (2013-2022)	ukupno	150,3	54,2	148,4	53,5	1,9	0,7
Petogodišnji prosek (2018-2022)	ukupno	144,2	55,4	142,6	54,8	1,6	0,6
2021	ukupno	138	50,6	136	49,9	2	0,7
	muškarci	92	68,6	90	67,1	2	1,5
	žene	46	33,2	46	33,2	0	0
2022	ukupno	188	72,2	185	71,1	3	1,2
	muškarci	107	83,8	105	82,3	2	1,6
	žene	81	61,1	80	60,3	1	0,8
2023*	ukupno	163	62,2	160	61,5	3	1,2

* Dopuna podataka o umrlim za 2023. godinu očekuje se do kraja 2024. godine

Ostale bolesti od većeg socio-medicinskog značaja

Od 01.01.2023. godine počelo je prikupljanje podataka o osobama obolelim od i ostalih bolesti od većeg socio-medicinskog značaja - cerebrovaskularne bolesti, srčana slabost, hronična bubrežna isuficijencija, lica sa invaliditetom, deca sa smetnjama u razvoju i oboleli od psihoza. Planirano je praćenje prijavljivanja i kretanja ove grupe bolesti preko Servisa javnog zdravlja (SJZ). Tokom 2023. godine pristup SJZ nije bio završen i dok se ne formira pristup SJZ za svaku bolest od strane Instituta za javno zdravlje Srbije, prikupljanje podataka će se vršiti na osnovu izveštaja o hospitalizaciji i potvrda o smrti. Obzirom da se za hospitalizovane osobe ne zna kada su obolele, nije bilo moguće praviti dodatnu analizu (Tabela 18).

Tabela 18. Broj hospitalizovanih i broj umrlih od ostalih bolesti od većeg socio-medicinskog značaja u Južnobanatskom okrugu u 2022. godini

Bolest	Broj hospitalizovanih	Broj umrlih
Cerebrovaskularne bolesti (I60-I69)	504	305
Srčana slabost (I42, I50, I25.5)	465	617
Hronična bubrežna isuficijencija (N18)	168	80
Lica sa invaliditetom	14	26
Deca sa smetnjama u razvoju	27	0
Psihoze (F20-F29)	217	7

Izveštaj o kretanju vodećih HNO je urađen na osnovu prijava nezaraznih bolesti koje su dostavljene i podataka koji su prikupljeni od strane Zavoda za javno zdravlje Pančevo iz zdravstvenih ustanova sa teritorije Južnog Banata, Beograda, Novog Sada, Sremske Kamenice i drugih gradova gde su lečeni stanovnici Južnobanatskog okruga. Kao izvor podataka korišćen je Registar za rak, Registar za dijabet, Registar za AKS, Servis javnog zdravlja i Baze umrlih Zavoda za javno zdravlje Pančevo, kao i publikovani podaci Instituta za javno zdravlje Srbije i Republičkog zavoda za statistiku.

prikaz higijenskog stanja u Južnibanatskom okrugu

PRIKAZ HIGIJENSKOG STANJA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2023. GODINI

PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Zdrava životna sredina podrazumeva međusobnu uzajamnu ravnotežu i sadejstvo svih njenih elemenata: zemljišta, vode, vazduha, biljnog i životinjskog sveta. Zagađenje vazduha je značajno sa aspekta uticaja na životnu sredinu i sa aspekta uticaja na zdravlje ljudi. Mnogobrojna saznanja o štetnom dejstvu aerozagađenja na ljude dobijena su posle masovnih katastrofa uzrokovanih aerozagađenjem u nekim velikim svetskim gradovima, kao i iz podataka zaštite radnika na radu i studija o humanoj i animalnoj populaciji. Međutim, prisutnost zagađujućih materija i u malim koncentracijama uz prolongirano dejstvo može imati štetni uticaj po zdravlje ljudi. Emitovane zagađujuće materije u atmosferi mogu nagraditi nove štetne supstance u atmosferi, a svakako se u njoj mogu naći i zagađenja preneti sa većih udaljenosti. Kakav će i koliki efekat na zdravlje imati zagađenje iz vazduha zavisi od mnogih činilaca (od vrste i koncentracija štetnih supstanci u vazduhu, veličine ventilacije, stanja respiratorne sluznice, ukupnog zdravstvenog stanja, životne dobi).

O aerozagađenju se češće govori kao o činiocu koji doprinosi nastanku bolesti ili pogoršanju već postojeće bolesti (pre svega respiratornih i kardiovaskularnih), nego kao o primarnom činiocu za nastanak nekog oboljenja. Procena zdravstvenog rizika za ljude od izloženosti zagađenom vazduhu moguća je na osnovu dugoročnog praćenja koncentracija zagađujućih materija u vazduhu i praćenja zdravstvenog stanja stanovništva, pre svega onih zdravstvenih ishoda za koje se zna da su povezani sa zagađenjem iz vazduha.

Zavod za javno zdravlje Pančevo, kao ovlašćena i akreditovana ustanova je vršio sistematsko praćenje kvaliteta vazduha u životnoj sredini u gradovima Pančevu, Vršcu i Kovinu. U Pančevu na pet mernih mesta, u gradu Vršcu na tri merna mesta i u Kovinu na jednom mernom mestu. Merna mesta na kojima je vršen monitoring pripadaju mreži lokalnih urbanih stanica za praćenje imisije zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu. Na svim mernim mestima nisu praćeni isti polutanati. Najveći broj polutanata praćen je na mernim mestima Vatrogasni dom i Zavod u gradu Pančevu.

AEROZAGAĐENJE U PANČEVU, KOVINU, VRŠCU I BELOJ CRKVI

PANČEVO

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene na dva merna mesta u gradu Pančevu. Tokom svih meseci 2023. god nije bilo prekoračenja mesečne granične

vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja godišnja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost (GV).

Čađ je merena ukupno u 728 uzoraka na dva merna mesta u Pančevu (Zavod i Vatrogasni dom). Na mernom mestu Zavod bilo je 10 prekoračenja, dok je na lokaciji vatrogasni dom registrovano 7. Najveća maksimalna koncentracija bila je na lokaciji Zavod ($88\mu\text{g}/\text{m}^3$). Najveća srednja godišnja vrednost za čađ je iznosila $10,59\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Vatrogasni dom. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čađi na svim lokalitetima u gradu Pančevu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima, tj. u periodu grejanja.

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Pančevu i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija je niska $8,14\mu\text{g}/\text{m}^3$ na mernom mestu Zavod i $8,19\mu\text{g}/\text{m}^3$ na mernom mestu Vatrogasni dom u okviru je preporučene prosečne godišnje koncentracije.

*Indeks kvaliteta vazduha (SAQI₁₁) je procenjen prema vrednostima koje su date u Knežević J i sar., Kvalitet vazduha u Republici Srbiji 2019 godine, Ministarstvo zaštite životne sredine, Agencija za zaštitu životne sredine, Beograd, 2020.

Sve vrednosti indeksa kvaliteta vazduha za sumpordioksid u svim uzorcima su pripadale klasi „odličan“ i nisu imale zdravstveni i ekološki značaj.

SO ₂ Pančevo - Zavod		2023. godina		
SAQI ₁₁ *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
	odličan	0-50.0	364	100
	dobar	50.1-75.0	0	0
	prihvatljiv	75.1-125.0	0	0
	zagađen	125.1-187.5	0	0
	jako zagađen	>187.5	0	0
			364	100.0

SO ₂ Pančevo - Vatrogasni dom		2023. godina		
SAQI_11 *	Koncentracija	Broj	%	
Indeks kvaliteta vazduha	(µg/m ³)	dana		
odličan	0-50.0	365	100	
doobar	50.1-75.0	0	0	
prihvatljiv	75.1-125.0	0	0	
zagađen	125.1-187.5	0	0	
jako zagađen	>187.5	0	0	
		365	100.0	

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Pančevu (Zavod, Vatrogasni dom) i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija od 15,36µg/m³ niža je od granične vrednosti na godišnjem nivou i ispod je kritičnog nivoa za zaštitu vegetacije.

NO ₂ Pančevo - Zavod		2023. godina		
SAQI_11 *	Koncentracija	Broj	%	
Indeks kvaliteta vazduha	(µg/m ³)	dana		
odličan	0-42.5	364	99.5	
doobar	42.6-60.0	2	0.5	
prihvatljiv	60.1-85.0	0	0.0	
zagađen	85.1-125.0	0	0.0	
jako zagađen	>125.0	0	0.0	
		364	100.0	

NO ₂ Pančevo - Vatrogasni dom		2023. godina		
SAQI_11 *	Koncentracija	Broj	%	
Indeks kvaliteta vazduha	(µg/m ³)	dana		
odličan	0-42.5	362	99.2	
doobar	42.6-60.0	3	0.8	
prihvatljiv	60.1-85.0	0	0.0	
zagađen	85.1-125.0	0	0.0	
jako zagađen	>125.0	0	0.0	
		365	100.0	

Azotni oksidi praćeni su na mernom mestu Narodna bašta, automatskim monitoringom u gradu Panćevu, u ukupno 298 uzoraka. Prosećna godišnja koncentracija je iznosila $32,82\mu\text{g}/\text{m}^3$, a najviša izmerena $177,46\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ukupne suspendovane ćestice PM₁₀

U gradu Panćevu sistematski je svakodnevno praćena koncentracija PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu na tri merna mesta – Strelište, Nova Misa i automatsko merenje na lokaciji Narodna bašta. Od ukupno 1054 uzoraka, u ukupno 117 (11,10%) izmerene koncentracije su prekoraćile GV. Prosećna godišnja koncentracija za ovaj polutant iznosi $29,37\mu\text{g}/\text{m}^3$ ($27,40\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Narodna bašta, $29,36\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Strelišta i $31,35\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Nova Misa). Sve prosećne godišnje vrednosti su manje od granićne godišnje vrednosti ($40\mu\text{g}/\text{m}^3$) prema zakonskoj regulativi. Najviša izmerena koncentracija iznosila je $122,50\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Narodna bašta, $153\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Strelište i $149\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Nova Misa.

Prosećna godišnja koncentracija olova u PM₁₀ na lokacijama Strelište i Nova Misa je bila niža od godišnje granićne vrednosti. Prosećna godišnja koncentracija benzo(a)pirena na lokacijama Strelište i Nova Misa je bila niža od ciljne vrednosti na godišnjem nivou.

PM₁₀ Panćevo - Strelište		2023. godina		
SAQI_11 *		Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
Indeks kvaliteta vazduha				
	odlićan	0-20	47	39.8
	doobar	20,1-40	51	43.2
	prihvatljiv	40,1-50	8	6.8
	zagaćen	50,1-100	12	10.2
	jako zagaćen	>100	0	0.0
			118	100.0

PM ₁₀ Pančevo - Narodna bašta		2023. godina		
SAQI_11 *	Koncentracija	Broj		
Indeks kvaliteta vazduha	(µg/m ³)	dana	%	
odličan	0-20	152	45.6	
doobar	20,1-40	122	36.6	
prihvatljiv	40,1-50	22	6.6	
zagađen	50,1-100	32	9.6	
jako zagađen	>100	5	1.5	
		333	100.0	

PM10 Nova Misa		2023. godina		
SAQI_11 *	Koncentracija	Broj		
Indeks kvaliteta vazduha	µg/m ³	dana	%	
odličan	0-20	115	31.5	
doobar	20,1-40	181	49.6	
prihvatljiv	40,1-50	28	7.7	
zagađen	50,1-100	33	9.0	
jako zagađen	>100	8	2.2	
		365	100.0	

Ukupne suspendovane čestice PM_{2.5} praćene su kontinualno automatski na mernom mestu Narodna bašta tokom 2023. godine. Prosečna koncentracija za dostupnih 333 dnevnih uzoraka za ovaj period merenja bila je 20,69µg/m³.

Amonijak je kao specifični polutant sistematski praćen u gradu Pančevu na mernom mestu Narodna bašta, u ukupno 298 uzoraka, bez prekoračenja maksimalno dozvoljene dnevne koncentracije. Srednja godišnja koncentracija iznosila je 3,99µg/m³.

Lako isparljivi ugljovodonici – benzen, toluen, ksilen (BTX) praćeni su u ukupno 323 uzorka ambijentalnog vazduha u Pančevu na mernom mestu Narodna bašta.

Benzen je izmeren u prosečnoj godišnjoj koncentraciji od 1,07µg/m³ koja je u nivou propisane granične vrednosti za godišnji nivo. Maksimalna izmerena koncentracija benzena je iznosila 9,79µg/m³.

Toluen Prosečna godišnja koncentracija ovog polutanta u ambijentalnom vazduhu u Pančevu iznosila je $8,17\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna izmerena koncentracija toluena je iznosila $47,17\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ksilen je u ambijentalnom vazduhu u Pančevu prisutan u prosečnoj godišnjoj koncentraciji od $12,34\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna izmerena koncentracija je iznosila $67,68\mu\text{g}/\text{m}^3$.

KOVIN

Praćenje zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu u Kovinu u 2023. godini je vršeno za sledeće parametre:

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene na jednom mernom mestu u Kovinu i nije bilo prekoračenja mesečne granične vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost.

Suspendovane čestice PM₁₀ su ispitivane u 56 uzoraka ambijentalnog vazduha Kovina. Prosečna godišnja koncentracija bila je $28,30\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalno izmerena koncentracija je bila $85,0\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Amonijak je ispitivan u 56 uzoraka ambijentalnog vazduha Kovina. Izmerene koncentracije nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti. Najviša izmerena koncentracija iznosila je $54\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Sumpordioksid je ispitivan u 365 uzoraka ambijentalnog vazduha Kovina. Izmerene koncentracije nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti. Najviša izmerena koncentracija iznosila je $15\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Azotdioksid je ispitivan u 365 uzoraka ambijentalnog vazduha Kovina. Izmerene koncentracije nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti. Najviša izmerena koncentracija iznosila je $20\mu\text{g}/\text{m}^3$.

VRŠAC

Praćenje zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu u Vršcu je realizovano na tri merna mesta: Carinski terminal, Opština i Vojnički trg.

Tokom 2023. godine na mernim mestima Carinski terminal i Opština su merene koncentracije čađi i registrovano je jedno prekoračenje veće od granične vrednosti od $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ na Opštini.

Prosečna koncentracija čađi na lokaciji Opština ($16,07\mu\text{g}/\text{m}^3$) je veća od prosečne koncentracije na lokaciji Carinski terminal ($5,78\mu\text{g}/\text{m}^3$). Čađ je više prisutna na lokaciji Opština i razlika u opterećenosti dva merna mesta ukazuje na poreklo čestica čađi od saobraćaja i iz ložišta. Distribucija prosečnih mesečnih

koncentracija čađi na oba lokaliteta u gradu Vršcu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima u periodu grejanja.

Suspendovane čestice PM₁₀ sistematski su praćene u Vršcu na dva merna mesta, Carinski terminal i Vojnički trg. Od ukupno 419 ispitanih uzoraka vazduha u 14 (3,26%) uzoraka koncentracije su bile veće od GV (1 na mernom mestu Carinski terminal i 13 na mernom mestu Vojnički Trg). Maksimalna izmerena koncentracija PM₁₀ iznosila je 83µg/m³ na mernom mestu Vojnički trg. Prosečna godišnja koncentracija PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu u Vršcu od 21,54µg/m³ (19,05 µg/m³ na mernom mestu Carinski terminal i 24,03 µg/m³ na mernom mestu Vojnički trg) niža je od propisane prosečne godišnje koncentracije. U uzorcima ukupnih suspendovanih čestica uzetih u ambijentalnom vazduhu u Vršcu određivane su i koncentracije teških metala. Nije bilo prekoračenja godišnjih graničnih i ciljnih vrednosti.

PM ₁₀ Vršac - Carinski terminal		2023. godina		
SAQI_11 *		Koncentracija	Broj	%
Indeks kvaliteta vazduha		µg/m ³	dana	
	odličan	0-20	46	75.4
	dobar	20,1-40	12	19.7
	prihvatljiv	40,1-50	3	4.9
	zagađen	50,1-100	0	0.0
	jako zagađen	>100	0	0.0
			61	100.0

PM ₁₀ Vršac - Vojnički trg		2023. godina		
SAQI_11 *		Koncentracija	Broj	%
Indeks kvaliteta vazduha		µg/m ³	dana	
	odličan	0-20	230	64.2
	dobar	20,1-40	69	19.3
	prihvatljiv	40,1-50	46	12.8
	zagađen	50,1-100	12	3.4
	jako zagađen	>100	1	0.3
			358	100.0

Na osnovu rezultata monitoringa kvaliteta vazduha na području Južnobanatskog okruga može se zaključiti da rezultati u pogledu pojedinih osnovnih zagađujućih supstancija – aerosedimenta, sumpordioksida i azotdioksida su zadovoljavajući, čađi kao i rezultati ispitivanja svih specifičnih polutanata uključujući i teške metale.

Kvalitet ambijentalnog vazduha u pogledu povećane koncentracije i ukupnih suspendovanih čestica, ne prekoračuje godišnje granične vrednosti prema nacionalnoj regulativi, ali u poređenju sa preporukama Svetske zdravstvene organizacije, ove vrednosti su iznad preporučenih. Zdravstveni rizik postoji za bilo koju koncentraciju ovog polutanta u vazduhu, pre svega za osetljive populacione grupe. Potreban je rad na prevenciji nastanka štetnih kardiovaskularnih, respiratornih i drugih zdravstvenih ishoda.

Azotdioksid sistematski je praćen u Vršcu na dva merna mesta, Carinski terminal i Opština. Od ukupno 730 ispitanih uzoraka vazduha nije bilo uzoraka sa koncentracijama većim od GV. Maksimalna izmerena koncentracija azotdioksida iznosila je 32 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ na mernom mestu Opština. Prosečna godišnja koncentracija azotdioksida u ambijentalnom vazduhu u Vršcu od 10,51 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (na lokaciji Carinski terminal 5,79 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i na lokaciji Opština 15,24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) niža je od propisane prosečne godišnje koncentracije.

NO₂ Vršac - Opština		2023. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
	odličan	0-42.5	365	0.0
	dobar	42.6-60.0	0	0.0
	prihvatljiv	60.1-85.0	0	0.0
	zagađen	85.1-125.0	0	0.0
	jako zagađen	>125.0	0	100.0
			365	100.0

NO ₂ Vršac - Carinski terminal		2023. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija (µg/m ³)	Broj dana	%
	odličan	0-42.5	365	100.0
	dobar	42.6-60.0	0	0.0
	prihvatljiv	60.1-85.0	0	0.0
	zagađen	85.1-125.0	0	0.0
	jako zagađen	>125.0	0	0.0
			365	100.0

BELA CRKVA

Praćenje zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu u Beloj Crkvi u 2023. godini je vršeno za sledeće parametre:

PM10 je ispitivan u 56 uzoraka ambijentalnog vazduha Bele Crkve. Izmerene koncentracije su 7 dana prekoračivale dnevne granične vrednosti. Najviša izmerena koncentracija iznosila je 71 µg/m³. U uzorcima ukupnih suspendovanih čestica uzetih u ambijentalnom vazduhu u Beloj Crkvi određivane su i koncentracije teških metala. Nije bilo prekoračenja godišnjih graničnih i ciljnih vrednosti.

PM ₁₀ Bela Crkva, opština		2023. godina		
SAQI_11	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija (µg/m ³)	Broj dana	%
	odličan	0-20	28	50.0
	dobar	20,1-40	19	33.9
	prihvatljiv	40,1-50	2	3.6
	zagađen	50,1-100	7	12.5
	jako zagađen	>100	0	0.0
			56	100.0

Azotdioksid je ispitivan u 365 uzoraka ambijentalnog vazduha Bele Crkve. Izmerene koncentracije nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti. Najviša izmerena koncentracija iznosila je 17 µg/m³.

NO2		Bela Crkva, opština		2023. godina	
Indeks	SAQI_11 kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%	
	odličan	0-42.5	366	100.0	
	dobar	42.6-60	0	0.5	
	prihvatljiv	60.1-85	0	0.0	
	zagađen	85.1-125	0	0.0	
	jako zagađen	>125	0	0.0	
			366	100	

PRAĆENJE REZULTATA MERENJA ALERGENOG POLENA NA TERITORIJI GRADA PANČEVA I OKOLINE

Polen biljaka je za čoveka jedan od najznačajnijih alergena u vazduhu. Polenova zrna kod više od 20% ljudske populacije izazivaju alergijske reakcije (bronhitis, konjuktivitis, dermatitis, polenska kijavica), dok u slučaju dugotrajnog i višegodišnjeg izlaganja visokim koncentracijama jedan deo ljudske populacije oboleva od hroničnog bronhitisa i bronhijalne astme. Zagađenost vazduha u urbanim, industrijskim sredinama doprinosi pojačanom alergijskom dejstvu aeropolena.

Merenje koncentracije polena 25 alergeni biljnih vrsta u vazduhu obavlja se u okviru sistematskog praćenja koncentracije polena na teritoriji Grada Pančeva, u okviru državne mreže za monitoring alergeno polena koji vrši Agencija za zaštitu životne sredine. Merno mesto za uzorkovanje polena je u centru Pančeva, na zgradi Gradske uprave Pančevo.

Vremenski period kontinuiranog uzimanja uzoraka počinje početkom februara i traje do prvih novembarskih dana, u zavisnosti od vremenskih uslova.

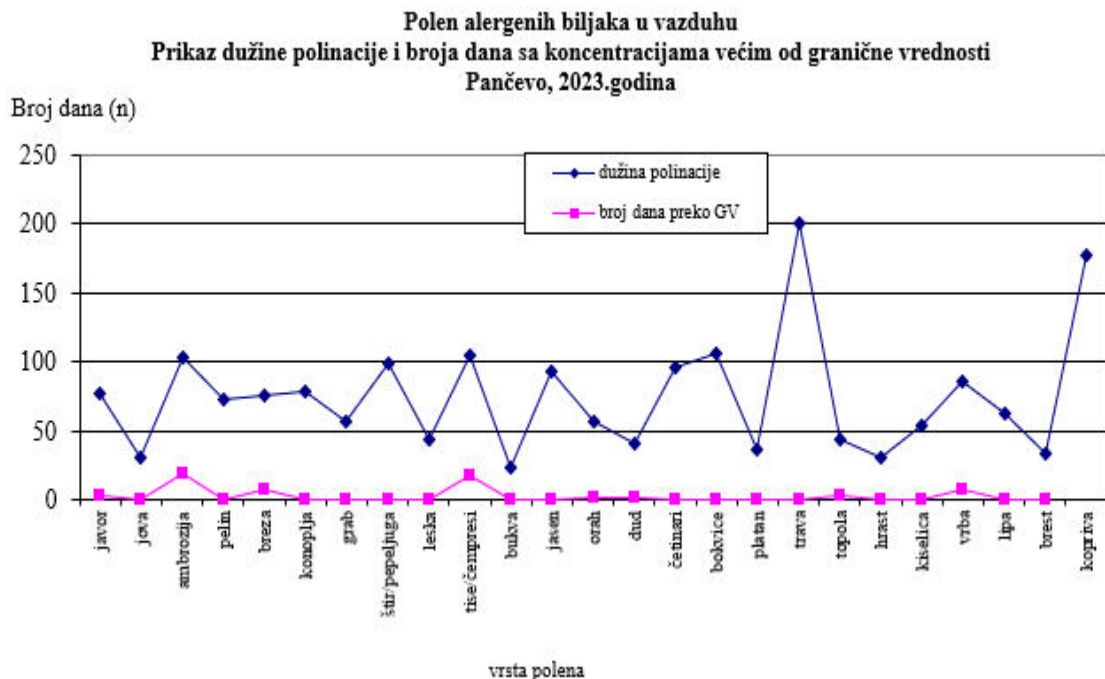
Merenja polena u vazduhu obuhvataju tri sezone cvetanja:

- a) sezonu cvetanja drveća koja počinje početkom februara cvetanjem leske i jove i traje do početka maja;
- b) sezonu cvetanja trava koja traje od maja do druge dekade jula, a osim cvetanja trava karakteriše je i cvetanje borova i lipa;
- c) sezonu cvetanja korova koja traje od druge polovine jula do početka novembra meseca i karakteriše je cvetanje ambrozije.

Vrši se identifikacija polena sledećih biljnih vrsta: leska, jova, tise i čempresi, brest, topola, javor, vrba, jasen, breza, grab, platan, orah, hrast, bor, konoplja, trave, lipa, bokvica, kiselica, koprive, štir, pelin i ambrozija.

Rezultati merenja aerogenog polena u vazduhu grada Pančeva su tabelarno prikazani.

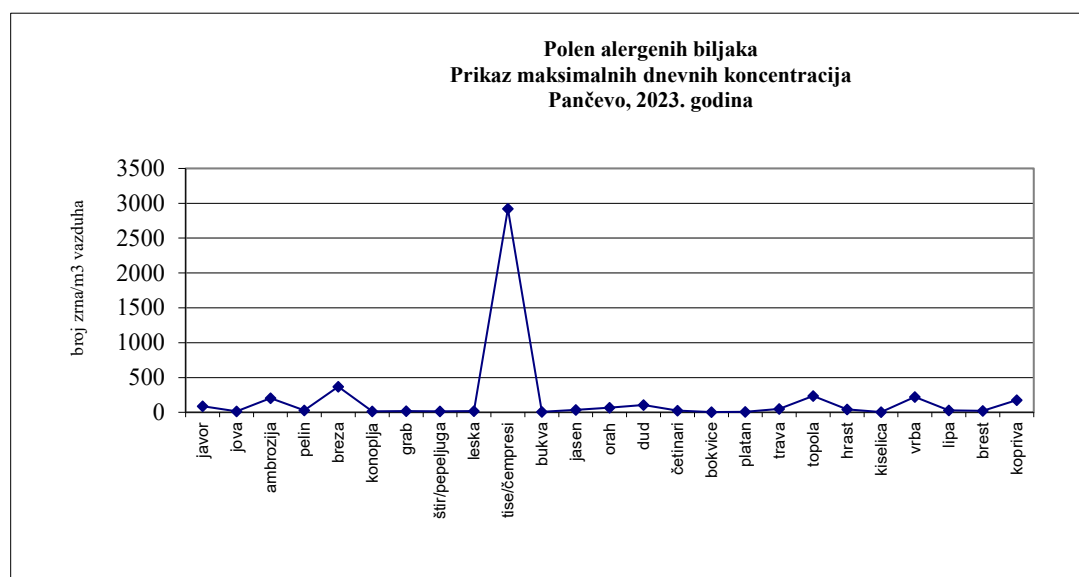
Grafički prikaz rezultata merenja aeropolena u 2023. godini

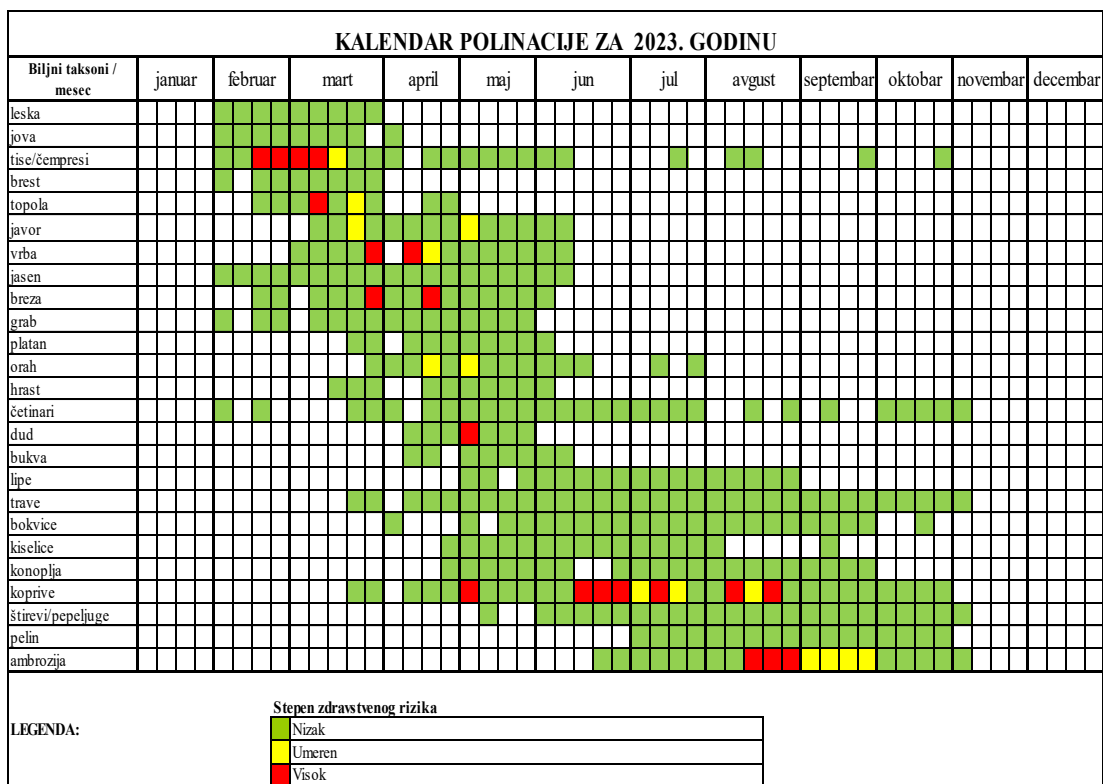
Iz grafičkog prikaza **ukupnih koncentracija** polena na godišnjem nivou vidi se da su u vazduhu u Pančevu tokom perioda merenja u 2023. godini najviše koncentracije polena bile ukupne koncentracije polena tisa i čempresa (8552 polenovih zrna/m³ vazduha), koprive (5628 polenovih zrna/m³ vazduha), breze (1729 polenovih zrna/m³ vazduha), vrbe (1624 polenovih zrna/m³ vazduha) i trava (1579 polenovih zrna/m³ vazduha).

Tokom mernog perioda u 2023. godini **najdužu polinaciju** imale su trave (200 dana), koprive (177 dana), bokvice (106 dana), tise i čempresi (105 dana) i ambrozija (103 dana), dok su ostale vrste alergeni biljaka imale manju dužinu polinacije.

Najveći broj dana sa koncentracijama **većim od granične vrednosti** za polen alergeni biljaka zabeležen je za polen koprive (28 dana), ambrozije (19 dana), tise/čempresi (17 dana), breze (7 dana) i vrbe (7 dana).

Najveće vrednosti **maksimalne dnevne koncentracije** imale su koncentracije polena tisa i čempresa (2921 polenovih zrna/m³ vazduha), breze (369 polenovih zrna/m³ vazduha), topole (236 polenovih zrna/m³ vazduha), vrbe (221 polenovih zrna/m³ vazduha) i ambrozije (205 polenovih zrna/m³ vazduha). Granična vrednost za koncentracije polena ambrozije u vazduhu se razlikuje od polena drugih vrsta te je potencijalni rizik od polena ambrozije za pojavu alergijskih oboljenja veći nego rizik istih koncentracija drugih vrsta.

Ocena zdravstvenog rizika

U periodu od 5-44 nedelje 2023. godine (280 dana monitoringa) ukupan broj dana koji je ocenjen sa: **umerenim zdravstvenim rizikom** po nastanak alergijskih reakcija je iznosio za polen: ambrozije 24 dana, koprive 13 dana, tisa i čempresa 7 dana, javora 3 dana, vrbe 3 dana, oraha 2 dana, topole 2 dana, breze 1 dan; **visoki zdravstveni rizik** po nastanak alergijskih reakcija je bio za polen: koprive 15 dana, tisa i čempresa 10 dana, ambrozije 9 dana, breze 6 dana, vrbe 4 dana i dudu 2 dana.

Ukupan broj dana koji je ocenjen sa umerenim rizikom najmanje za jednu vrstu alergnog polena je bio u periodu od 5-44 nedelje 2023. godine 45 (16,07%) dana i sa visokim rizikom (kada je bar jedna vrsta ocenjena ovom ocenom) 44 (15,71%) dana. U 2022. godini (252 dana monitoringa) je bilo 19 (7,54%) dana procenjeno sa umerenim rizikom i 32 (12,70%) dana sa visokim rizikom za pojavu alergijskih reakcija.

PRAĆENJE BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Buka je svaki neželjeni zvuk. Buka u životnoj sredini uglavnom je posledica ljudskih aktivnosti, ali buku može stvarati i priroda (udar groma, vodopadi, jaki vetrovi, životinje). Glavni izvori buke u komunalnoj sredini su saobraćaj, industrija, građevinski i javni radovi, rekreacija, sport, zabava. Saobraćaj je među najvažnijim izvorima buke, a čak 80% zagađenja bukom u gradovima uzrokuju automobili. Zbog toga je „zagađenje bukom“ postalo izrazit javnozdravstveni i ekološki problem. Kao posledica izloženosti velikoj buci, mogu da se jave efekti na čulo sluha (auditivni) i efekti na ostale organe i tkiva (neauditivni).

Neauditivni zdravstveni efekti izraz su fiziološke reakcije na stres. Buka indirektno utiče na endokrini sistem i simpatički deo autonomnog nervnog sistema i podstiče izlučivanje stresogenih hormona. Većina efekata buke (smetnje kardiovaskularnog, digestivnog i imunološkog sistema, smanjenje pažnje i pamćenja, suženje vidnog polja) kratkotrajna je i prolazna. Te zdravstvene smetnje mogu preći i u hronične. Kod dece se zapažaju poremećaji koncentracije i pamćenja. Za dobar san bilo bi poželjno da buka ne prelazi 30 decibela, a pojedinačni zvučni nadražaji 45 decibela.

Sistematsko merenje buke u životnoj sredini, uslov je za bolje upoznavanje štetnih efekata prekomerne buke i sprovođenje nadzora i smanjenja nivoa buke u svakodnevnom životu i radu.

Na odabranim mernim mestima merenja se vrše kontinualno, 24-časovno. Mere se glavni indikatori buke u životnoj sredini: dnevni- L_{day} (od 06-18h), večernji- $L_{evening}$ (od 18-22h) i noćni L_{night} (od 22-06h) nivoi buke u životnoj sredini kao i celodnevni nivo buke- L_{den} (00-24h). Pored glavnih mere se i pomoćni indikatori: L_{AE} , L_{AFmax} , L_{AFmin} i procentni nivoi $L_{N,T}$.

Na svakom mernom mestu meri se gustina saobraćaja brojanjem prolaska lakih i teških vozila.

U 2023. godini Zavod za javno zdravlje Pančevo, vršio je monitoring buke u životnoj sredini u gradu Pančevu, Vršcu i opštini Kovin.

GRAD PANČEVO

Mreža mernih mesta za monitoring buke u Pančevu obuhvata 42 merna mesta raspoređeno u šest akustičkih zona u dve kampanje.

Granične vrednosti indikatora buke na otvorenom prostoru

ZONA	NAMENA PROSTORA	NIVO BUKE U dB	
		ZA DAN I VEČE	ZA NOĆ
1.	Područja za odmor i rekreaciju, bolničke zone i oporavilišta, kulturno-istorijski lokaliteti, veliki parkovi	50	40
2.	Turistička područja, kampovi i školske zone	50	45
3.	Čisto stambena područja	55	45
4.	Poslovno-stambena područja, trgovačko-stambena područja i dečja igrališta	60	50
5.	Gradski centar, zanatska, trgovačka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zona duž autoputeva, magistralnih i gradskih saobraćajnica	65	55
6.	Industrijska, skladišna i servisna područja i transportni terminali bez stambenih zgrada	Na granici ove zone buka ne sme prelaziti graničnu vrednost u zoni sa kojom se graniči	

Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u sezoni 2023. godine dobijene su prosečne vrednosti indikatora buke, prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja.

I kampanja:

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za dan: L_{day} (**70,81dB**) izmerena je u zoni 5: zona gradskog centra na MM 25-vikend – Trg Kralja Petra I br. 2-4 (Opština).

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za veče $L_{evening}$ (**67,27dB**) izmerena je u zoni 6: industrijska zona na MM 42 – Spoljnostarčevačka br. 199 (Manastir Vojlovica).

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za noć: L_{night} (**70,68dB**) izmerena je u zoni 4: poslovno-stambena područja na MM 3-vikend – Njegoševa br. 1A, centar grada.

Najveća vrednost celodnevnog nivoa buke u životnoj sredini L_{den} (**76,01dB**) izmerena je u zoni 4: poslovno-stambena područja na MM 3-vikend – Njegoševa br. 1A, centar grada.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za dan (**48,98dB**) i izmerena je u zoni 3: čisto stambena područja na MM 37– Poljska br. 20, naselje Vojlovica (ograda RNP).

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za veče **L_{evening} (39,82 dB)** izmerena je u zoni 3: čisto stambena područja na MM 37– Poljska br. 20, naselje Vojlovica (ograda RNP).

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za noć: **L_{night} (37,02dB)** izmerena je u zoni 2: školska zona na MM 29 – OŠ „Mika Antić“ Dušana Petrovića - Šaneta br.11, naselje Strelište.

Najmanja vrednost celodnevnog nivoa buke u životnoj sredini **L_{den} (48,17dB)**, izmerena je u zoni 3: čisto stambena područja na MM 37– Poljska br. 20, naselje Vojlovica (ograda RNP).

Od 86489 stanovnika u gradu Pančevu u prolećnoj sezoni 2023. godine:

- dnevnom bukom **ugroženo je** 13,29% ili 11498 stanovnika,
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 9,41% ili 8141 stanovnika,
- noćnom bukom **ugroženo je** 14,64% ili 12664 stanovnik,
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 6,32% ili 5464 stanovnika.

Dominantan izvor buke u Pančevu je buka od saobraćaja na najvećem broju mernih mesta i buka od industrijskih postrojenja.

II kampanja:

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za dan: **L_{day} (67,74dB)** izmerena je u zoni 5: zona gradskog centra na MM 8 – Dimitrija Tucovića br. 53, naselje Margita.

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za veče **L_{evening} (66,12dB)** izmerena je u zoni 6: industrijska zona na MM 42 – Spoljnostarčevačka br. 199 (Manastir Vojlovica).

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za noć: **L_{night} (66,07dB)** izmerena je u zoni 6: industrijska zona na MM 42 – Spoljnostarčevačka br. 199 (Manastir Vojlovica).

Najveća vrednost celodnevnog nivoa buke u životnoj sredini **L_{den} (72,46dB)** izmerena je u zoni 6: industrijska zona na MM 42 – Spoljnostarčevačka br. 199 (Manastir Vojlovica).

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za dan **L_{day} (44,80dB)** i izmerena je u zoni 5: zona gradskog centra na MM 24V– Vojvode Radomira Putnika br. 1, centar grada.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za veče **L_{evening} (42,83 dB)** izmerena je u zoni 2: školska zona na MM 29 – OŠ „Mika Antić“ Dušana Petrovića - Šaneta br.11, naselje Strelište.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za noć: **L_{night} (38,13dB)** izmerena je u zoni 2: školska zona na MM 29 – OŠ „Mika Antić“ Dušana Petrovića - Šaneta br.11, naselje Strelište.

Najmanja vrednost celodnevnog nivoa buke u životnoj sredini **L_{den} (49,69dB)**, izmerena je u zoni 2: školska zona na MM 29 – OŠ „Mika Antić“ Dušana Petrovića - Šaneta br.11, naselje Strelište.

Od 86489 stanovnika u gradu Pančevu u sezoni leto-jesen 2023. godine:

- dnevnom bukom **ugroženo je** 13,36% ili 11553 stanovnika,
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 9,47% ili 8191 stanovnika,
- noćnom bukom **ugroženo je** 15,41% ili 13328 stanovnik,
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 6,75% ili 5837 stanovnika.

Dominantan izvor buke u Pančevu je buka od saobraćaja na najvećem broju mernih mesta i buka od industrijskih postrojenja.

OPŠTINA KOVIN

Monitoring buke u opštini Kovin realizovan je u toku letnje sezone 2023. godine na 13 mernih mesta na kojima se buka prati sistematski više godina.

Na svim mernim mestima merenje buke se odvijalo radnim danom i na dva merna mesta vikendom. Monitoringom je obuhvaćeno pet akustičkih zona sa različitim brojem mernih mesta u okviru samih zona.

Spisak mernih mesta za sistematsko merenje buke u Opštini Kovinu
u 2023. godini – letnja sezona

R.br.	Oznaka mernog mesta	Zona*	Merno mesto
1.	MM 1	5	Kovin, Opština JNA br. 5-radni danom
2.	MM 1V*	5	Kovin, Opština JNA br. 5-vikend
3.	MM 2	5	Bavanište, Mesna zajednica, Trg Zorana Đurđeva br. 2
4.	MM 3	1	Kovin, Trg Žarka Zrenjanina br. 11
5.	MM 4	3	Kovin, Đure Petrovića br. 1

6.	MM 5	1	Kovin, Cara Lazara br. 253 (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Kovin“)
7.	MM 6	5	Gaj , Mesna zajednica, Trg oslobođenja br. 11
8.	MM 7	5	Dubovac, Cara Lazara br. 34
9.	MM 8	5	Deliblato, Dom kulture, Paje Marganovića br. 88
10.	MM 9	2	Kovin, Gimnazija „Branko Radičević“, Cara Lazara br. 197
11.	MM 10	5	Kovin, Dom Kulture, Cara Lazara br. 85-radni dan
12.	MM 10V*	5	Kovin, Dom Kulture, Cara Lazara br. 85-vikend
13.	MM 11	5	Mramorak, Žarka Zrenjanina br. 69
14.	MM 12	4	Kovin, Dejana Brankova br. 247
15.	MM 13	5	Pločica, Mesna zajednica, Kralja Petra I br. 25

* SRPS U.J6.205:2007

V-Oznaka za merenje koje je vršeno vikendom

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za sva tri referentna vremenska perioda bilo je na 1 mernom mestu (MM 5).**

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period dan bilo je na 2 merna mesta (MM 9 i MM 12).**

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period veće bilo je na 1 mernom mestu (MM 9).**

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period noć bilo je na 3 merna mesta (MM 3, MM 7 i MM12).**

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period dan L_{day} (61.84dB)** izmerena je u **zoni 1:** Područja za odmor i rekreaciju, bolničke zone i veliki parkovi, na **MM 5** – Kovin, Cara Lazara br. 253 (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Kovin“).

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period veće $L_{evening}$ (64.43dB)** izmerena je u **zoni 5:** Zona gradskog centra na **MM 10** – Kovin, Dom kulture, Cara Lazara br. 85.

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period noć L_{night} (57.77dB)** izmerena je u **zoni 4:** Poslovno-stambena područja na **MM 12** – Kovin, Dejana Brankova, JNA br. 247.

Najveća vrednost celodnevnog nivoa buke u životnoj sredini L_{den} (**65.05dB**) izmerena je u **zoni 4**: Poslovno-stambena područja na **MM 12** – Kovin, Dejana Brankova, JNA br. 247.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period dan** L_{day} (**49.24dB**) izmerena je u **zoni 3**: Čisto stambena zona na **MM 4** – Kovin, Đure Petrovića br.1.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period več** $L_{evening}$ (**47.57dB**) izmerena je u **zoni 3**: Čisto stambena zona na **MM 4** – Kovin, Đure Petrovića br.1.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period noć** L_{night} (**42.30dB**) izmerena je u **zoni 2**: Školske zone na **MM 9** – Kovin, Gimnazija „Branko Radičević“ Cara Lazara br. 197.

Najmanja vrednost celodnevnog nivoa buke u životnoj sredini L_{den} (**51.44dB**) izmerena je u **zoni 3**: Čisto stambena zona na **MM 4** – Kovin, Đure Petrovića br.1.

Od 28201 stanovnika na teritoriji opštine Kovin tokom 2023. godine **dnevnom bukom** **ugroženo je 13.41%** ili 3781 stanovnika, a **veoma je ugroženo 9.51%** ili 2683 stanovnika.

Noćnom bukom ugroženo je 15.37% ili 4333 stanovnika, a **veoma ugroženo 6.72%** ili 1896 stanovnika.

Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da je dominantan izvor buke u Kovinu buka od saobraćaja na najvećem broju mernih mesta.

GRAD VRŠAC

Monitoring buke u gradu Vršcu realizovan je u toku jesenje sezone 2023. godine na 20 mernih mesta na kojima se buka prati sistematski više godina.

Na svim mernim mestima merenje buke se odvijalo radnim danom. Monitoringom je obuhvaćeno 5 akustičkih zona sa različitim brojem mernih mesta u okviru samih zona.

Spisak mernih mesta za sistematsko merenje buke u Vršcu u 2023. godini-jesenja sezona

R. br.	Oznaka mernog mesta	Zona*	Adresa mernog mesta
1.	MM 1	1	Abraševićeva br. 42
2.	MM 2		Podvršanska br. 13 (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović“)
3.	MM 3	2	OŠ „Jovan Sterija Popović“, Bulevar Žarka Zrenjanina br. 114
4.	MM 4	3	Vojnički Trg br. 1

5.	MM 5		Janka Halabure br. 1
6.	MM 6		Vase Pelagića br. 18
7.	MM 7		Svetislava Jovanovića br. 1
8.	MM 8		Gavrila Principa br. 54
9.	MM 9	4	"Agrico", između ulica Put za klanicu i Đure Cvejića
10.	MM 10	5	Opština, Trg Pobjede br. 1
11.	MM 11		2. oktobra br. 89
12.	MM 12		Bulevar Žarka Zrenjanina br. 29
13.	MM 13		Nikite Tolstoja br. 1
14.	MM 14		Svetosavki Trg br. 6b
15.	MM 15		Vojvode Stepe Stepanovića br. 1
16.	MM 16		Hajduk Veljka br. 76
17.	MM 17		Arhitekte Brašovana br. 2
18.	MM 18		Dvorska br. 28
19.	MM 19		Trg Zelena pijaca br. 13
20.	MM 20		Trg Teodora Vršačkog br. 9

* SRPS U.J6.205:2007

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za sva tri referentna vremenska perioda je na 5 mernih mesta** (MM 1, MM 2, MM 3, MM 5 i MM 7).

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period dan je na dva merna mesta** (MM 6 i MM16).

Broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke u životnoj sredini **za referentni vremenski period noć je na 7 mernih mesta** (MM 6, MM 8, MM 11, MM12, MM 13, MM 18 i MM 19).

Najveća vrednost indikatora buke u životnoj sredini za **referentni vremenski period dan** L_{day} (**66,22dB**) izmerena u zoni 5 - Hajduk Veljka br. 76, **veče** $L_{evening}$ (**62,98dB**) izmerena u zoni 5 - Dvorska br. 28, **noć** L_{night} (**59,75dB**) izmerena u

zoni 5 - Dvorska br. 28, kao i najveća vrednost celodnevnog nivoa buke L_{den} (**67,52dB**) izmerena je u zoni 5 na MM 18 – Dvorska br. 28.

Najmanja vrednost indikatora buke u životnoj sredini za **referentni vremenski** period dan L_{day} (**48,73dB**) izmerena u zoni 5 - Trg Teodora Vršačkog br. 9, **veče** $L_{evening}$ (**49,75dB**) izmerena je u zoni 4 na MM 9 – „Agrico“ između ulica Put za klanicu i Đure Cvejića, **za noć** L_{night} (**43.45dB**) je u zoni 4 na MM 4 – Vojnički Trg br.1 kao i najmanja vrednost celodnevnog nivoa buke L_{den} (**52.92dB**).

Od 45577 stanovnika na teritoriji grada Vršca tokom 2023. godine **dnevnom bukom** **ugroženo je 12,90%** ili 5879 stanovnika a **veoma je ugroženo 9,06%** ili 4129 stanovnika.

Noćnom bukom ugroženo je 13,84% ili 6307 stanovnika, a **veoma ugroženo 5,87%** ili 2677 stanovnika.

Dominantan izvor buke u Vršcu je saobraćajna buka na najvećem broju mernih mesta.

UNAPREĐENJE ISHRANE, BEZBEDNOST HRANE, MIKROBIOLOŠKA ISPRAVNOST UZORAKA SA POVRŠINA I ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST PREDMETA OPŠTE UPOTREBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Hrana je izvor energije i esencijalnih hranljivih sastojaka potrebnih za izgradnju i funkcionisanje ćelija, tkiva i organskih sistema kao i za nadoknadu energetske potrošnje. Primena principa pravilne ishrane kao i dostupnost dovoljne količine zdravstveno bezbedne hrane, predstavljaju osnovno ljudsko pravo, preduslov je unapređenja i očuvanja zdravlja stanovništva.

Savetovalište za ishranu je počelo sa radom 01.07.2023. godine. Ukupno je realizovano 43 prvih pregleda i 29 kontrolnih pregleda. Neke aktivnosti su realizovane u okviru promocije zdravlja.

Nadzor nad bezbednošću hrane i zdravstvenom ispravošću predmeta opšte upotrebe tokom 2023. godine je redovno sproveden. Prikupljeni su podaci koji omogućavaju da se utvrde uzroci neispravnosti, izvrši procena rizika za zdravlje stanovništva i preporučuje mere za poboljšanje svih onih postupaka u lancu proizvodnje, transporta i prometa namirnica koji predstavljaju rizik za mikrobiološku i fizičko – hemijsku kontaminaciju.

Mikrobiološka i fizičko – hemijska kontaminacija hrane predstavljaju rizik za nastanak bolesti prenosivih hranom. Do kontaminacije hrane može doći u prevozu, proizvodnji i prometu, a i sami krajnji korisnici mogu neadekvatnim rukovanjem dovesti do njene kontaminacije. Kontrola hrane, predmeta opšte upotrebe domaćeg porekla i iz uvoza, higijene procesa proizvodnje i transporta hrane se vrši na zahtev korisnika ili u skladu sa već ugovorenim obavezama.

Kontrola uzoraka sa površina (briseva, suđera i kontakt ploča sa predmeta, površina i ruku osoba) u procesu proizvodnje i prometa namirnica vršena je sa ciljem procene rizika po zdravlje ljudi i blagovremenog preduzimanja mera u skladu sa principima HACCP sistema.

Zavod za javno zdravlje se svojim angažovanjem nameće kao pouzdan partner u ostvarenju bezbednosti hrane što potvrđuju i brojne usluge dobijene na značajnim tenderima. Učestvovanje u obezbeđivanju bezbedne hrane u cilju prevencije i unapređenja zdravlja ljudi bila je i ostala osnovna delatnost Instituta i Zavoda za javno zdravlje.

Rezultati ispitivanja su pokazali da je u periodu od I-XII 2023. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga uzorkovano i analizirano ukupno 514 uzorka hrane. Od tog broja na mikrobiološku ispravnost ispitano je 498 uzoraka, a na fizičko – hemijsku ispravnost ispitano je 131 uzorka. Neispravnih je bilo 24 odnosno (4,81%) zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, Enterobacteriaceae, Bacillus cereus, koagulaza pozitivnog stafilokoka, listerije i kvasaca i plesni u broju iznad vrednosti definisanih zakonskom regulativom. Fizičko – hemijska neispravnost je uočena u pet uzoraka zbog natrijum hlorida, šećera i sadržaja vode. Na osnovu ovih analiza data su mišljenja o bezbednosti hrane sa predlozima mera koje treba preduzeti.

U okviru Programa monitoringa bezbednosti hrane za 2023. godinu koji je realizovan po zahtevu Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i u saradnji sa sanitarnom inspekcijom ukupno je uzorkovano 58 uzoraka hrane. Neispravno je bilo 4 (6,90%) uzoraka

U okviru monitoringa hrane na teritoriji APV tokom 2023. godine uzorkovano je 50 uzoraka hrane za Projekat kontrole sadržaja natrijum-hlorida u obrocima organizovane društvene ishrane dece predškolskog uzrasta i adolescenata u AP Vojvodini.

Po epidemiološkim indikacijama nije bilo uzorkovanja.

Kontrola uzoraka sa površina je obuhvatila ispitivanje 1372 uzoraka. Neispravnih uzoraka je bilo 81 što je 5,90% od ukupnog broja (u 61 uzorka izolovani su saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 37 uzoraka patogeni).

U periodu I-XII 2023. godine uzorkovano je i analizirano 75 uzoraka predmeta opšte upotrebe. Na mikrobiološku ispravnost analizirano je 55 uzoraka, a na fizičko – hemijsku ispravnost uzorkovano je i ispitano 74 uzoraka. Mikrobiološki je neispravno dva uzorka zbog aerobno mezofilnih bakterija i pseudomonasa. U pogledu fizičko-hemijskih osobina svi uzorci su ispravni.

U okviru Programa monitoringa zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe za 2023. godinu koji je realizovan po zahtevu Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i u saradnji sa sanitarnom inspekcijom ukupno je uzorkovano 44 uzoraka predmeta opšte upotrebe. Mikrobiološki neispravno je bilo 2 (4,55%) uzoraka.

Gore navedeni podaci o higijenskim uslovima u proizvodnji i prometu ukazuju da je potrebno i dalje raditi na edukaciji stanovništva, kontinuirano naglašavati značaj održavanja lične higijene kao i higijene radnih prostorija, površina i predmeta koji dolaze u dodir sa hranom. Broj analiziranih uzoraka hrane, predmeta opšte upotrebe i briseva ne omogućava validnu procenu rizika po zdravlje stanovništva Južnobanatskog okruga. Potrebno je da svi subjekti (laboratorije) sa teritorije Južnobanatskog okruga dostavljaju Zavodu za javno zdravlje Pančevo izveštaje o kontroli bezbednosti hrane, zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe i uzoraka sa površina, što do sada nisu činili.

PROGRAM JAVNO-ZDRAVSTVENE KONTROLE PREDŠKOLSKIH I ŠKOLSKIH OBJEKATA

Škole su vaspitno obrazovne ustanove, ali i deo životno-radne sredine od izuzetnog značaja za psihički, fizički i socijalni razvoj dece.

U smislu razvijanja i unapređenja fizičkog zdravlja od posebnog značaja je periodični nadzor nad svim predškolskim i školskim objektima (školska zgrada, dvorište, fiskulturna sala) i prostorijama (učionice, kabineti, holovi, hodnici, sanitarne prostorije, kuhinje itd.).

Za potrebe Ministarstva zdravlja vrši se kontrola higijenskih uslova u objektima osnovnih škola, a prema ugovorima se realizuju programi javno-zdravstvene kontrole predškolskih i školskih objekata koji obuhvataju u celini ili pojedinačno: kontrolu higijenskog stanja objekta, kontrolu mikrobiološkog stanja radnih površina, posuđa i ruku osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama, ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica u školskoj kuhinji, kontrolu energetske vrednosti obroka, kontrolu vode za piće, poslove dezinfekcije i deratizacije objekata i zdravstvene preglede osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama i vaspitača u zabavištu.

U periodu od I-XII 2023. godine izvršeno je 167 kontrola higijenskog stanja predškolskih i školskih objekata, što je 108,44% od godišnjeg plana i 13 nadzora više u odnosu na 2022. godinu. Utvrđeno stanje je na prošlogodišnjem nivou iako se vrše stalna poboljšanja.

Podaci koji su ovde dati uključeni su u ukupan broj uzoraka vode za piće, hrane i uzoraka sa površina.

Na mikrobiološku ispravnost ukupno je analizirano 157 uzoraka hrane iz predškolskih i školskih objekata i objekata za kolektivni smeštaj dece što je 94,01% od godišnjeg plana. U odnosu na 2022. godinu uzeto je devet uzoraka manje. Neispravno je bilo sedam uzorka, odnosno 4,46% zbog povećanog prisustva kvasaca i plesni i enterobakterija.

Uzorkovano je i ispitano 714 uzoraka sa površina iz kuhinja ovih objekata što je 97,94% od godišnjeg plana, a u odnosu na 2022. godinu manje 19 uzoraka.

Uzorkovano je i analizirano 149 uzoraka energetske vrednosti obroka što je 94,90% od godišnjeg plana, a osam manje u odnosu na 2022. godinu.

Tokom 2023. godine analizirano je 329 uzoraka vode za piće na mikrobiološku i fizičko – hemijsku ispravnost, što je 105,45% od godišnjeg plana. U odnosu na 2022. godinu broj ispitanih uzoraka je veći za 18 uzoraka.

Broj analiziranih uzoraka u školama realno je veći jer su svi vodovodi kao svoja točeca mesta u monitoringu predvideli školske objekte, a ovi se podaci prikazuju u ukupnom broju analiza vode za piće.

HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Prema Svetskoj Zdravstvenoj Organizaciji osnovni uslov za očuvanje zdravlja stanovništva je obezbeđivanje dovoljne količine zdravstveno bezbedne vode za piće i jedan je od osnovnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva.

Vodosnabdevanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu vrši se putem podzemnih voda iz dubljih vodonosnih slojeva (30-100m). Oko 90% stanovništva priključeno je na centralne vodovode. U okrugu postoje sledeća postrojenja za preradu vode: u Pančevu, Kovinu, Oповu, Kovačici, Vršcu, Bavaništu, Dubovcu, Pločici i Nikolincima.

Kvalitet usluge vodosnabdevanja ne procenjuje se samo kroz obezbeđivanje dovoljne količine vode potrošačima za piće za sve uobičajene potrebe u domaćinstvu, već i kroz sprečavanje distribucije štetnih materija i mikroorganizama. Način kontrole kvaliteta usluge vodosnabdevanja je kontinuirani monitoring, a cilj kontrole higijenske ispravnosti vode za piće je očuvanje i zaštita zdravlja ljudi.

Rezultati laboratorijskih analiza se dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor, vlasniku vodnog objekta, a godišnji izveštaji o kontroli Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“, Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

Južnobanatski okrug prema popisu iz 2022. godine ima 260.244 stanovnika i 96 naseljenih mesta. Okrug je podeljen u osam opština: Alibunar (10 naseljenih mesta i vikend naselje Devojački bunar), Bela Crkva (14 naseljenih mesta), Kovačica (8 naseljenih mesta), Kovin (10 naseljenih mesta), Opovo (4 naseljena mesta), Pančevo (10 naseljenih mesta), Plandište (14 naseljenih mesta) i Vršac (24 naseljena mesta i vikend naselje Dumbrava).

Monitoring vodosnadbjevanja sprovodi se u svih osam opština okruga u 92 naseljena mesta i dva vikend naselja, odnosno u svim naseljenim mestima koji imaju centralni način vodosnadbjevanja. U naseljenim mestima Laudonovac (Plandište) i Vršački Ritovi (Vršac) ne postoji centralni način vodosnadbjevanja, već svako domaćinstvo ima sopstveni bunar. Na teritoriji Južnobanatskog okruga postoji ukupno 66 centralnih vodovoda. Približno 98% stanovnika na teritoriji okruga se snadbjeva vodom za piće iz centralnih vodovoda (gradskih i seoskih). Na teritoriji okruga postoji devet fabrika za preradu vode: Pančevo, Kovin, Opovo, Kovačica, Vršac, Bavanište, Dubovac, Pločica i Nikolinci.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga pod redovnom kontrolom Zavoda za javno zdravlje Pančevo su svi centralni vodovodi.

Zavod za javno zdravlje Pančevo na teritoriji Južnobanatskog okruga mikrobiološki je analizirao 6828 uzoraka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbjevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga fizičko-hemijski je analizirao 6282 uzorka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbjevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz javnih vodovoda gradskih naselja sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2023. godine

NASELJE	MIKROBIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
	broj uzetih uzoraka	neispravni uzorci		uzrok neispravnosti	broj uzetih uzoraka	neispravnih		uzrok neispravnosti
		broj	%			broj	%	
PANČEVO*	1531	39	2,55	AMB i ostali uzročnici ***	1441	82	5,69	mangan, rezidualni hlor i senzorne osobine (boja, miris, mutnoća)
ALIBUNAR	24	1	4,17	AMB	24	18	75,00	mangan, boja
BELA CRKVA	252	2	0,79	ostali uzročnici	252	61	24,21	gvožđe, mangan, rezidualni hlor i senzorne osobine
KOVIN	180	5	2,78	AMB i ostali uzročnici	180	1	0,56	boja
OPOVO**	98	7	7,14	AMB i ostali uzročnici	98	27	27,55	mangan i senzorne osobine
KOVAČICA	36	1	2,78	AMB i ostali uzročnici	24	0	0,00	-
VRŠAC	614	43	7,00	AMB i ostali uzročnici	614	1	0,16	magnezijum

PLANDIŠTE	48	11	22,9 2	AMB i ostali uzročnici	48	48	100,00	mangan, gvožđe, senzorne osobine, amonijak, rezidualni hlor
-----------	----	----	-----------	------------------------------	----	----	--------	--

*Vodovod Pančeva je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Pančevo, Banatski Brestovac, Ivanovo, Omoljica, Starčevo, Dolovo, Glogonj, Jabuka, Kačarevo.

**Vodovod Opova je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Opovo, Baranda, Sakule i Sefkerin.

*** Ostali uzročnici – sulfitoreducujuće klostridije, ukupne koliformne bakterije, fekalne koliformne bakterije, Streptokoke fekalnog porekla, Pseudomonas aeruginosa, Proteus vrste

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti neprečišćene hlorisane vode za piće iz seoskih vodovoda sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2023.

Red br	Opština	Mikrobiološki pregled				Fizičko-hemijski pregled			
		Broj uzetih uzoraka	neispravno broj	%	Uzrok neispravnosti	Broj uzetih uzoraka	neispravno broj	%	Uzrok neispravnosti
OPŠTINA ALIBUNAR									
1	Banatski Karlovac	60	0	0,00	/	60	59	98,33	Mn, boja
2	Devojački Bunar	36	8	22,22	amb, Streptokoke fekalnog porekla, Pseudomonas	36	36	100,00	Mn
3	Dobrica	36	1	2,78	amb	36	36	100,00	boja, Fe, Mn
4	Ilandža	36	3	8,33	ukupne koliformne bakterije, sulfitoredujuće klostridije	36	32	88,89	boja, Fe, Mn, RCL
5	Janošik	36	2	5,56	Streptokoke fekalnog porekla, amb	36	32	88,89	boja, Fe, Mn
6	Lokve	36	1	2,78	amb	36	29	80,56	boja, Fe, Mn
7	Nikolinci	55	1	1,82	Sulfitoredujuće klostridije	55	24	43,64	boja, Fe, Mn, miris, RCL
8	Novi Kozjak	36	2	5,56	ukupne koliformne bakterije	36	34	94,44	boja, Fe, Mn, miris, RCL
9	Seleuš	60	7	11,67	sulfitoredujuće klostridije, Stre	60	60	100,00	boja, Mn, Fe, miris
10	Vladimirovac	48	3	6,25	Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije,	48	48	100,00	boja, Fe, Mn
OPŠTINA BELA CRKVA									
11	Kaluderovo	23	17	73,91	ukupne koliformne bakterije, fekalne koliformne bakterije, Streptokoke fekalnog porekla,	23	3	13,04	boja
OPŠTINA KOVIN									
12	Delibato	36	0	0,00		36	36	100,00	boja, Fe, Mn, miris
13	Dubovac	48	1	2,08	amb	48	17	35,42	As, boja, mutnoća, Fe, Mn, nitriti, miris
14	Gaj	36	2	5,56	sulfitoredujuće klostridije, amb	36	36	100,00	boja, mutnoća, Fe, Mn, RCL, miris
15	Mako Bavanšte	36	0	0,00	ukupne koliformne bakterije, am	36	36	100,00	boja, Mn, Fe, Cl, miris, mutnoća, RCL
16	Mramorak	36	3	8,33	sulfitoredujuće klostridije, am	36	36	100,00	boja, Mn, Fe, miris
17	Pločica	48	19	39,58	amb, ukupne koliformne bakterije,	48	45	93,75	boja, mutnoća, Fe, Mn, RCL
18	Skorenovac	48	5	10,42	amb, fek. streptokok	48	41	85,42	boja, miris, mutnoća, Mn, Fe, nitriti, As, NH ₃ , RCL, NO ₂
19	Šumarak	36	1	2,78	amb	36	36	100,00	boja, miris, mutnoća, Mn, Fe
20	Bavanšte	48	0	0,00		48	13	27,08	boja, miris, Mn
OPŠTINA KOVAČICA									
21	Crepaja	36	7	19,444	amb, koliformne fekalnog porekla, fekalni streptokok, ukupne koliformne bakterije,	36	36	100,00	boja, Fe, Mn, mutnoća, nitriti
22	Debeljača	36	14	38,89	amb, fekalni streptokok	36	36	100,00	Fe, Mn, boja, mutnoća, miris, RCL
23	Iđvor	36	24	66,67	amb, ukupne koliformne bakterije, Streptokoke fekalnog porekla,	12	9	75,00	NH ₃ , boja, Fe, miris, mutnoća, pH, KMnO ₄ , NO ₃
24	Padina	36	4	11,11	fekalni streptokok, sulfitoredujuće klostridije,	36	36	100,00	Mn, boja, miris, NO ₂
25	Samoš	36	6	16,67	amb	36	36	100,00	Fe, Mn, boja, miris, mutnoća, NO ₂
26	Uzdin-Putnikovo	33	4	12,12	amb, fekalni streptokok, sulfitoredujuće klostridije,	33	33	100,00	Fe, Mn, boja, mutnoća, miris
OPŠTINA OPOVO									
OPŠTINA PANČEVO									
27	Banatsko Novo Selo	136	9	6,62	Streptokoke fekalnog porekla, sulfitoredujuće klostridije, amb, Pseudomonas aeruginosa	136	131	96,32	boja, mutnoća, Fe, Mn, nitriti, pH, miris
OPŠTINA PLANDIŠTE									
28	Banatski Sokolac	36	1	2,78	streptokok fekalnog porekla	36	36	100,00	boja, Fe, NH ₃ , Mn, miris, RCL
29	Barice	35	0	0,00		36	36	100,00	boja, miris, Fe, NH ₃ , Mn
30	Družine	35	10	28,57	amb	35	35	100,00	boja, Fe, Mn, mutnoća, miris, RCL, HN ₃
31	Hajdučica	36	6	16,67	amb, Pseudomonas aeruginosa	36	36	100,00	boja, Fe, Mn, miris, RCL
32	Jermenovci	36	2	5,56	amb	36	36	100,00	boja, Fe, Mn, miris, RCL
33	Margita	36	5	13,89	Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne, amb	36	36	100,00	boja, RCL, NH ₃ , Mn, Fe
34	Markovićevo	39	9	23,08	Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne, amb	39	34	87,18	boja, miris, Fe, Mn
35	Miletićevo	32	4	12,50	Pseudomonas aeruginosa, amb	32	31	96,88	boja, NH ₃ , Fe, Mn, miris, RCL
36	Stari Lec	36	4	11,11	Pseudomonas aeruginosa, amb	36	34	94,44	boja, Fe, HN ₃ , Mn, miris, RCL
37	Velika Greda	43	4	9,30	amb	43	43	100,00	boja, Fe, Mn, HN ₃
38	Veliki Gaj-Kupinik	35	2	5,71	amb	35	34	97,14	boja, mutnoća, Fe, Mn, HN ₃ , As, RCL
OPŠTINA VRŠAC									
39	Kuštilj	37	1	2,70	amb	37	3	8,11	NO ₂
40	Mesić	37	2	5,41	koliformne fekalnog porekla, suk	37	32	86,49	Mn, pH
41	Uljma	48	4	8,33	Streptokoke fekalnog porekla, Pseudomonas aeruginosa, amb	48	48	100,00	boja, Fe, Mn, miris,
42	Mako Središte	37	1	2,70	streptokok fekalnog porekla	37	7	18,92	pH
43	Gadurica	36	0	0,00		36	1	2,78	pH
44	Veliko Središte	37	0	0,00		37	5	13,51	boja, Fe, Mn
45	Mali Žam	37	1	2,70	Pseudomonas aeruginosa	37	37	100,00	boja, Fe, Mn
46	Vlajkovac	36	3	8,33	amb, ukupne koliformne bakterije	36	36	100,00	boja, Fe, Mn
47	Ritiševo	36	1	2,78	amb	36	36	100,00	boja, Fe, Mn
48	Markovac	37	3	8,11	ukupne koliformne bakterije, am	37	1	2,70	Mg
49	Vatin	37	13	35,14	sulfitoredujuće klostridije, amb	37	37	100,00	boja, mutnoća, Fe, Mn, HN ₃ , Cl
50	Dumbrava	22	0	0,00		22	9	40,91	pH
51	Jablanka	12	1	8,33	amb	12	0	0,00	
52	Soćica	37	8	21,62	amb	37	35	94,59	nitriti, boja, Fe, Mn, mutnoća, miris, RCL
54	Vojvodinci	36	5	13,89	Streptokoke fekalnog porekla, amb	36	31	86,11	boja, Mn, NH ₃
55	Orešac	36	1	2,78	Streptokoke fekalnog porekla	36	36	100,00	boja, Fe, Mn
56	Parta	36	2	5,56	Streptokoke fekalnog porekla, am	36	36	100,00	boja, Mn, nitriti
57	Zagajica	37	3	8,11	sulfitoredujuće klostridije, amb	37	36	97,30	boja, Fe, Mn, miris
58	Šušara	35	7	20,00	sulfitoredujuće klostridije, amb	35	1	2,86	Mn
59	Izbite	36	0	0,00		36	36	100,00	boja, Fe, Mn, miris
60	Potporanj	36	1	2,78	amb	36	36	100,00	boja, Fe, Mn, miris
UKUPNO		2320	248	10,69		2297	1896	82,54	

* Vodovod Bele Crkve je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Bela Crkva, Banatska Palanka, Banatska Subotica, Crvena Crkva, Češko Selo, Dobričevo, Dupljaja, Grebenac, Jasenov, Kajtasovo, Kruščica, Kusić, Stara Palanka, Straža i Vračarev Gaj.

Voda za piće koja se distribuira u vodovodima naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, a koja se ne prečišćava, već samo hloriše, crpi se iz bušenih bunara i ima rastvorene mineralne sastojke koji su karakteristični za ovaj region (gvožđe, mangan i amonijak). Samo se procesom prečišćavanja može omogućiti zdravstveno bezbedna voda za piće. Kvalitet vodosnabdevanja se može poboljšati izgradnjom regionalnih fabrika vode koje bi snabdevale stanovništvo više naseljenih mesta prečišćenom vodom za piće, a ovo se može postići aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire zajednice.

KVALITET POVRŠINSKE VODE JAVNIH KUPALIŠTA REKA I JEZERA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Rekreacija je jedan od bitnih načina održavanja psihofizičkog zdravlja i radne sposobnosti savremenog čoveka, zbog čega se velika pažnja posvećuje kvalitetu površinskih voda kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi koji koriste ove vode za kupanje i rekreaciju. Redovnom kontrolom potencijalnih uzročnika zagađenja površinskih voda, moguće je proceniti rizike po zdravlje, koji se prate ne samo u površinskim vodama, već i na širokom prostoru zona za rekreaciju.

Izveštaji o ispitivanju kvaliteta površinskih voda javnih kupališta reka i jezera u Južnobanatskom okrugu se redovno dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor i zaštitu životne sredine, a godišnji izveštaji Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

U periodu od I-XII 2023. godine analizirano je 117 uzorka površinskih voda na mikrobiološku ispravnost i 133 uzoraka površinskih voda na fizičko-hemijsku ispravnost, 58 uzoraka podzemne vode na fizičko-hemijsku ispravnost. Mikrobiološki je analizirano 266 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada, dok je fizičko-hemijski analizirano 190 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada.

U toku sezone kupanja 2023. godine kontrolisan je kvalitet površinske vode na kupalištima u Južnom Banatu. Analizirane su vode tri reke: Dunav, Tamiš i Ponjavica, jezera: Vršačko jezero, Belocrkvanska jezera (Glavno i Vračevgajsko), jezero u Kačarevu i jezero Šljunkara kod Kovina. Ukupno je ispitano 85 uzorka površinske vode na mikrobiološku i fizičko-hemijsku ispravnost.

Prema zakonskoj regulativi vode koje pripadaju I, II ili III klasi mogu se koristiti za kupanje i rekreaciju. Odstupanja od ovih grupa su prikazana u tabeli.

Rezultati ispitivanja kvaliteta površinske vode javnih kupališta u Južnobanatskom okrugu tokom 2023. godine

Rezultati **fizičko-hemijskih** ispitivanja uzoraka površinskih voda koje se koriste za kupanje i rekreaciju

Red. broj	Opština	Naziv reke ili jezera koje se koristi kao kupalište i naziv kupališta (ako postoji)	Fizičko-hemijsko ispitivanje			
			Broj uzoraka	Neispravno		Uzrok neispravnosti
				broj	%	
1	Bela Crkva	Glavno jezero	6	2	33,33	ukupni azot
2	Bela Crkva	Vračevgajsko jezero	6	2	33,33	ukupni azot
3	Pančevo	Jezero Kačarevo	6	3	50,00	BPK ₅ , rastvoreni kiseonik, ukupni azot
4	Pančevo	Tamiš kupalište u Pančevu	6	5	83,34	BPK ₅ , gvožđe, ukupni azot, rastvoreni kiseonik
5	Pančevo	Tamiš kupalište u Jabuci	6	6	100,0	BPK ₅ , gvožđe, ukupni azot, rastvoreni kiseonik
6	Pančevo	Tamiš kupalište u Glogonju	6	4	66,67	BPK ₅ , gvožđe, ukupni azot, rastvoreni kiseonik, suspendovane materije
7	Pančevo	Dunav Bela Stena levo od špica	6	6	100,0	BPK ₅ , gvožđe, ukupni azot, rastvoreni kiseonik
8	Pančevo	Dunav Bela Stena desno od špica	6	5	83,34	BPK ₅ , gvožđe, ukupni azot, rastvoreni kiseonik
9	Pančevo	Dunav kupalište u Ivanovu	6	6	100,0	amonijum jon, nitriti, pH, BPK ₅ , HPK, ukupni azot, ukupni fosfor, ortofosfati
10	Pančevo	Ponjavica kupalište u Omoljici	6	6	100,0	rastvoreni kiseonik, fosfor, ortofosfati, pH, BPK ₅ , HPK, ukupni azot i arsen
11	Pančevo	Ponjavica kupalište u Banatskom Brestovcu	6	4	66,67	Rastvoreni kiseonik, pH, BPK ₅ , HPK, ukupni azot
12	Kovin	Šljunkara	1	0	00,00	
13	Vršac	Vršачko jezero	18	18	100,0	ukupni azot, BPK ₅ , HPK, NH ₃ , rastvoreni kiseonik, hloridi, elektroprovodljivost, bor i AOX
		Ukupno	85	67	78,83	pH, suspendovane materije, HPK, BPK ₅ , ukupni azot, rastvoreni kiseonik, ukupni fosfor, ortofosfati, gvožđe, bor, AOX, mangan, arsen

Rezultati **mikrobioloških** ispitivanja uzoraka površinskih voda za kupanje i rekreaciju

Red. broj	Opština	Naziv reke ili jezera koje se koristi kao kupalište i naziv kupališta (ako postoji)	Mikrobiološko ispitivanje			
			Broj uzoraka	Neispravno		Uzrok neispravnosti
				broj	%	
1	Bela Crkva	Glavno jezero	6	0	0	
2	Bela Crkva	Vračevgajsko jezero	6	0	0	
3	Pančevo	Jezero Kačarevo	6	0	0	
4	Pančevo	Tamiš kupalište u Pančevu	6	0	0	
5	Pančevo	Tamiš kupalište u Jabuci	6	0	0	
6	Pančevo	Tamiš kupalište u Glogonju	6	0	0	
7	Pančevo	Dunav Bela Stena levo od špica	6	0	0	
8	Pančevo	Dunav Bela Stena desno od špica	6	0	0	
9	Pančevo	Dunav kupalište u Ivanovu	6	1	16,67	Broj aerobnih heterotrofa
10	Pančevo	Ponjavica kupalište u Omoljici	6	0	0	
11	Pančevo	Ponjavica kupalište u Banatskom Brestovcu	6	0	0	
12	Kovin	Šljunkara	1	0	0	
13	Vršac	Vršačko jezero	18	3	16,67	Ukupne koliformne bakterije
		Ukupno	85	4	4,71	Ukupne koliformne bakterije, Broj aerobnih heterotrofa

Prema preporukama Svetske Zdravstvene Organizacije, a u cilju sprečavanja i smanjenja rizika po zdravlje ljudi preporučuje se stalno praćenje kvaliteta površinske vode na kupalištima zbog promenljivosti uslova sredine. Okvirna Direktiva EU o vodama (Water Framework Directive 2000/60/EC) propisuje sveobuhvatnu zaštitu svih voda, uz primenu načela upravljanja vodenim resursima,

podizanje dobrog statusa voda prema definisanim kriterijumima i hidrološkim, hemijskim i biološkim standardima. Neophodno je uključivanje javnosti u cilju informisanja, konsultovanja i aktivnog učestvovanja u upravljanju vodama.

KONTROLA KVALITETA OTPADNIH VODA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Otpadne vode su danas jedan od značajnih zagađivača životne sredine. Poslednjih godina se posebno ulažu naponi u regulisanje ove oblasti, ali i dalje veliki broj industrijskih objekata ne prečišćava svoje otpadne vode. Veći broj objekata koji ima prečišćivače ne održava ih na propisan način. Na teritoriji Južnog Banata grad Vršac, Plandište, Janošik, Starčevo i Kovačica imaju postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda.

Ispitivanje kvaliteta otpadne vode iz industrije i komunalne otpadne vode ima za cilj zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi. Redovno praćenje kvaliteta otpadne vode doprinosi pravovremenom uočavanju i definisanju rizika i proceni zagađenja.

O kvalitetu otpadnih voda Zavod za javno zdravlje Pančevo izveštava nadležne inspekcije za zaštitu životne sredine, Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institut za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvo zdravlja Republike Srbije.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga samo veća gradska naselja (Alibunar, Banatski Karlovac, Janošik, Opovo, Bela Crkva, Kovačica, Kovin, Pančevo, Banatsko Novo Selo, Starčevo, Plandište i Vršac) imaju izgrađenu kanalizacionu mrežu koja predstavlja kombinaciju kišne i komunalne kanalizacije.

Vršac, Janošik, Plandište, Starčevo i Kovačica imaju neki oblik postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda pre ispuštanja u recipijent, ali je nedovoljan broj priključenih domaćinstava na kanalizacionu mrežu u pojedinim naseljima. Stanovništvo manjih naseljenih mesta, kao i manjih firmi i industrijskih postrojenja koja se nalaze na teritoriji koriste septičke jame.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga tokom 2023. godine praćen je kvalitet otpadnih voda komunalnog i industrijskog porekla. Ukupno je mikrobiološki ispitano 123 uzoraka otpadne vode i fizičko-hemijski je ispitano 177 uzorka otpadne vode.

Opšte je prisutna pojava da firme koje su priključene na gradsku kanalizaciju nemaju ugrađene uređaje za prečišćavanje kako bi dostigle potreban kvalitet ili ukoliko ih poseduju one su zastarele, neodržavane i ne postižu zahtevani kvalitet prečišćavanja.

Odvođenje otpadnih voda iz domaćinstava i industrijskih postrojenja je jedan od važnih činilaca u očuvanju zdrave životne sredine. Značajan napredak u očuvanju životne sredine u pogledu kvaliteta otpadnih voda može se postići izgradnjom postrojenja za preradu otpadnih voda (komunalnih i tehnoloških), edukacijom stanovništva, kao i aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire javnosti.

promocija Zdravlja

„Promocija zdravlja je osposobljavanje ljudi da povećaju kontrolu nad sopstvenim zdravljem i da ga unaprede. Briga za zdravlje stanovništva obuhvata multisektorski i multidisciplinarni pristup.” Ottawa povelja (1986)

Promocija zdravlja predstavlja bitan segment zaštite i unapređenja zdravlja, kao i prevencije i ranog otkrivanja bolesti. Okvir za promociju zdravlja u zajednici proizilazi iz Ottawa povelje, koju su prihvatile gotovo sve zemlje sveta i sprovodi se kroz pet celina: izgradnja zdrave javne politike, stvaranje okoline koja pruža podršku, razvoj ličnih veština, jačanje akcija u zajednici i reforma zdravstvene službe.

Formulisanje zdrave javne politike jedne zemlje, upućuje one koji kreiraju politiku da budu svesni zdravstvenih posledica svojih odluka i da putem kombinacije zakonskih, finansijskih i organizacionih mera stvore povoljno okruženje za promociju zdravlja.

Republika Srbija je putem raznih zakonskih i podzakonskih akata, strategija i programa prihvatila povelju i sprovodi aktivnosti na promociji zdravlja. Kroz multisektorsku saradnju na nacionalnom i na lokalnom nivou sprovode se razne aktivnosti na očuvanju i unapređenju zdravlja i prevencije bolesti. Unapređenje i očuvanje zdravlja stanovništva, razvoj zdravog okruženja, afirmacija zdravih stilova života, smanjenje faktora rizika za nastanak vodećih masovnih nezaraznih bolesti (pušenje, nedovoljna fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, gojaznost i stres) su imperativ za bolje zdravstveno stanje stanovništva.

U okviru Nacionalnih programa od opšteg interesa sprovodi se Program promocije zdravlja, koji ima za cilj jačanje akcija u zajednici, razvoj ličnih veština na zaštiti i unapređenju zdravlja i preorijentaciju zdravstvene službe. Jačanje akcija u zajednici ogleda se u osnaživanju zajednice nad sopstvenim zdravljem, potpun i kontinuiran pristup informacijama o zdravlju i zdravim stilovima života, kao i obezbeđivanje finansijske podrške za izgradnju zdravog okruženja. Razvoj ličnih veština ima za cilj da edukuje pojedince da se brinu o sopstvenom zdravlju i zdravlju svojih najbližih i najčešće se odvija u školama, zdravstvenim ustanovama, radnom mestu i u zajednici. Promocija zdravlja se globalno gledano sprovodi kroz zdravstveno-vaspitne aktivnosti, mere prevencije i ostale mere u zajednici uz jednu sveobuhvatnu, kontinuiranu multisektorsku saradnju.

Takav program sprovodi se kontinuirano i na teritoriji Južnobanatskog okruga. Program se sastoji od sedam celina, koje se odnose na:

- 1) prezentaciju programa promocije zdravlja stanovništvu okruga;
- 2) pokretanju svih vidova partnerstva u zajednici sa lokalnom samoupravom, školama, ustanovama socijalne zaštite, kulture, medijima, zdravstvenim ustanovama itd.;

- 3) edukaciju edukatora za promociju zdravlja;
- 4) promociju zdravlja sa vulnerabilnim kategorijama;
- 5) sprovođenje zdravstvenih kampanja;
- 6) zdravstveno-vaspitni rad na prevenciji zaraznih bolesti i
- 7) kontinuirani rad sa mas medijima.

Odsek za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo je koordinator svih ovih aktivnosti na teritoriji celog Južnobanatskog okruga.

Uspešno saradujemo sa 8 domova zdravlja, 65 osnovnih (matičnih) škola, 17 srednjih škola, 3 osnovne i 3 srednje umetničke škole, 2 škole za specijalno osnovno i srednje obrazovanje i 8 državnih i 2 privatne predškolske ustanove kojima pružamo stručno metodološku pomoć u sprovođenju Programa i oko sačinjavanja izveštaja i planova prema uputstvu Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović-Batut“.

U saradnji sa lokalnim zajednicama, preventivnim službama domova zdravlja i zainteresovanim školama u proteklom periodu obeležili smo sve značajne datume iz Kalendara zdravlja. Svoju aktivnost upotpunjujemo i medijskim prezentacijama, preko sredstava javnog informisanja i ažuriranjem internet i Facebook stranice Zavoda.

U 2023. godini uspešno su sprovedene sve aktivnosti na promociji zdravlja iz nacionalnog Programa promocije zdravlja.

Zdravstveno-promotivne aktivnosti su koordinisane sa svim zdravstvenim ustanovama u okrugu i one su se sprovodile kroz individualne i grupne oblike rada, kroz prikaze izložbi i organizacione sastanke posvećene riziko-faktorima za nastanak mnogih masovnih nezaraznih bolesti kao i prevenciju zaraznih bolesti. Takođe, zdravstveno vaspitne aktivnosti su se sprovodile i kroz rad patronažnih službi i službi kućnog lečenja.

Zdravstveno-vaspitne aktivnosti kroz pokretanje svih vidova partnerske saradnje ostvarene su sa 80 organizacija, sa 31 akcijom u zajednici, 3 konkursa i realizacijom 3 KME u Južnobanatskom okrugu.

U okviru aktivnosti edukacije edukatora u oblasti promocije zdravlja u periodu I-XII 2023. godine realizovane su 2 edukacije, za 67 osoba zaposlenih u predškolskim ustanovama i osnovnim i srednjim školama, 1 edukacija na temu hroničnih nezaraznih bolesti za predstavnike domova zdravlja, za 25 osoba i 1 KME za 160 osoba. Ukupno su održane 4 edukacije za 252 učesnika.

07.04.2023. godine obeležen je Svetski dan zdravlja u Maloj sali opštine Pančevo. Prezentovani su rezultati javno zdravstvene kontrole školskih i predškolskih ustanova u Pančevu i zdravstveno vaspitni rad u Pančevu u 2022. godini sa preporukama za ponašanje, kao i sa predlozima za unapređenje zdravstveno vaspitnog rada u

ustanovama. Presentaciji je prisustvovalo 58 predstavnika osnovnih i srednjih škola i predškolske ustanove iz Grada Pančeva. Presentaciju su održale 1 doktor medicine specijalista higijene i 1 zdravstveni saradnik.

17.05.2023. godine u prostorijama Doma zdravlja Pančevo održana je edukacija za 25 osoba iz 8 Domova zdravlja u Južnobanatskom okrugu na temu „Nadzor nad bihevioralnim faktorima rizika za hronične nezarazne bolesti u populaciji odraslog stanovništva u AP Vojvodini“. Edukaciju je održala doktor medicine specijalista socijalne medicine.

06.06.2023. godine u Srednjoj trgovinskoj školi „Paja Marganović“ u Pančevu održana je edukacija na temu zdravlja mladih za 9 profesora i psihologa škole. Edukaciju su održali 1 doktor medicine na specijalizaciji iz socijalne medicine, 1 zdravstveni saradnik i 1 medicinski tehničar sa srednjom stručnom spremom.

03.11.2023. godine održana je KME "Zdravstveno statistički portret porodilja, novorođenčadi i odojačadi" za 160 učesnika od strane 2 doktora medicine specijalista socijalne medicine u Maloj sali Opštine Pančevo povodom obeležavanja Dana zavoda.

U okviru aktivnosti edukacije edukatora u oblasti sprečavanja zaraznih bolesti realizovane su 2 edukacije za 28 zdravstvenih radnika i 3 KME za 207 učesnika. Ukupno je bilo 5 edukacija za 235 učesnika.

29.03. u Pančevu i 30.03.2023. godine u Vršcu realizovane su edukacije/stručni sastanci „Jačanje kapaciteta zdravstvenih ustanova za primenu adekvatnih sanitarno higijenskih principa u svom radu“ u okviru projekta „Jačanje kapaciteta zdravstvenih ustanova za primenu adekvatnih sanitarno higijenskih principa u svom radu“ realizovanog od strane Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i Instituta/Zavoda za javno zdravlje RS. Sastancima je prisustvovalo 17 osoba u Pančevu i 11 osoba u Vršcu iz svih zdravstvenih ustanova iz Južnobanatskog okruga (8 domova zdravlja, 2 opšte bolnice i 2 specijalne bolnice). Edukacije su održali 1 doktor medicine na specijalizaciji iz socijalne medicine i 1 specijalista higijene.

Održane su 2 KME „Veštine kvalitetnog pružanja zdravstvenih usluga za unapređenje zdravih stilova života i imunizacije“ u okviru projekta „Momentum“: u Alibunaru, 13.09.2023. godine za 26 učesnika (15 lekara i 11 med. tehničara) i 21.09.2023. godine u Domu zdravlja Vršac za 21 učesnika (20 lekara i 1 medicinski tehničar). Edukacije su realizovali specijalista epidemiologije iz Centra za kontrolu i prevenciju bolesti, zdravstveni saradnik i medicinska sestra-tehničar iz Odseka za promociju zdravlja. KME je realizovan u okviru projekta „Momentum“. Ukupno je sa 2 KME obuhvaćeno 35 lekara i 12 medicinskih tehničara iz 7 opština sa teritorije Južnobanatskog okruga.

03.11.2023. godine održana je KME "Osvrt na aktuelne virusne infekcije" za 160 učesnika od strane 1 doktora medicine specijaliste epidemiologije i 1 doktora medicine

specijaliste mikrobiologije u Maloj sali Opštine Pančevo povodom obeležavanja Dana zavoda.

U okviru edukacije stanovništva u oblasti promocije zdravlja realizovana su 2 zdravstvena predavanja za 155 osoba na temu prevencije raka, 2 predavanja na temu vode i zemljišta i 1 predavanje za starije osobe na temu ljudskih prava. Ukupno je održano 5 edukacija stanovništva u oblasti promocije zdravlja za 242 učesnika.

08.03.2023. godine u Maloj sali Grada Pančeva je održana tribina pod nazivom „Zajedno do zdravog i kvalitetnog života žena”. Tribina bila posvećena zdravlju i blagostanju žena i kvalitetu njihovog života. Tribinu je organizovao Grad Pančevo u saradnji sa Zavodom za javno zdravlje Pančevo, Crvenim krstom Pančevo i Centrom za socijalni rad „Solidarnost”. Iz Zavoda za javno zdravlje Pančevo predavanje je održala 1 doktor medicine specijalista socijalne medicine. Tribini je prisustvovalo 130 osoba.

20.03.2023. godine u prostorijama Mesne zajednice Tesla, doktor medicine specijalista socijalne medicine je održala predavanje na temu prevencije raka dojke za 25 osoba.

U okviru edukacije stanovništva u oblasti promocije zdravlja organizovano je i predavanje o važnosti zemljišta, šta sve narušava njegov kvalitet i kako se ono može zaštititi – predavač master inženjer poljoprivrede IRI Tamiš Pančevo, u okviru obeležavanja Svetskog dana zaštite životne sredine, 05.06.2023. godine u organizaciji Zavoda za javno zdravlje Pančevo u okviru BUDI festivala za 22 učesnika.

U okviru edukacije stanovništva u oblasti promocije zdravlja organizovano je i predavanje „Monitoring površinske vode Ponjave u periodu 2017-2022.“, 16.06.2023. godine u prostorijama GU Pančevo za 20 prisutnih, od strane specijaliste higijene.

02.10.2023. godine u Gerontološkom centru Pančevo obeležen je Međunarodni dan starijih osoba sa predavanjem „23. dan starijih osoba: Ljudska prava za starije osobe“, koje je održala doktor medicine specijalista higijene i na kome je prisustvovalo 45 korisnika Centra.

U 2023. godini zdravstvenim predavanjima na teme pubertet, bolesti zavisnosti (alkoholizam, štetnost duvanskih proizvoda i prevencija narkomanije) i prevencija HIV – zdravstveno vaspitni rad je realizovan u 24 osnovne škole u Južnobanatskom okrugu sa 182 zdravstvena predavanja za 3663 učenika:

- Predavanje „Koja je razlika između dečaka i devojčica?“ (pubertet) -1011 učenika petih razreda sa 42 zdravstvena predavanja u 21 OŠ iz Južnobanatskog okruga.
- Predavanje „Alkoholizam je bolest zavisnosti!“ (štetnost alkohola) - 852 učenika šestih razreda iz 19 OŠ iz Južnobanatskog okruga, sa 33 zdravstvenih predavanja.

- Predavanje „Dišimo punim plućima!“ (štetnost duvanskih proizvoda) - 877 učenika šestih razreda sa 35 zdravstvenih predavanja u 20 OŠ iz Južnobanatskog okruga.
- Predavanje “Droga je kockanje sa životom!“ (prevencija narkomanije) - 961 učenika sedmih razreda iz 21 OŠ iz Južnobanatskog okruga sa 38 zdravstvenih predavanja.
- Predavanje „Šta znaš o SIDI?“ (prevencija HIV-a) - 814 učenika osmih razreda iz 20 OŠ iz Južnobanatskog okruga sa 34 zdravstvenih predavanja i 99 učenika iz 2 OŠ iz Južnobanatskog okruga sa 3 radionice na temu prevencije HIV-a.

U OŠ „Olga Petrov“ u Banatskom Brestovcu realizovana je 1 radionica na temu „Kvalitet površinske vode Ponjavice“ za 31 učenika od strane doktora medicine specijaliste higijene.

U istom periodu obuhvaćeno je 373 učenika sa 14 predavanja sa učenicima 4 srednje škole u Južnobanatskom okrugu:

Predavanje „Štetnost duvanskog dima“ realizovano je u ŠOSS „Mara Mandić“ Pančevo za 20 učenika.

Jedanaest predavanja „Reproduktivno zdravlje mladih“ realizovano je sa 305 učenika Srednje Ekonomsko- trgovinske škole „Paja Marganović“ Pančevo.

Jedno predavanje na temu „Hajde da pričamo o zdravlju“ realizovano je sa 30 učenika Srednje Ekonomsko-trgovinske škole „Paja Marganović“ Pančevo.

23. i 24. marta uzeto je učešće u realizaciji kviza „Šta znaš o zdravlju?“ u organizaciji Crvenog krsta Pančevo. 23.03.2023. godine u kvizu je učestvovalo 12 učenika iz 4 OŠ Grada Pančeva (OŠ „Miroslav Mika Antić“ Pančevo, OŠ „Sveti Sava“ Pančevo, OŠ „Đura Jakšić“ Pančevo i OŠ „Dositej Obradović“ Omoljica). 24.03.2023. godine u kvizu je učestvovalo 18 učenika 3 srednje škole iz Grada Pančeva (Srednja medicinska škola „Stevica Jovanović“ Pančevo, Ekonomsko-trgovinska škola „Paja Marganović“ Pančevo i Tehnička škola „23. maj“ Pančevo). Oba dana su održana 2 zdravstvena predavanja za obe grupe učenika na temu „Formiranje zdravih stilova života kod mladih“ za 12, odnosno 18 učesnika iz OŠ i SŠ.

U okviru dodele diploma i zahvalnica za učešće u konkursima realizovana je video izložba radova i interaktivna predstava/radionica na temu zdravlja za decu, gde je učestvovalo 8 dece iz 3 PU iz Južnobanatskog okruga i 17 dece iz 5 OŠ iz Južnobanatskog okruga.

13 dece iz 2 PU i 50 dece iz 3 OŠ je obuhvaćeno likovnim i literarnim konkursom realizovanim na teritoriji JBO u 2023. godini.

U okviru obeležavanja Svetskog dana zaštite životne sredine, 05.06.2023. godine organizovane su dve radionice za 50 dece na temu o zemljištu sa decom i vajarska radionica sa glinom (Eko-paviljon Narodne bašte) za učenike od prvog do petog razreda OŠ „Jovan Jovanović Zmaj“ iz Pančeva.

23 štice Dom za decu i omladinu „Spomenak“ obuhvaćeno je sa 2 predavanja na teme: Narkomanija i Reproductivno zdravlje.

U 2023. godini zdravstveno vaspitnim aktivnostima od strane Zavoda za javno zdravlje ukupno je obuhvaćeno 4240 dece i mladih iz 32 OŠ, 4 SŠ, 3 PU i jedne ustanove za decu i omladinu iz JBO.

Promotivne aktivnosti su realizovane i kroz obeležavanje datuma iz Kalendara zdravlja. U 2023. godini obeležena su 44 datuma iz Kalendara zdravlja i realizovana je 31 manifestacija u zajednici sa 1285 učesnika u manifestacijama.

Ove aktivnosti imaju za cilj da širokoj populaciji skrenu pažnju na bitne zdravstvene probleme, njihovu prevenciju i rano otkrivanje, u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja.

Imajući u vidu zastupljenost medija u svakodnevnom životu građana, posebna pažnja se posvećuje medijskoj promociji zdravlja. U zavisnosti od vrste medija i njihovoj ciljnoj grupi stanovništva, prilagođavaju se i zdravstvene poruke. Ukupan broj nastupa Zavoda u medijima za period I-XII 2023. godine je bio 483 (193 tekstova, 2 Radio emisije, 107 TV reportaža i 181 dnevni izveštaj o broju KOVID-19 obolelih). Tokom 2023. godine na internet stranici Zavoda objavljeno je 60 prigodnih tekstova/priloga vezanih za datume iz zdravstveno-ekološkog kalendara i/ili savetodavnih tekstova namenjenih građanstvu. Pored ovoga redovno su objavljivani dnevni i mesečni izveštaji o ispitivanju vazduha u Pančevu (364 dnevna i 12 mesečnih izveštaja), kao i 44 izveštaja o ispitivanju alergena polena u vazduhu i 44 prognoza o kretanju alergena polena u narednoj sedmici. (<http://www.zjzpa.org.rs/>). Na Facebook stranci Zavoda objavljeno je 274 priloga (<https://www.facebook.com/zjzpa/>).

U toku 2023. godine distribuiran je i promo materijal u akcijama u zajednici, domovima zdravlja u Južnobanatskom okrugu, na prijemnom pultu Zavoda, školama i predškolskim ustanovama. Ukupno je distribuirano: 5117 postera, 12195 lifleta, 8925 brošura, 24 pakovanja edukativnih kartica (liflet), 150 hemijskih olovki, 159 promo majici, 30 promo rančeva, 60 promo balona, 40 promo cegeera i 40 promo šolja. Ukupno je distribuirano 26.740 primeraka promo materijala.

U toku 2023. godine obeleženi su sledeći datumi iz Kalendara zdravlja u saradnji sa ustanovama primarne zdravstvene zaštite:

1. Evropska nedelja borbe protiv raka grlića materice
2. Nacionalni dan bez duvanskog dima

3. Svetski dan borbe protiv raka
4. Međunarodni dan dece obolele od raka
5. Mart mesec borbe protiv raka
6. Međunarodni dan retkih bolesti
7. Svetski dan bubrega
8. Svetski dan oralnog zdravlja
9. Svetski dan zdravlja
10. Dan planete Zemlje
11. Nacionalni dan borbe protiv raka dojke
12. Svetski dan voda
13. Svetski dan borbe protiv tuberkuloze
14. Evropska nedelja imunizacije
15. Međunarodni dan fizičke aktivnosti
16. Nedelja zdravlja usta i zuba
17. Svetski dan higijene ruku u zdravstvenim ustanovama
18. Međunarodni dan medicinskih sestara
19. Međunarodni dan porodice
20. Međunarodni dan sećanja na preminule od AIDS-a
21. Evropska nedelja zdravlja
22. Svetski dan bez duvana
23. Svetski dan zaštite životne sredine
24. Svetski dan bezbednosti hrane
25. Međunarodni dan protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogom
26. Jun-Nacionalni mesec mentalnog zdravlja u RS
27. Svetski dan borbe protiv hepatitisa
28. Svetski dan stanovništva
29. Svetska nedelja dojenja
30. Svetski dan prevencije samoubistva
31. Svetski dan kontracepcije
32. Svetski dan srca
33. Međunarodni dan starijih osoba
34. Oktobar-Međunarodni mesec borbe protiv raka dojke
35. Nacionalna nedelja dojenja
36. Oktobar mesec pravilne ishrane i Svetski dan hrane
37. Svetski dan mentalnog zdravlja
38. Svetski dan borbe protiv moždanog udara
39. Svetski dan borbe protiv osteoporoze
40. Svetski dan borbe protiv dijabetesa
41. Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama
42. Evropska nedelja testiranja na HIV i Hepatitise
43. Svetski dan borbe protiv HIV-a
44. Međunarodni dan osoba sa invaliditetom

U 2023. godini realizovana su 3 konkursa na teme: „Čuvam svoje zube, ponosim se osmehom”; „Majčino mleko je najbolja hrana” i „Pravilna ishrana čuva

tvoje zdravlje” na koje je u Zavod za javno zdravlje Pančevo stiglo 63 likovnih radova iz 2 PU i 3 OŠ sa teritorije Južnobanatskog okruga.

Na konkursima raspisanim od strane Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ i mreže instituta i zavoda za javno zdravlje za teritoriju Republike Srbije u 2023. godini, na temu „Čuvam svoje zube, ponosim se osmehom” iz Južnobanatskog okruga treće mesto, u kategoriji nižih razreda, osvojila je:

Nevena Stanković, IV₃, OŠ „Sveti Sava“, Pančevo

i pohvaljena su 3 rada:

Tina Ibrahimović III₁, ŠOSO „Mara Mandić”, Pančevo
Mateja Marković, I razred, ŠOSO „Mara Mandić”, Pančevo i
Rozika German, III₁, ŠOSO „Mara Mandić”, Pančevo.

U budućem radu, planirano je da se i dalje nastavi sa multisektorskom saradnjom i aktivnostima, kojima se ističe značajnost brige za sopstveno zdravlje i zdravlje zajednice u celini, izdvojiti prioritete i raditi na stvaranju okruženja za njihovu realizaciju. Usvajanje zdravih stilova života među mladom populacijom predstavlja najbolji put za nastanak i očuvanje zdrave populacije.

Aktivnosti na promociji zdravlja predstavljaju dugotrajan, kontinuirani proces, čiji se rezultati vide tek u budućnosti.

PREPORUKE

- Kontinuiranom i sveobuhvatnom promocijom zdravlja, koja predstavlja jedinstven i efikasan put, osposobljavaju se pojedinci da promenama životnog stila postignu optimum ličnog zdravlja, čime se unapređuje zdravlje cele zajednice, odnosno populacije. Na ovaj način naše aktivnosti su mnogo kompleksnije i efikasnije, nego kad smo samo usmereni na smanjvanje faktora rizika za pojedine bolesti;
- Implementirati programe prevencije najučestalijih oboljenja, posebno kardiovaskularnih oboljenja, šećerne bolesti i malignih neoplazmi;
- Intezivirati multisektorske aktivnosti u cilju unapređenja svesti stanovništva, ali i šire društvene zajednice o neophodnosti i značaju sprovođenja skrining programa;
- Posebno su značajni programi i aktivnosti koje su usmerene na unapređenje, očuvanje zdravlja, rano otkrivanje bolesti, lečenje i rehabilitacija posebno ranjivih populacionih grupa (deca, žene tokom trudnoće i nakon porođaja, starija populacija posebno u ruralnim sredinama, lica sa posebnim potrebama, invaliditetom);
- Kordinisanim, sveobuhvatnim aktivnostima sprovođiti prevenciju bolesti zavisnosti, posebno mlađeg stanovništva, koje ne samo da su zadnjih godina sve brojnije, već su poprimile i nove forme, odnosno varijetete;
- Obezbediti stalni nadzor i kontrolu nad zaraznim bolestima; preventivnim merama i poboljšanjem životnog standarda i uslova života uticati na smanjenje njihovog prisustva u populaciji;
- Monitoringom smanjiti prisustvo riziko faktora životne sredine u vodi, vazduhu i zemljištu, uz razvijanje ekološke svesti stanovništva o značaju individualnih aktivnosti na očuvanju zdravog životnog okruženja.

ZAKLJUČAK

Demografske promene u Južnobanatskom okrugu posledica su smanjene reproduktivne moći (pada nataliteta i fertiliteta) i migracija, uglavnom mladog stanovništva. Ove demografske odrednice uslovile su intenzivno starenje stanovništva, što je dugoročno uslovalo rastući trend opšte stope mortaliteta.

Zdravstveno stanje odraslog stanovništva Južnobanatskog okruga karakteriše oboljevanje od kardiovaskularnih bolesti i visoka stopa oboljevanja od povišenog krvnog pritiska nepoznatog uzroka, kao i bolesti sistema za disanje. Značajno mesto u morbiditetu zauzimaju bolesti mišićno-koštanog sistema, bolesti žlezda sa unutrašnjem lučenjem, ishrane i metabolizma, sa visokom stopom oboljevanja od šećerne bolesti.

Najznačajniji zdravstveni problem kod predškolske i školske dece su respiratorne bolesti, simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi i zarazne i parazitarne bolesti. Nažalost i dalje su posebno kod dece školskog uzrasta, visoko rangirane kao uzrok oboljevanja povrede, trovanja i posledice spoljnih faktora.

Zdravlje žena u okrugu najviše ugrožavaju specifična oboljenja vezana za pol i reproduktivnu funkciju, prvenstveno bolesti mokraćno-polnog sistema, zatim oboljenja koja pripadaju grupi trudnoća, rađanje i babinje kao i dobroćudni i zloćudni tumori.

Upotreba duvana, alkohola i psihotropnih supstanci su ozbiljan javno-zdravstveni problem. Loše navike u ishrani, udružene sa rizičnim ponašanjem i nedovoljnom fizičkom aktivnošću stanovnika, doprinose porastu obolelih od hroničnih nezaraznih bolesti.

Imajući u vidu da su zagađena voda, vazduh i zemljište ključni riziko faktori okoline koji utiču na zdravlje stanovništva, potrebno je stalno unapređenje multisektorskih aktivnosti na zaštiti životne sredine, ali i resursa neophodnih za praćenje riziko faktora.